

türkonfed TÜRK GİRİŞİM VE
İŞ DÜNYASI
KONFEDERASYONU
TURKISH ENTERPRISE
AND BUSINESS
CONFEDERATION

DOGÜNSİFED

DOĞU, GÜNEYDOĞU SANAYİCİ VE
İŞADAMLARI DERNEKLERİ FEDERASYONU

**"ELAZIĞ ve DOGÜNSİFED ÜYESİ İLLER
KAPSAMINDA SEKTÖR ANALİZİ ve
SORUNLARIN TESPİTİ ARAŞTIRMASI"
RAPORU
VE
BAŞKANLAR KONSEYİ
BİLDİRİSİ**

Karar Danışmanlık Ltd., Haziran,2005

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

BAŞKANLAR KONSEYİ AÇILIŞ KONUŞMASI	i
BAŞKANLAR KONSEYİ BİLDİRİ METNİ	
İÇİNDEKİLER	i
1. GİRİŞ	1
2. ANKET ÇALIŞMASI	4
2.1.KATILIMCI PROFİLİ	5
2.2.ANKET BULGULARI	6
2.2.1. DİYARBAKIR	7
2.2.1.1. 10 YIL SONRAKİ SEKTÖREL YAPI ÖNGÖRÜSÜ	7
2.2.1.2. SEKTÖREL KÜMELER	9
2.2.1.3. SEKTÖR-SORUN İLİŞKİLENDİRMELERİ	11
2.2.2. ELAZIĞ	13
2.2.2.1. 10 YIL SONRAKİ SEKTÖREL YAPI ÖNGÖRÜSÜ	13
2.2.2.2. SEKTÖREL KÜMELER	15
2.2.2.3. SEKTÖR-SORUN İLİŞKİLENDİRMELERİ	17
2.2.3. MARDİN	19
2.2.3.1. 10 YIL SONRAKİ SEKTÖREL YAPI ÖNGÖRÜSÜ	19
2.2.3.2. SEKTÖREL KÜMELER	21
2.2.3.3. SEKTÖR-SORUN İLİŞKİLENDİRMELERİ	23
2.2.4. SİİRT	25
2.2.4.1. 10 YIL SONRAKİ SEKTÖREL YAPI ÖNGÖRÜSÜ	25
2.2.4.2. SEKTÖREL KÜMELER	27
2.2.4.3. SEKTÖR-SORUN İLİŞKİLENDİRMELERİ	29
2.2.5. ŞANLIURFA	31
2.2.5.1. 10 YIL SONRAKİ SEKTÖREL YAPI ÖNGÖRÜSÜ	31
2.2.5.2. SEKTÖREL KÜMELER	33
2.2.5.3. SEKTÖR-SORUN İLİŞKİLENDİRMELERİ	35
2.2.6. ŞIRNAK-CİZRE	37
2.2.6.1. 10 YIL SONRAKİ SEKTÖREL YAPI ÖNGÖRÜSÜ	37
2.2.6.2. SEKTÖREL KÜMELER	39
2.2.6.3. SEKTÖR-SORUN İLİŞKİLENDİRMELERİ	41
2.2.7. BÖLGE GENELİ	43
2.2.7.1. 10 YIL SONRAKİ SEKTÖREL YAPI ÖNGÖRÜSÜ	43
2.2.7.2. SEKTÖREL KÜMELER	44
2.2.7.3. SEKTÖR-SORUN İLİŞKİLENDİRMELERİ	46
3. DOĞÜNSİFED KAPSAMINDA EKONOMİK DURUM TESPİTİ	48
ÇALIŞMASI	
3.1. GİRİŞ	48
3.2. TANIMLAR VE KAVRAMLAR	49
3.2.1. KARŞILAŞTIRMALI ÜSTÜNLÜK KAVRAMI VE KATSAYISI	49
3.2.2. DOĞÜNSİFED'İ OLUŞTURAN SİYAD'LARIN YER ALDIĞI İLLER ARASINDA SEKTÖREL ÜSTÜNLÜKLER	50
3.3. ELAZIĞ İLİ EKONOMİK DEĞERLENDİRMESİ	52
3.3.1. İNSAN KAYNAKLARI VE İSTİHDAM	52
3.3.1.1. İŞGÜCÜ	52
3.3.1.2. İŞSİZLİK	53
3.3.2. ELAZIĞ VE ÇEVRE İL MERKEZLERİNDE YERLEŞİM ALANI OLARAK KULLANILAN VERİMLİ TOPRAKLAR	54
3.3.3. TARIM, DOĞAL KAYNAKLAR	55

3.3.3.1. BİTKİSEL ÜRETİM SEKTÖRÜNDE ÖNCELİKLİ VE CAZİP YATIRIM ALANLARI	56
3.3.3.2. SU ÜRÜNLERİ YATIRIM ALANLARI	56
3.3.4. YERALTI KAYNAKLARI MADENCİLİK	57
3.3.4.1.MADEN SAHALARININ DAĞILIMI	57
3.3.5. SANAYİ VE YATIRIM	59
3.3.6. BİLİŞİM	60
3.3.7. FIRAT TEKNOKENTİ'NİN KURULMASI ŞART	61
3.3.8. 2003-2004 YILINDA İHRACAT YAPAN FİRMALAR	63
3. BAŞKANLAR KONSEYİ	64
4.1. STRATEJİK OLARAK ÖNEMLİ OLAN SEKTÖRLER VE GELECEK 10 YILDA KARŞILAŞILACAK SORUNLAR	64
4.1.1. STRATEJİK OLARAK ÖNEMLİ BULUNAN SEKTÖRLER	66
4.1.2. ÖNLEM ALINMASI GEREKEN STRATEJİK ÖNEMLİ SORUNLAR	69
4.1.3. ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	71
4.2. BAŞKANLAR KONSEYİ BİLDİRİ METNİ	75
EKLER	
EK.1: ÖN HAZIRLIKLAR ve ANKET FORMU	79
EK.2: BAŞKANLAR KONSEYİ KATILIMCILARI	86

¹ Bu çalışma KARAR DANIŞMANLIK Ltd.Şti. tarafından gerçekleştirilmiştir.

TÜRKONFED, ELAZIĞ BAŞKANLAR KONSEYİ

AÇILIŞ KONUŞMASI

Sayın milletvekilleri, Elazığ ilinin değerli yöneticileri,
Değerli başkanlar, değerli basın mensupları,

TÜRKONFED Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. 8 yıl Türkiye SİAD Platformu çatısı altında sürdürdüğümüz bu toplantıları bu yıl ilk kez TÜRKONFED Başkanlar Konseyi olarak gerçekleştiriyoruz. İki buçuk yıllık bir çalışma sonunda, siz başkanların çok değerli katkı ve destekleriyle, beş bölgesel federasyona bir sektörel federasyon katarak, mevcut platformları bir Konfederasyona dönüştürdük. Bu büyük yapıyı başarıyla yola çıkarmış olmanın gururunu hep birlikte yaşıyoruz. Bu çabamıza katkıda bulunan tüm başkanlarımıza, onları destekleyen üyelerine ve bugün bizi burada ağırlayan Elazığ Sanayiciler ve İşadamları Derneği'ne Sayın Başkan Veysel Solmaz'ın şahsında teşekkür ediyoruz.

Bu toplantının, TÜRKONFED'in ilk Başkanlar Konseyi olmanın dışında bir anlamı daha var. Elazığ Başkanlar Konseyi ile birlikte Konfederasyonumuz ve bağlı federasyonlarımızın katkılarıyla tamamlanacak kapsamlı bir çalışmanın ilk ayağını bu toplantıda gerçekleştiriyoruz. Birazdan bir bildiriyle sonuçlarını açıklayacağımız bu çalışmada DOGÜNSİFED üyesi illerin ve Elazığ'ın sektör analizi, sorunlarının tespiti ve gelecek tasarımı gerçekleştirildi.

"Başkanlar Konseyi Bildiri Metni"nin gerçekten tüm SİAD üyelerinin ortak görüşlerini yansıtıyor olabilmesi ihtiyacıyla, çalışmanın hazırlık aşamalarından başlayarak katılımcı bir yöntem izlendi. Sistemik katılımcıların sağlanması konusunda, uzman bir kuruluş olan Karar Danışmanlık'tan destek alındı. Dar zamanda gerçekleştirilen bu profesyonel çalışma için kendilerine teşekkür borçluyuz.

Kapsamlı bir çalışmanın ilk ayağı demiştim. Bu araştırmaları her bölge bazında tamamladığımızda, bütün Türkiye'yi kapsayan bir analiz çalışması elde etmiş olacağız. Öyle ki bugüne kadar devlet tarafından bile böylesi bir çalışma, ülke genelinde yapılmamış durumda. Yani bu konuda öncü durumundayız. Üstelik bu çalışma sırasında sadece mevcut durumun tespiti ile kendimizi sınırlamıyoruz. Bölgedeki sektörlerin birbirleriyle karşılaştırılmaları sonunda, bölgenin geleceğinin tasarlanmasına ışık tutacak veriler de bu çalışmanın kapsamı içinde yer alıyor.

Bu süreçte öncelikle Elazığ SİAD üyesi işadamları ve Fırat Üniversitesi akademisyenlerinden oluşan bir grupla, analizi yapılacak sektörler ve bölgedeki sanayicilerin/sanayinin sorunları tespit edilerek uygulanacak anketin içeriği oluşturuldu.

DOGÜNSİFED üyeleri arasında yapılan bir anket çalışması ile;

- ✦ Bölgedeki illerin gelecekteki sektörel yapılanmaya ilişkin beklentileri
- ✦ Her bir il için diğer iller tarafından nasıl bir gelecek öngörüldüğü
- ✦ Sektörler arasındaki ilişkiler sorgulanarak il ve bölge esaslı olarak sektörel kümelerin nasıl algılandığı
- ✦ Sanayicinin / sanayinin sorunlarının il ve sektör bazlı olarak nerelerde odaklandığı belirlendi.

Ayrıca bir durum tespiti çalışması yapılarak;

- ✦ İl ve bölge bazında sektörlerin "Karşılaştırmalı Üstünlükleri"nin belirlenmesi,
- ✦ Hem illerin hem sektörlerin bölge içindeki görece rekabet edebilirliklerinin en son veriler ışığında saptanması,
- ✦ Elde edilen bulguların, anket sonuçları ile karşılaştırıldığında geleceğe dönük öngörüler için ekonometrik altyapıyı oluşturması amaçlandı.

Çalışma, Avrupa Birliği'nin bölgesel düzeyde uyguladığı müktesebata uyum çerçevesinde oluşturulan, NUTS olarak anılan, İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflandırması'na uygun şekilde, olabildiğince esnek bir yapıda tasarlandı. İleride Federasyona bölgeden yeni illerin katılması halinde, bu uygulamada elde edilen bulguların güncelleştirilmesi, çalışmanın tekrarlandığı dönemlerde kolayca mümkün olabilecek.

Böylesine bir araştırma, belki bazılarının kısa vadede ne sonuç getireceği belli olmayan, gereksiz bir çalışma gibi gelebilir. Bu yaklaşım, muhtemelen, ülkemizde, gerekli bilgi altyapısı olmadan, politikalar belirleme alışkanlığının bir uzantısıdır. Hatta bir adım daha öteye gidersek, politika bile belirlemeden eyleme geçmek bu ülke insanının yabancı olduğu bir durum değil.

Oysa artık çağa ayak uydurmak, dünya ile ilişki içinde gelişmek istiyorsak, bilgiyi referans olarak almak durumundayız. Biz de TÜRKONFED olarak böyle bir yaklaşımın öncüsü olmak arzusundayız. Bu yüzden bu araştırmaları çok önemsemeyi ve kendi bölgenize sıra geldiğinde gerekli katkılarda bulunmanızı özellikle her birinizden rica ediyorum.

Bu çalışma, hiç kuşkusuz, eksiksiz olma, bir reçete sunma iddiasında değil. Daha çok, bölge ekonomisinin aktörlerinin, yani sizlerin yaklaşımlarını da dikkate alarak, bölgesel kalkınma konusunda yapılacak tartışma, araştırma ve proje çalışmalarına bir zemin oluşturma iddiasında.

Bölgesel ekonomik aktörlerin yaklaşımlarını dikkate almaktan söz ettim. Özel sektöre dayalı bölgesel kalkınma çabaları için bunun hayati önemi olduğuna dikkatleri çekmek istiyorum. Ne yazık ki ülkemizde bu anlayış yeterince yerleşmiş değil.

Konfederasyonumuzun başından beri takip ettiği ve önem verdiği Kalkınma Ajansları projesinde bu bakış açısının eksikliğini bir kez daha gördük. Bölge insanını, bölge potansiyelini ve inisiyatifini, ülke ekonomisinin bütünü içinde doğru bir biçimde değerlendirebilecek, AB normları ile son derece uyumlu bir proje olduğu için, Kalkınma Ajansları'nı destekledik. Hatta konfederasyonumuz içinde, kendi bölgesinde yasa çalışmaları daha başlamadan Kalkınma Ajansı kurmuş dernekler var.

Ne var ki, proje ve ilgili yasa tasarısı ortaya çıktığında gördük ki, ajansların yönetimi kamu ağırlıklı tasarlanmış, başkanlıkları valilere verilmiş, genel sekreterliği DPT onayına tabi kılınmış. Yönetim kurullarında, üç büyük il dışında, özel sektöre tek bir sandalye ayrılmış. Onun da Sanayi ve Ticaret Odaları tarafından kullanılması öngörülmüş.

Gönüllü örgütlerin dinamizminden faydalanmak yerine, mevcut kamu ağırlıklı kompozisyona yeni bir soluk getirmeyecek olan yarı resmi kuruluşların yönetimde yer alması yeterli görülmüş. Anlaşılan hem özel sektörün bölge kalkınmasında ağırlıklı söz sahibi olması istenmiyor, hem de, görüntüyü kurtarmak için verilen tek sandalyede de kamu otoritesinin sözünden çıkmayacak bir kurumun yer alması tercih ediliyor.

Bir başka önemli konu daha var: Ajanslara tahsis edilecek kaynaklardan geri kalmış yörelerin ağırlıklı yararlanmasının tasarıda güvence altına alınmamış olduğunu gördük. Tüm ülkeyi il grupları bazında kapsamaya öngörülen 26 Kalkınma Ajansı'nın kaynaklarının bir kez daha gelişmiş yörelere kayması halinde, bu proje amacından sapmış ve bölgesel eşitsizliğin giderilmesi açısından ülkeye zarar veren bir hale gelmiş olacaktır.

Konfederasyon olarak bu görüşlerimizi ilgili kuruluşlara ilettik. Bu çok önemli hataların düzeltilmesini bekliyoruz. Aksi takdirde, isteyerek ya da istemeyerek kamuda yeni "arka bahçeler" yaratılacağını bugünden görebiliyoruz. Aldığımız duyular, geri kalmış yörelere aktarılacak kaynaklar konusunun yeniden düzenlendiği yönünde. Umarız ajansların yönetimi ile ilgili uyarımız da dikkate alınır.

Benzeri bir tartışmanın Dış Ticaret Birlikleri konusunda da yaşandığını biliyorsunuz. Burada da yaklaşım aynı: "Ben yaptım oldu." Merkezde kararlar alınıyor, işin içindeki iş insanlarına fikir sorulmuyor. Oysa, ihracatımızın temel sorunlarından birinin bürokratik işlemlerin çokluğu ve karmaşıklığı olduğu, işin içindeki herkesçe dile getirilebilir bir gerçektir. Bu bürokrasiyi daha da artırmanın bir gerekçesinin olmaması gerekir. Kaldı ki, yasa, kendi içinde de olumsuzluklara sahiptir. Üye firmalardan hem yıllık aidat hem nispi aidat talep ediliyor. Birliklere, dış ticaret işlemlerinde gümrüklerin yanı sıra operasyonel bir işlev de yükleniyor. Bunlar kabul edilebilir uygulamalar değildir. Bu yeni birlik anlayışı yeni bir güç merkezi yaratacaktır ama bu gücün iş dünyası için yaratıldığı kuşku götürmektedir.

Değerli Başkanlar,

Türkiye son zamanlarda biraz sıkıntılı, biraz huzursuz dönemlerden geçiyor. Bunda kısmen ülke içinde gündemi saptıran bazı söylem ve girişimlerin ortaya çıkmasının rolü var. Ama asıl olarak, AB'nin yaşadığı gerilimler, bizde de yankısını buluyor.

Bunların hepsinin dönemin bir özelliği olduğunu ve geçici olduğunu iyi kavramalıyız. İttidalimizi korumalı, ekonomik ve siyasi istikrarın zarar görmemesi için uyanık olmalı, ülkeyi Avrupa Birliği hedefinden saptırmak isteyenlere fırsat vermemeliyiz.

Bunun için de hepimize çok iş düşüyor. Bizler çoğunluğu KOBİ'lerden oluşan ve Türkiye'nin dört bir yanına yayılmış, hem bölgesel hem sektörel iş adamı derneklerinin temsilcileri olarak, ekonomik istikrarın temelini oluşturuyoruz. Bunun bilincinde olarak üstümüze düşenleri yapmaya hazırız. Aynı sorumluluğu, hükümetimizden, muhalefetimizden ve diğer kesimlerden de bekliyoruz.

AB'ne girmek için verdiğimiz bunca uğraş, aslında kendimizi çağdaş refah ve demokrasi seviyesine yükseltmek içindir. Buna karşı çıkanlar, sayıları az da olsa, her zaman var olacak ve önümüzdeki günlerde belki sesleri daha da gür çıkacak. Müzakerelerin başlaması öncesi içeride ve dışarıda baskılar artacak. Aynı yoldan geçen tüm diğer ülkelerde olduğu gibi, müzakerelerle başlayacak uyum sürecinin kendi zorlukları ve sancuları AB ilişkilerinin yıpratılması için kullanılacak. Bunlar olağan gelişmelerdir.

Bizim unutmamız gereken, Türkiye'nin girdiği bu yolda, meydana gelebilecek tüm çalkantılara rağmen ilerlemesinin, sonuçta ülkece kazanmamıza yol açacağıdır. Demokrasiyi, refahı ve sosyal adaleti gerçekleştirmek üzere bu yolu seçmiş bulunuyoruz. Ülkemizin, bölgemizin kendimizin

"ELAZIĞ –DOGÜNSİFED ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZİ, SORUNLARIN TESPİTİ VE GELECEK TASARIMI
ARAŞTIRMASI" ve ELAZIĞ BAŞKANLAR KONSEYİ RAPORU

geleceği açısından taviz verilmemesi gereken konular bunlardır. Bu süreçte zihnimiz berrak, hedeflerimiz net, çabamız kesintisiz ve yoğun olmalıdır. Birbirimizden güç ve destek almamız. Özellikle sahip olduğumuz bu örgütün kıymetini bilmeli, desteğimizle onu daha da güçlendirmeliyiz.

TÜRKONFED şu anda Türkiye'nin en büyük gönüllü iş dünyası örgütüdür. Sektörel ve bölgesel boyutlarımızla, Türk iş dünyası içinde çok önemli bir boşluğu doldurduğumuza inanıyoruz. Her birimizin katılımıyla oluşturduğumuz ortak ses ile bölgesel, sektörel ve ulusal ekonomik politikaların geliştirilmesine önemli katkılarda bulunmayı amaçlıyoruz. Bunun da ötesinde, ülke ekonomisinin dışa açılımında her bölgenin, her sektörün, her boy işletmenin rol alabileceği bir ortamı yaratmak üzere yola çıkmış bulunuyoruz. Bu özelliklerimizle, AB müzakerelerine destek vererek sektörel ve bölgesel birikimimizi ülkenin hizmetine sunma arzusundaız.

Sizleri bugün güzel kentimiz Elazığ'dan selamlarken, TÜRKONFED olarak, önümüzde uzun, yorucu ama bir o kadar da gurur verici bir yolumuz olduğunu hatırlatıyorum. Bugüne kadar gösterdiğimiz azmi koruduğumuz takdirde, çok kısa süre içinde, ülke ekonomisi içinde hak ettiğimiz yere kavuşacağımıza yönelik inancımı yinelemek istiyorum.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.

Enis Özaruhan
TÜRKONFED
Yönetim Kurulu Başkanı

24 Haziran 2005, Elazığ

**TÜRK GİRİŞİM VE İŞ DÜNYASI
ELAZIĞ BAŞKANLAR KONSEYİ BİLDİRİSİ
24 Haziran 2005**

**Yerel dinamikler harekete geçirilmeden
sürdürülebilir büyüme sağlanamaz**

Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu (**TÜRKONFED**), ülkenin kronik sorunları olan işsizlik, gelir dağılımı bozukluğu ve bölgesel gelişmedeki eşitsizliklerin giderilmesi için Türk ekonomisinin istikrar sürecine girdiği bu dönemin son derece uygun olduğu kanaatindedir. Bu durumu iyi değerlendirerek, **önümüzdeki on yıl içinde Türkiye'yi, Avrupa Birliği ile aramızdaki gelir uçurumunu kapatacak bir büyüme sürecine sokar, insanlarımızın hayatında hissedilir bir refah artışı sağlarsak, yalnızca işsizlik, gelir dağılımı ve bölgelerarası gelişme eşitsizliği gibi sorunları çözmekle kalmayız; göç, terör, sosyal yaralar, eğitim, sağlık, adalet gibi sorunları da kalıcı olarak halletmenin zeminini yaratırız.**

Bunu sağlamanın yolu ulusal planda iyi düşünülmüş büyüme stratejileri oluşturmaktır. Ancak bu stratejilerin bugüne kadar olduğu gibi merkezde oturarak gerçekleştirilmesi, ekonomimize arzu edilen gelişme ivmesini sağlamayacaktır.

Bu ivme ancak, yerel dinamiklerin harekete geçirilmesi, Avrupa ülkelerinde 1950'lerden beri benimsenmiş olan bölgesel kalkınma stratejilerinin, bölgelerdeki iş insanlarının aktif katılımıyla. Türkiye'de de uygulanmasıyla sağlanabilir.

TÜRKONFED, bu amaçla, bünyesindeki federasyonların bölgelerinde, bölge iş insanlarının katılımıyla, karşılaştırmalı sektörel üstünlükleri belirleyen ve bir gelecek tasarımı oluşturan çalışmalar yapmayı kararlaştırmıştır.

Bu çalışmaların ilki **TÜRKONFED** Elazığ Başkanlar Konseyi öncesinde, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi için gerçekleştirilmiştir.

TÜRKONFED'i oluşturan federasyonların üye dernek başkanları ve uzmanların katılımı ile gerçekleştirilen bu çalışma, hiç kuşkusuz, eksiksiz olma ve bir reçete sunma iddiasında değildir. Daha çok, benzeri çalışmalarda ihmal edilen bir boyutu dikkate alıp, bölge ekonomisinin aktörlerinin yaklaşımlarını öne çıkararak, bölgesel kalkınma konusunda yapılacak tartışma, araştırma ve proje çalışmalarına bir zemin oluşturma iddiasındadır. Özellikle de bölgede kurulması söz konusu olan yedi Kalkınma Ajansı'nın çalışmalarına temel teşkil etme arzusundadır.

Bölgenin gelecekteki on yılda önder ve görece üstünlük taşıyabilecek sektörleri,

- **Tarım, balıkçılık, hayvancılık;**
- **Turizm;**
- **Gıda ve içki;**
- **Madencilik ve taş ocaklığı**
- **İnşaat;**

olarak belirlenmiştir.

Bu sektörlerin gelişmesi ve gelişmenin önündeki engellerin orta ve uzun vadede ortadan kaldırılabilmesi için nitelikli **eleman eksikliği, bilgi eksikliği, yatırım stratejileri eksikliği, finansman mekanizmaları** sorunlarının giderilmesi gerekmektedir.

Bölgede tarım ve hayvancılık sektörlerinin gelişmesi için;

- temel tarım ürünlerine doğrudan ürün desteği verilmesinin sürdürülmesi,
- büyük tarım çiftliklerinin teşvik edilmesi,
- yerel ortama uygun ve özgün damızlık ırkların geliştirilmesi,
- yöreye özgü organik tarım ürünlerinin desteklenmesi gerekmektedir.

Bölgede turizmin gelişmesi için;

- nitelikli insan gücünün artırılması
- bölgesel turizm "master" planının hazırlanması,
- yurt dışında bölgeye özel tanıtım kampanyaları düzenlenmesi ve bu kampanyalarda kültür turizminin öne çıkarılması gerekmektedir.

Gıda sektörünün gelişmesi için;

- katma değer sağlayıcı entegre gıda ürünlerine öncelik verilmesi,

- gıda sektörünün gelişmesini destekleyici bir vergi sisteminin sağlanması,
- yöreye özgü bağcılık ve şarapçılığın bilimsel tekniklerle geliştirilmesi gerekmektedir.

Madencilik ve taşocakçılığının gelişmesi için;

- bölgenin zengin yeraltı kaynaklarından azami derecede yararlanmayı sağlamak üzere öncelikle devletin çağdaş bir madencilik politikası geliştirmesi gerekmektedir.

Lokomotif sektör olan inşaat sektörünün gelişmesi için;

- ucuz ve uzun vadeli kredi sisteminin bölgeye ivedilikle ulaşmasının,
- kırsal kesimden kentlere doğru gerçekleşen göçün planlı yerleşiminin sağlanması gerekmektedir.

Ortaya çıkan orta vadeli stratejik gelişme planları özellikle AB fonlarından yararlanılabilecek konuları içermektedir. Bu fonlardan yararlanabilmek için üniversitelerle gönüllü sivil toplum örgütlerinin ortak çalışarak proje üretmesi gerekmektedir. **TÜRKONFED** çatısı altındaki derneklerin bir çoğu AB fonlarını kendi bölgelerinde başarı ile kullanmaktadırlar. Dolayısı ile **TÜRKONFED** proje üretimi ve fon kullanılması konusunda yol gösterici bir misyon üstlenmeye hazırdır.

TÜRKONFED, Başkanlar Konseyi'ne ev sahipliği yapan Elazığ Sanayiciler ve İşadamları Derneği'ne teşekkür ederken, bölge iş insanlarının "**Elazığ havaalanının Elazığ, Bingöl ve Tunceli illerine hizmet verecek şekilde genişletilmesi**" talebini kamuoyuna iletmeyi de bir görev addeder.

1. GİRİŞ

1. GİRİŞ

1998 yılında Türkiye SİAD Platformu olarak örgütlenme faaliyetlerini başlatan ve her yıl değişik temalar üzerinde Zirveler düzenleyerek işadamlarının sözkonusu temalar üzerindeki görüş ve düşüncelerini kamuoyuyla paylaşan Sanayici ve İşadamları Dernekleri, 2005 yılında bünyesinde aşağıda listelenen 6 Federasyonu içererek, Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu, TÜRKONFED olarak yeni bir örgütlenmeye girmiştir.

- ✦ Batı Anadolu Sanayici ve İşadamları Dernekleri Federasyonu (BASİFED)
- ✦ Doğu Akdeniz Sanayici ve İşadamları Dernekleri Federasyonu (DASİFED)
- ✦ İç Anadolu Sanayici ve İşadamları Dernekleri Federasyonu (İÇASİFED)
- ✦ Doğu ve Güneydoğu Anadolu Sanayici ve İşadamları Dernekleri Federasyonu (DOGÜNSİFED)
- ✦ Marmara ve Kuzey Anadolu Sanayici ve İşadamları Dernekleri Federasyonu (MAKSİFED)
- ✦ Sektörel Dernekler Federasyonu (SEDEFED)

Bu çerçevede, TÜRKONFED olarak bu yılki ilk Başkanlar Kurulu Toplantısı DOGÜNSİFED üyesi, Elazığ Sanayici ve İşadamları Derneği, ELSİAD, evsahipliğinde 23-24 Haziran 2005 tarihlerinde ELAZIĞ'da yapılmasına karar verilmiştir.

Sözkonusu Başkanlar Kurulu Toplantısında tartışılacak konuların ve hazırlanacak "Başkanlar Bildiri Metni"nin gerçekten tüm SİAD üyelerinin ortak görüşlerini yansıtmaya olabildiği ihtiyacıyla Başkanlar Kurulu Toplantısı hazırlık aşamalarından başlayarak katılımcı bir anlayışla gerçekleştirilmektedir. Çalışmanın profesyonel bir çalışma olabilmesi amacıyla sistematik katılımı sağlanması konusunda uzman bir kuruluş olan Karar Danışmanlık Ltd. Şti. ile birlikte çalışılmıştır.

Çalışmada, **ELAZIĞ – DOGÜNSİFED ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZİ, SORUNLARIN TESPİTİ VE GELECEK TASARIMI** başlıklı araştırma çalışması gerçekleştirilmiştir.

Çalışmanın iş akışı Şekil.1'de gösterilmiştir. Bu süreçte öncelikle Elazığ SİAD üyesi işadamları ve Fırat Üniversitesi akademisyenlerinden oluşan bir grup ile bölge için, analizi yapılacak sektörler ve bölgedeki sanayicilerin/sanayinin sorunları tespit edilerek uygulanacak anketin içeriği oluşturulmuştur.

Anket Çalışması ile;

- ✦ Bölgedeki illerin geleceğe ilişkin sektörel yapılanmalarına ilişkin beklentileri
- ✦ Her bir il için diğer iller tarafından nasıl bir gelecek öngörüldüğü
- ✦ Sektörler arasındaki ilişkiler sorgulanarak il ve bölge esaslı olarak sektörel kümelerin nasıl algılandığı
- ✦ Ayrıca sanayicinin – sanayinin – sorunlarının il/sektör bazlı olarak nerelerde odaklandığı belirlenmiştir.

Durum Tespiti Çalışması ile;

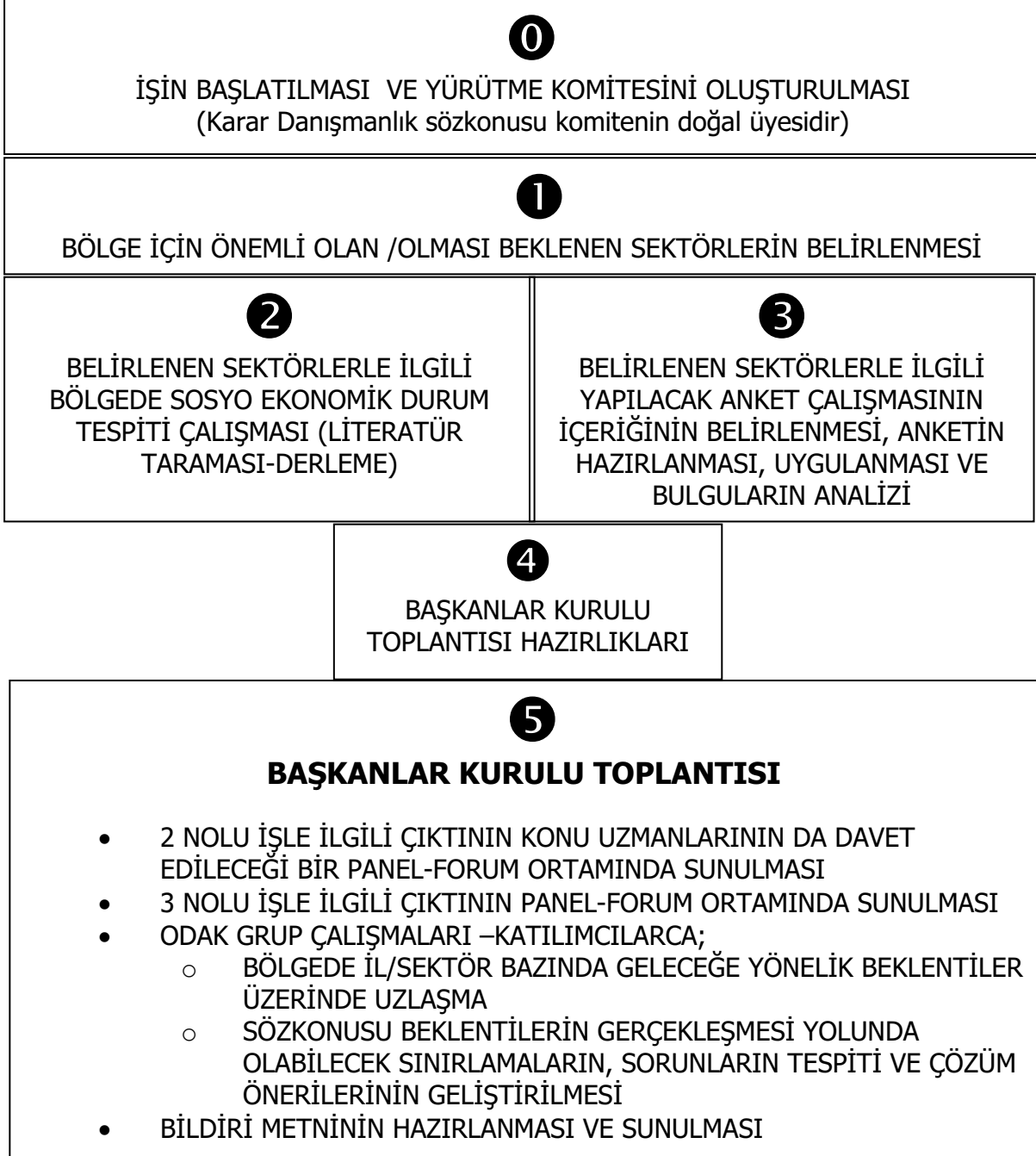
- ✦ İl ve bölge bazında sektörlerin "Karşılaştırmalı Üstünlükleri"nin belirlenmesi
- ✦ Hem illerin hem sektörlerin bölge içindeki görece rekabet edebilirliklerinin en son veriler ışığında saptanması
- ✦ Elde edilen bulguların, anket sonuçları ile karşılaştırıldığında geleceğe dönük öngörüler için ekonometrik altyapıyı oluşturması amaçlanmıştır.

Çalışma, Avrupa Birliği'nin bölgesel düzeyde uyguladığı müktesebata uyum çerçevesinde; DPT koordinasyonunda ve DİE'nin katkılarıyla oluşturulan İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflandırmasına (NUTS) uygun şekilde tasarlanmıştır. Çalışmanın tasarımı olabildiğince esnek bir yapıda olup, ileride Federasyona bölgeden yeni illerin katılımlarının olması durumunda, bu uygulamada elde edilen bulguların güncelleştirilmesi, çalışmanın tekrarlandığı dönemlerde kolayca mümkün olabilecektir.

Şekil.1'de gösterimi yapılan işlerden 15.05.2005 tarihinde gerçekleştirilen İş 1 "Ön Hazırlıklar" başlığı altında Ek.1'de tanıtılmıştır. Ön hazırlıklar sürecinde gerçekleştirilen "Anket Çalışması", "Durum Tespiti Çalışması" elinizde bulunan dokümanın sırasıyla 2., 3. Bölümlerinde ayrıntılı olarak tanıtılmıştır. 23-24 Haziran 2005 tarihlerinde bu çıktılar kullanılarak yine katılımcı yöntemlerle gerçekleştirilen Başkanlar Konseyi Toplantısı çıktıları ve "Başkanlar Kurulu Bildirisi" dokümanın 4. Bölümünü oluşturmaktadır.

Şekil.1

"ELAZIĞ – DOGÜNSİFED ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZİ, SORUNLARIN TESPİTİ VE GELECEK TASARIMININ YAPILMASI ÇALIŞMASI İŞ AKIŞI

2. ANKET ÇALIŞMASI

Anket Çalışmasının saha çalışması ELSiAD,

Anket formunun oluşturulması, sonuçların analizi ve raporlaması Karar Danışmanlık Ltd.

tarafından yapılmıştır.

2. ANKET ÇALIŞMASI

Oluşturuluş şekli çalışmanın ön hazırlıklarının anlatıldığı EK.1'de detaylı bir şekilde açıklanan anket formu da EK.1'de verilmiştir. Sözkonusu anketin saha çalışması, Elazığ SİAD koordinasyonunda DOGÜNSİFED tarafından Federasyonu oluşturan SİAD'lara gönderilerek gerçekleştirilmiştir.

Anketin;

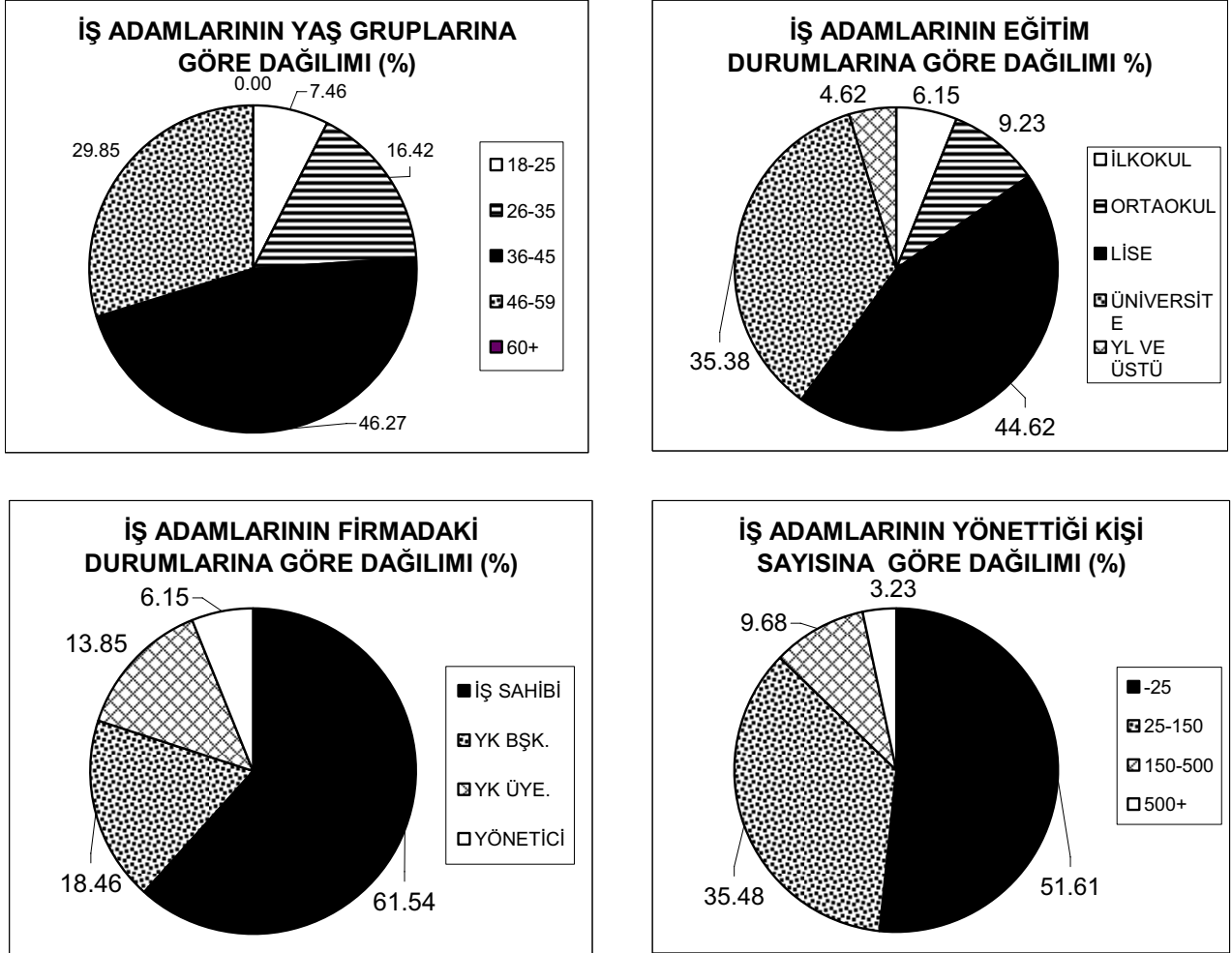
- 1. sorusu ile " gelecek 10 yıl sonunda, federasyonun oluşturan SİAD'ların bulunduğu illerle ilgili olarak önde olacağı düşünülen sektörler "
- 2. Sorusu ile "sektörler arasındaki etkileşim yakınlığı"
- 3. Sorusu ile de "sektör sorun ilişkileri"

hakkında SİAD üyelerinin "öngörülerini ve tespitlerini"ni öğrenmeye yönelik görüşleri derlenmiştir. Böylece, elde edilen bulgular ile bir yandan sözkonusu illerin kapsandığı alanda, il ve bölgesel esasta bir gelecek tanımlaması yapılırken, söz konusu geleceğe doğru bir yol haritası da oluşturulmasına imkan verecek bir alt yapı da oluşturulabilecektir.

Ankete DOGÜNSİFED üyesi 9 SİAD'dan, Malatya SİAD hariç hepsinden katılım olmuştur. Geri dönüş oranı yanıt veren SİAD'ların toplam üye sayısının %17'sine karşılık gelmektedir.

2.1. KATILIMCI PROFİLİ

Ankete yanıt veren SİAD üyelerinin, yaş, eğitim, işteki pozisyon ve yönettiği kişi sayısına bağlı olarak işyeri büyüklüğü bilgilerine göre hazırlanan grafikler aşağıda toplu halde Şekil.2'de sunulmuştur.

Şekil.2

Ankete katılarak görüş bildiren sanayici ve işadamlarının profili grafiklerde görselleştirildiği üzere özetle aşağıdaki gibidir.

- %70'i 45 yaşından genç
- %80'i lise ya da daha ileri düzeyde eğitilmiş
- Küçük (% 51.61) ve orta büyüklükte (% 35.48) firmalarda
- Genellikle işin sahibi konumunda (%61.54) olan

2.2. ANKET BULGULARI

Anket sonuçları üç yönde değerlendirilmiştir.

- 10 yıl sonrasına dönük olarak önde olacağı düşünülen sektörler bağlamında illerin birbirlerini nasıl algıladığının değerlendirilmesi
- Sektörler arası ilişkilerin nasıl konumlandırıldığıının değerlendirilmesi,
- Sorunların sektörlerle nasıl ilişkilendirildiğinin değerlendirilmesidir.

Bu bağlamda, ilk değerlendirme ile illerin kendileri için öngördükleri gelecek ile komşu iller tarafından onlar hakkında öngörülen gelecekler arasındaki farklılıkların belirlenmesi sağlanmaktadır. Bu farklılıklar ve sektörel ilişkilendirmelerden hareketle oluşturulacak kümeler ile sektör-sorun ilişkileri de geleceğe yönelik yol haritasının tanımlanmasında planlamacılara yardımcı olacak bir veri tabanı oluşturmaktadır.

Bulgular, yukarıda tanımlanan şekilde yorumlanarak önce her il esasında ayrı ayrı, daha sonra da bölge esaslı olarak aşağıda sırayla tanıtılmaktadır. Sözkonusu bulgular, tüm illerin görüşlerinin birbirleriyle karşılaştırılmasına olanak verecek şekilde tablolar ve grafiklerle desteklenerek sunulmuştur.

2.2.1. DİYARBAKIR

2.2.1.1. 10 YIL SONRAKİ SEKTÖREL YAPI ÖNGÖRÜSÜ

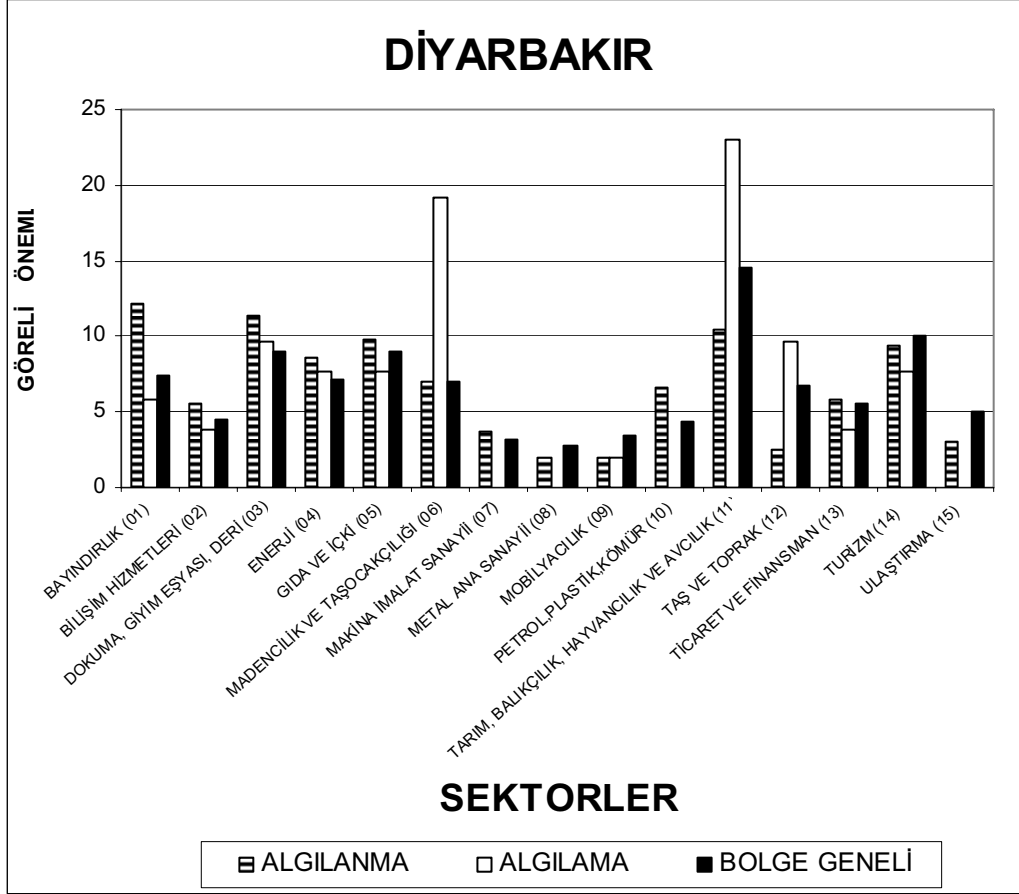
Tablo 1.'de, Diyarbakır'da 10 yıl sonra hangi sektörlerin önde olacağına ilişkin Diyarbakır'ın kendisi de dahil olmak üzere tüm illerin görüşleri gösterilmiştir.

TABLO 1. DİYARBAKIR'IN 10 YIL SONRA İÇİN ÖNGÖRÜLEN SEKTÖREL KONUMU

DEĞERLENDİREN İL DİYARBAKIR	BAYINDIRLIK (01)	BİLİŞİM HİZMETLERİ (02)	DOKUMA, GİYİM EŞYASI, DERİ (03)	ENERJİ (04)	GIDA VE İÇKİ (05)	MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI (06)	MAKİNA İMALAT SANAYİİ (07)	METAL ANA SANAYİİ (08)	MOBİLYACILIK (09)	PETROL,PLASTİK,KÖMÜR (10)	TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK (11)	TAŞ VE TOPRAK (12)	TİCARET VE FİNANSMAN (13)	TURİZM (14)	ULAŞTIRMA (15)
DİYARBAKIR	6	4	10	8	8	19	0	0	2	0	23	10	4	8	0
ELAZIĞ	0	0	11	7	14	7	4	7	0	0	18	11	11	7	4
MALATYA	5	5	5	5	14	5	0	5	5	5	14	5	10	10	10
MARDİN	3	0	3	3	7	10	0	3	0	7	10	10	7	23	13
SİİRT	5	5	15	0	15	20	0	0	0	0	20	15	0	5	0
ŞANLIURFA	4	4	11	11	7	0	0	0	0	0	25	11	4	11	14
ŞIRNAK-CİZRE	0	0	0	0	17	17	0	0	0	17	17	17	17	0	0
BÖLGE GENELİ	4	3	9	6	10	11	1	2	1	2	19	10	6	10	6

Genellikle, Diyarbakır için öngörülen sektörel yapı "TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK", "DOKUMA, GİYİM EŞYASI, DERİ ve "GIDA VE İÇKİ" sektörlerinin önderliği ile tanımlanmaktadır. Diyarbakır'ın kendisini algılayışı ile diğer illerin Diyarbakır'ı algılayışları ise Şekil 3, Tablo 2 ve Şekil 4'de gösterilmiştir.

"ELAZIĞ –DOĞÜNSİFED ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZİ, SORUNLARIN TESPİTİ VE GELECEK TASARIMI
ARAŞTIRMASI" ve ELAZIĞ BAŞKANLAR KONSEYİ RAPORU

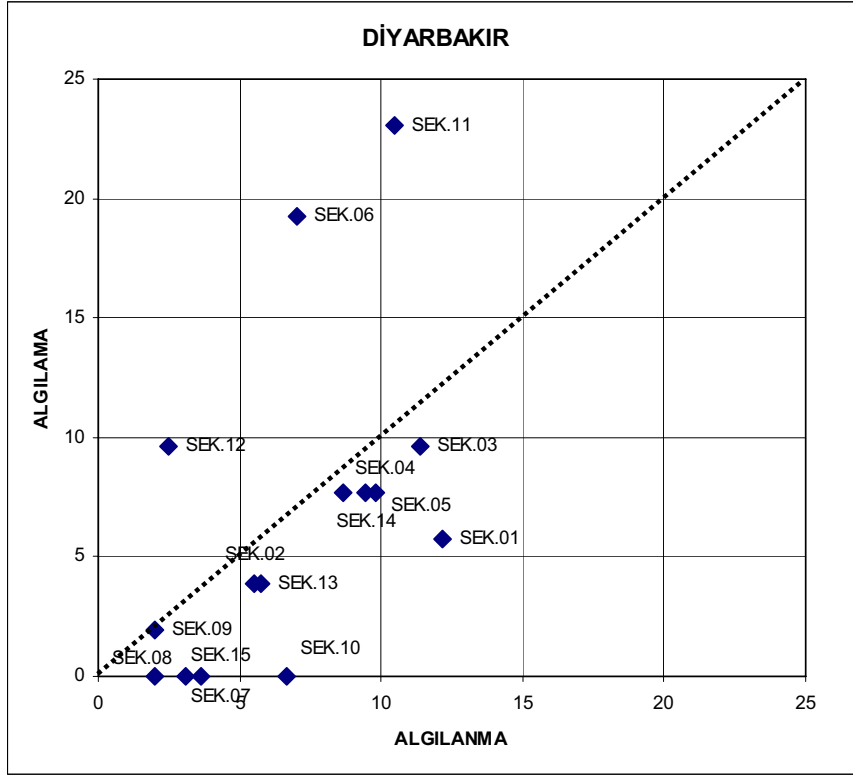

ŞEKİL. 3 DİYARBAKIR'IN ALGILANMA FARKLILIKLARI -1

TABLO 2. DİYARBAKIR'IN ALGILANMA FARKLILIKLARI

DİYARBAKIR	BAYINDIRLIK (01)	BİLİŞİM HİZMETLERİ (02)	DOKUMA, GİYİM EŞYASI, DERİ (03)	ENERJİ (04)	GIDA VE İÇKİ (05)	MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI (06)	MAKİNA İMALAT SANAYİİ (07)	METAL ANA SANAYİİ (08)	MOBİLYACILIK (09)	PETROL, PLASTİK, KÖMÜR (10)	TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK (11)	TAŞ VE TOPRAK (12)	TİCARET VE FİNANSMAN (13)	TURİZM (14)	ULAŞTIRMA (15)
ALGILANMA	12	5	11	9	10	7	4	2	2	7	10	2	6	9	3
ALGILAMA	6	4	10	8	8	19	0	0	2	0	23	10	4	8	0

"ELAZIĞ –DOĞÜNSİFED ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZİ, SORUNLARIN TESPİTİ VE GELECEK TASARIMI ARAŞTIRMASI" ve ELAZIĞ BAŞKANLAR KONSEYİ RAPORU

ŞEKİL. 4 DİYARBAKIR'IN ALGILANMA FARKLILIKLARI -2

Yukarıdaki şekil ve tablolar incelendiğinde; Diyarbakır'ın kendisi için 10 yıl sonra önde gelecek sektörler olarak tanımladığı üç sektöre, "TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK (11)" "MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI (06) ve "TAŞ VE TOPRAK (12)", bu anlamda verdiği ağırlığın, diğer illerce aynı büyüklükte verilmediği gözlenmektedir. Buna karşılık, "DOKUMA, GİYİM EŞYASI, DERİ (03)" ve "GIDA VE İÇKİ (05)" sektörleri için algılanma ve algılama oldukça uyumludur.

2.2.1.2. SEKTÖREL KÜMELER

Sektörel ilişkilendirmelerle ilgili olan bulgular aşağıda özetlenmiştir. Tablo 3, sektörlerin göreceli yakınlıklarını belirtmektedir.

TABLO 3. DİYARBAKIR İLİ TARAFINDAN ALGILANAN SEKTÖR YAKINLIKLARI

SEKTÖR	GÖRELİ YAKINLIK														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	0														
2	3527	0													
3	6714	5613	0												
4	4236	4127	5764	0											
5	7219	5764	4247	6421	0										
6	4062	7133	6160	2658	7309	0									
7	4850	5751	3956	2952	5745	2618	0								
8	6342	5517	5896	2440	6743	3510	2934	0							
9	6011	5006	4333	4351	6540	5557	4311	3637	0						
10	4961	6022	6623	1725	6956	3289	3255	3301	4876	0					
11	6344	6961	2694	6310	1215	6354	5128	6604	5545	7133	0				
12	4346	7521	5628	4412	7337	1432	4120	4300	4169	4533	5554	0			
13	5104	3705	3366	3168	3511	4030	4178	4390	4337	5235	3114	5176	0		
14	5998	2749	3602	5630	3797	8202	6358	6894	5407	5705	4522	7566	5046	0	

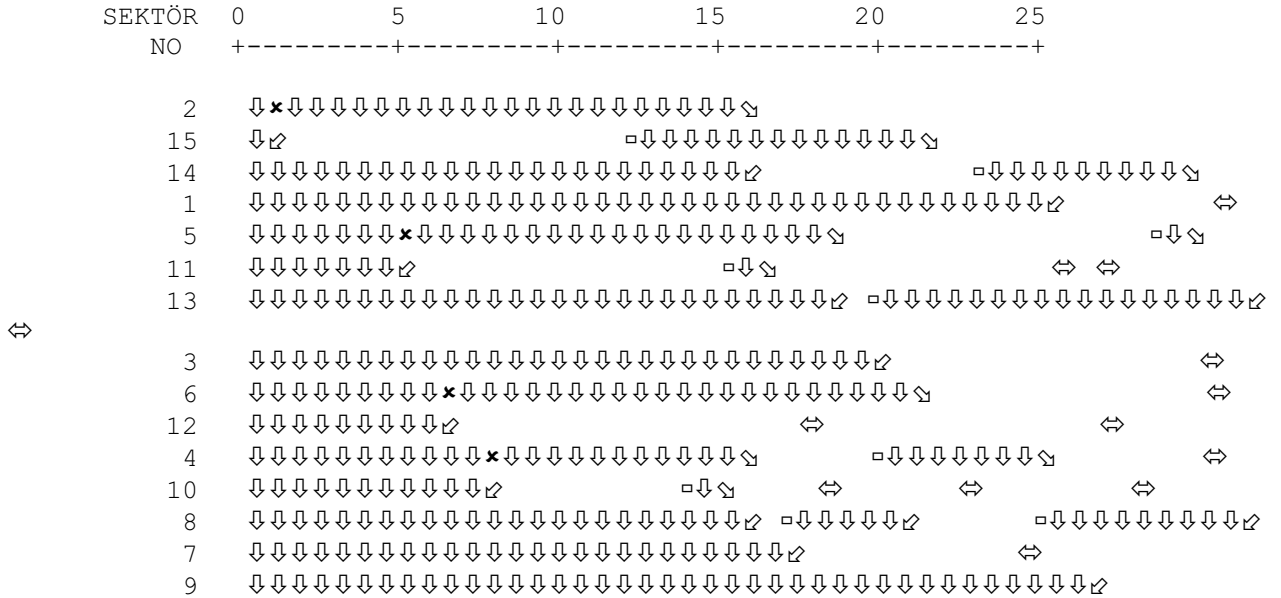
"ELAZIĞ –DOGÜNSİFED ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZİ, SORUNLARIN TESPİTİ VE GELECEK TASARIMI
ARAŞTIRMASI" ve ELAZIĞ BAŞKANLAR KONSEYİ RAPORU

Birbirlerine en yakın olarak algılanan sektör çiftleri ise Tablo 4'de gösterilmiştir.

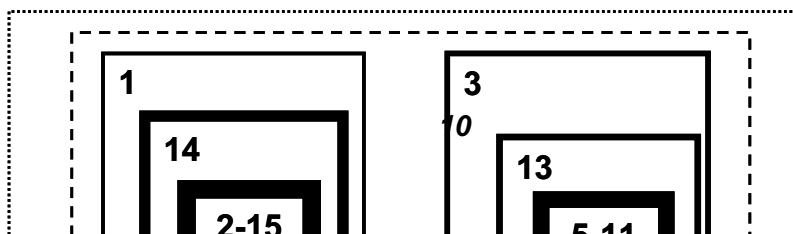
TABLO 4. GÖRELİ EN YAKIN SEKTÖR ÇİFTLERİ

EN YAKIN ÇİFT		GÖRELİ
SEKTÖR 1	SEKTÖR 2	YAKINLIK
2	15	531.000
5	11	1215.000
6	12	1432.000
4	10	1725.000
2	14	2824.500
4	8	2870.500
4	7	3047.000
5	13	3312.500
3	5	3435.667
4	6	3680.000
1	2	4249.000
4	9	4483.500
1	3	5342.250
1	4	5666.893

Bu yakınlıklardan hareketle oluşturulan kümeler, Şekil 5 ve 6'da iki ayrı gösterimle tanıtılmaktadır.

ŞEKİL 5. DİYARBAKIR TARAFINDAN ALGILANAN GÖRELİ YAKINLIK ESASLI HİYERARŞİK KÜMELER-1

ŞEKİL 6. DİYARBAKIR TARAFINDAN ALGILANAN GÖRELİ YAKINLIK ESASLI HİYERARŞİK KÜMELER-2

Diyarbakır ili tarafından algılanan şekliyle, bu şekillerde gösterildiği gibi, 3 farklı küme oluşmuştur. Söz konusu kümelerin çekirdeklerini sırası ile "GIDA VE İÇKİ (05)- TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK (11) - DOKUMA, GİYİM EŞYASI, DERİ (03)", "BİLİŞİM HİZMETLERİ (02)- TURİZM (14)- ULAŞTIRMA (15)ve "ENERJİ (04)- METAL ANA SANAYİİ (08)- PETROL PETROL,PLASTİK,KÖMÜR (10)" kümeleridir.

2.2.1.3. SEKTÖR – SORUN İLİŞKİLENDİRMELERİ

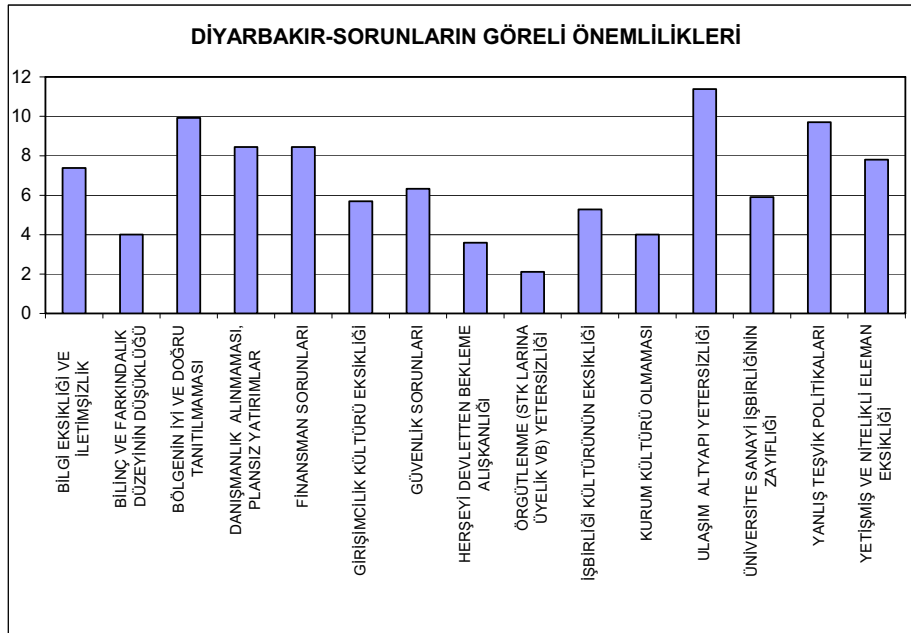
Diyarbakır ili tarafından algılanan şekli ile sektör-sorun ilişkilendirmeleri Tablo 5'de gösterilmiştir. Üzerinde yoğunlaşılın sorunların "BÖLGENİN İYİ VE DOĞRU TANITILMAMASI", "ULAŞIM ALTYAPI YETERSİZLİĞİ" ve "YANLIŞ TEŞVİK POLİTİKALARI" olarak belirlendiği anlaşılmaktadır.

TABLO 5. SORUN – SEKTÖR İLİŞKİLENDİRMELERİ

**"ELAZIĞ –DOĞÜNSİFED ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZİ, SORUNLARIN TESPİTİ VE GELECEK TASARIMI
ARAŞTIRMASI" ve ELAZIĞ BAŞKANLAR KONSEYİ RAPORU**

DİYARBAKIR	BİLGİ EKSİKLİĞİ VE İLETİŞİMSİZLİK														
	BİLİNÇ VE FARKINDALIK	DÜZEYİNİN DÜŞÜKLÜĞÜ	BÖLGENİN İYİ VE DOĞRU TANITILMAMASI	DANIŞMANLIK ALINMAMASI, PLANSIZ YATIRIMLAR	FİNANSMAN SORUNLARI	GİRİŞİMCİLİK KÜLTÜRÜ EKSİKLİĞİ	GÜVENLİK SORUNLARI	HERŞEYİ DEVLETTEN BEKLEME ALIŞKANLIĞI	ORGÜTLENME (STK LARINA ÜYELİK VB) YETERSİZLİĞİ	İŞBİRLİĞİ KÜLTÜRÜNÜN EKSİKLİĞİ	KURUM KÜLTÜRÜ OLMAMASI	ULAŞIM ALTYAPI YETERSİZLİĞİ	ÜNİVERSİTE SANAYİ İŞBİRLİĞİNİN ZAYIFLIĞI	YANLIŞ TEŞVİK POLİTİKALARI	YETİŞMİŞ VE NİTELİKLİ ELEMAN EKSİKLİĞİ
BAYINDIRLIK	2	0	7	12	17	10	2	2	0	2	7	12	2	12	12
BİLİŞİM HİZMETLERİ	16	11	5	8	11	5	0	3	0	5	3	5	11	5	13
DOKUMA, GİYİM EŞYASI, ...İ	15	0	15	7	0	2	2	5	2	10	7	7	0	10	17
ENERJİ	0	6	9	6	15	3	15	6	0	3	3	15	3	15	0
GIDA VE İÇKİ	14	10	7	7	7	10	0	0	3	10	3	14	3	3	7
MADENCİLİK VE ...	6	0	15	0	3	3	18	3	0	6	0	12	6	18	9
MAKİNA İMALAT SANAYİİ	3	6	6	12	15	9	0	0	3	6	3	12	12	3	9
METAL ANA SANAYİİ	7	0	7	3	10	7	7	3	3	0	3	17	7	14	10
MOBİLYACILIK	0	8	4	8	4	4	4	4	8	16	4	8	8	4	16
PETROL,PLASTİK,KÖMÜR	10	0	10	3	3	3	20	10	3	3	7	10	3	13	0
TARIM, BALIKÇILIK,	10	3	6	13	13	10	6	0	3	6	3	6	6	13	0
TAŞ VE TOPRAK	3	6	16	6	10	0	10	6	0	3	3	16	6	13	0
TİCARET VE FİNANSMAN	6	3	9	19	9	6	0	6	3	3	3	9	6	6	9
TURİZM	7	2	18	9	2	7	7	2	2	2	5	16	9	7	5
ULAŞTIRMA	33	33	0	33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
GENEL	7	4	10	8	8	6	6	4	2	5	4	11	6	10	8

Algılandığı şekli ile sorunların göreceli önemlilikleri ise Şekil 7’de gösterilmiştir.

ŞEKİL 7. SORUNLARIN GÖRELİ ÖNEMLİLİKLERİ

2.2.2. ELAZIĞ

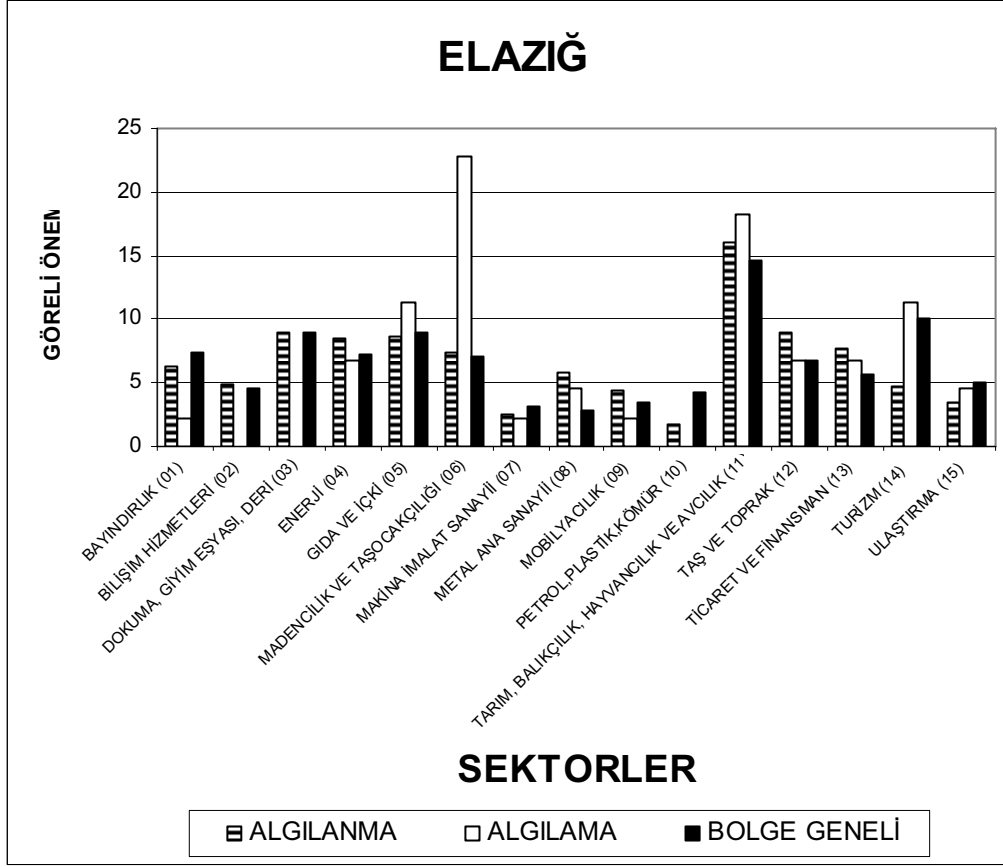
2.2.2.1. 10 YIL SONRAKİ SEKTÖREL YAPI ÖNGÖRÜSÜ

Tablo 6.'da, Elazığ'da 10 yıl sonra hangi sektörlerin önde olacağına ilişkin Elazığ'ın kendisi de dahil olmak üzere tüm illerin görüşleri gösterilmiştir.

TABLO 6. ELAZIĞ'IN 10 YIL SONRAKİ SEKTÖREL KONUMU

DEĞERLENDİREN İL ELAZIĞ	BAYINDIRLIK (01)	BİLİŞİM HİZMETLERİ (02)	DOKUMA, GİYİM EŞYASI, DERİ (03)	ENERJİ (04)	GIDA VE İÇKİ (05)	MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI (06)	MAKİNA İMALAT SANAYİİ (07)	METAL ANA SANAYİİ (08)	MOBİLYACILIK (09)	PETROL,PLASTİK,KÖMÜR (10)	TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK (11)	TAŞ VE TOPRAK (12)	TİCARET VE FİNANSMAN (13)	TURİZM (14)	ULAŞTIRMA (15)
DİYARBAKIR	11	5	9	0	2	14	2	0	2	7	18	2	7	14	7
ELAZIĞ	2	0	0	7	11	23	2	5	2	0	18	7	7	11	5
MALATYA	13	5	20	5	5	3	5	0	0	3	15	5	10	5	8
MARDİN	5	3	5	3	0	5	3	0	0	18	10	15	8	23	5
SİİRT	5	3	13	3	0	13	3	0	0	18	10	13	5	15	0
ŞANLIURFA	10	3	5	5	8	8	0	0	0	10	18	5	5	18	8
ŞIRNAK-CİZRE	0	21	0	21	0	0	21	0	0	0	10	24	3	0	0
BÖLGE GENELİ	7	5	8	5	4	10	4	1	1	8	14	9	7	13	5

Genellikle, Elazığ için öngörülen sektörel yapı "TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK (11)", "TURİZM (14)", ve "MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI (06)" sektörlerinin önderliği ile tanımlanmaktadır. Elazığ'ın kendisini algılayışı ile diğer illerin Elazığ'ı algılayışları ise Şekil 8, Tablo 7 ve Şekil 9'da gösterilmiştir.

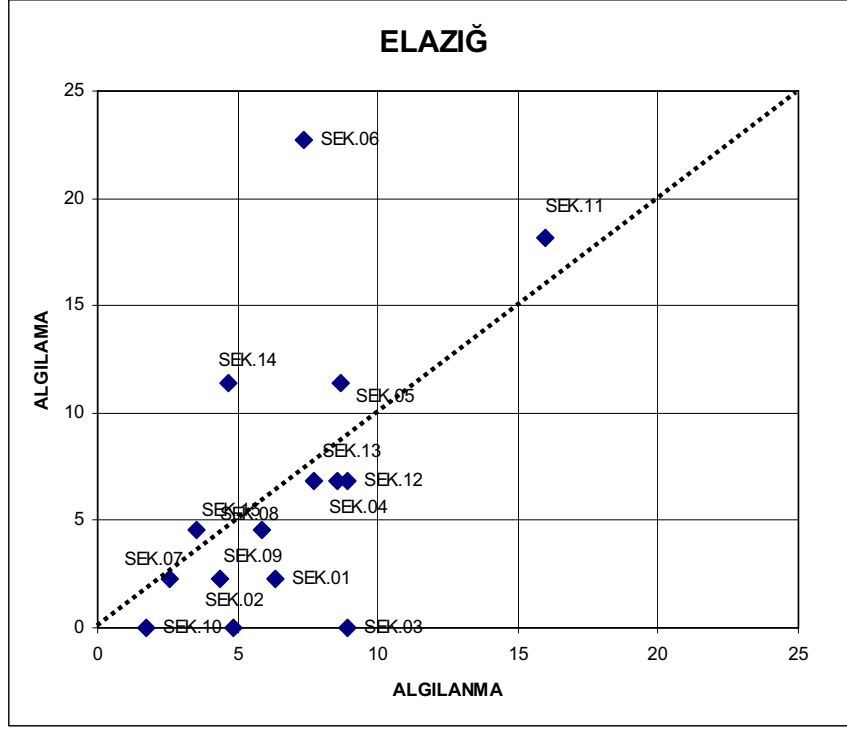

ŞEKİL. 8 ELAZIĞ'IN ALGILANMA FARKLILIKLARI -1

TABLO 7. ELAZIĞIN ALGILANMA FARKLILIKLARI

ELAZIĞ	BAYINDIRLIK (01)	BİLİŞİM HİZMETLERİ (02)	DOKUMA, GIYIM EŞYASI, DERİ (03)	ENERJİ (04)	GIDA VE İÇKİ (05)	MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI (06)	MAKİNA İMALAT SANAYİİ (07)	METAL ANA SANAYİİ (08)	MOBİL YACILIK (09)	PETROL, PLASTİK, KÖMÜR (10)	TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK (11)	TAŞ VE TOPRAK (12)	TİCARET VE FİNANSMAN (13)	TURİZM (14)	ULAŞTIRMA (15)
ALGILANMA	6	5	9	9	9	7	3	6	4	2	16	9	8	5	4
ALGILAMA	2	0	0	7	11	23	2	5	2	0	18	7	7	11	5

"ELAZIĞ –DOĞÜNSİFED ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZİ, SORUNLARIN TESPİTİ VE GELECEK TASARIMI
ARAŞTIRMASI" ve ELAZIĞ BAŞKANLAR KONSEYİ RAPORU

ŞEKİL. 9 ELAZIĞ'IN ALGILANMA FARKLILIKLARI -2

Yukarıdaki şekil ve tablolar incelendiğinde, Elazığ'ın kendisi için 10 yıl sonra önde gelecek sektörler olarak tanımladığı üç sektöre, "TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK (11)", ve "TURİZM (14)", "GIDA VE İÇKİ (05)", verdiği ağırlıkların diğer illerde de aynı büyüklükte verildiği gözlenmektedir. Buna karşılık, Elazığ için önemli olacağı düşünülen "MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI (06)" sektörünün konumu ise diğer illerde aynı şekilde algılanmamaktadır.

2.2.2.2. SEKTÖREL KÜMELER

Sektörel ilişkilendirmelerle ilgili olan bulgular aşağıda özetlenmiştir. Tablo 8, sektörlerin görelî yakınlıklarını belirtmektedir.

TABLO 8. ELAZIĞ İLİ TARAFINDAN ALGILANAN SEKTÖR YAKINLIKLARI

SEKTÖR	GÖRELİ YAKINLIK														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	0														
2	2748	0													
3	2139	3395	0												
4	3628	2518	4741	0											
5	3422	4232	5129	5222	0										
6	1987	4027	4312	4045	5501	0									
7	2996	3640	3343	2368	5800	3921	0								
8	3218	4440	4747	2306	6112	3801	1530	0							
9	3190	4356	4099	3808	5234	4917	4576	5240	0						
10	3124	4102	5043	2514	4420	3475	5596	3708	4846	0					
11	3053	2125	3800	4353	1877	4542	4429	5935	4947	4873	0				
12	606	4182	3133	5428	4336	3155	3316	4066	4804	4944	4399	0			
13	3996	2146	4947	3166	5576	2909	4506	5404	6452	3862	4527	5290	0		
14	2635	2315	3106	5813	3425	5172	4365	5177	4093	5821	3704	3297	4345	0	
15	3612	2960	5195	3918	4870	4113	3180	4770	5968	4726	4471	3920	1328	3109	0

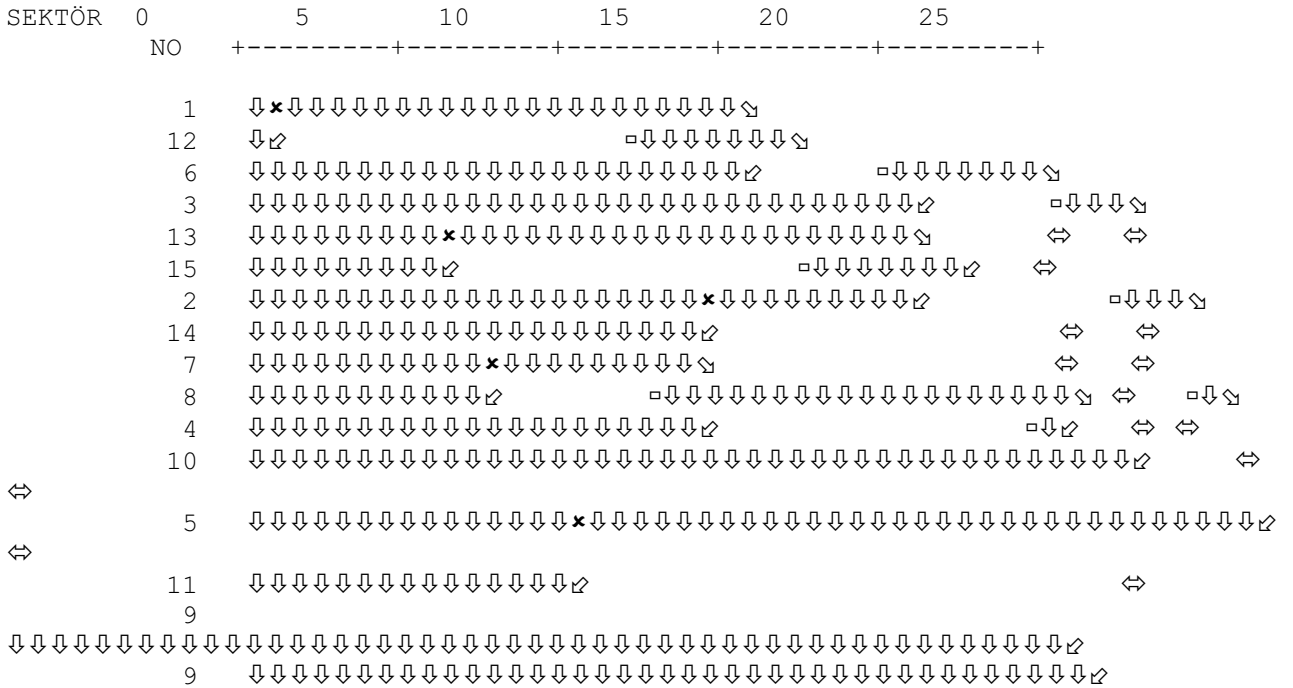
"ELAZIĞ –DOGÜNSİFED ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZİ, SORUNLARIN TESPİTİ VE GELECEK TASARIMI
ARAŞTIRMASI" ve ELAZIĞ BAŞKANLAR KONSEYİ RAPORU

Birbirlerine en yakın olarak algılanan sektör çiftleri ise Tablo 9'da gösterilmiştir.

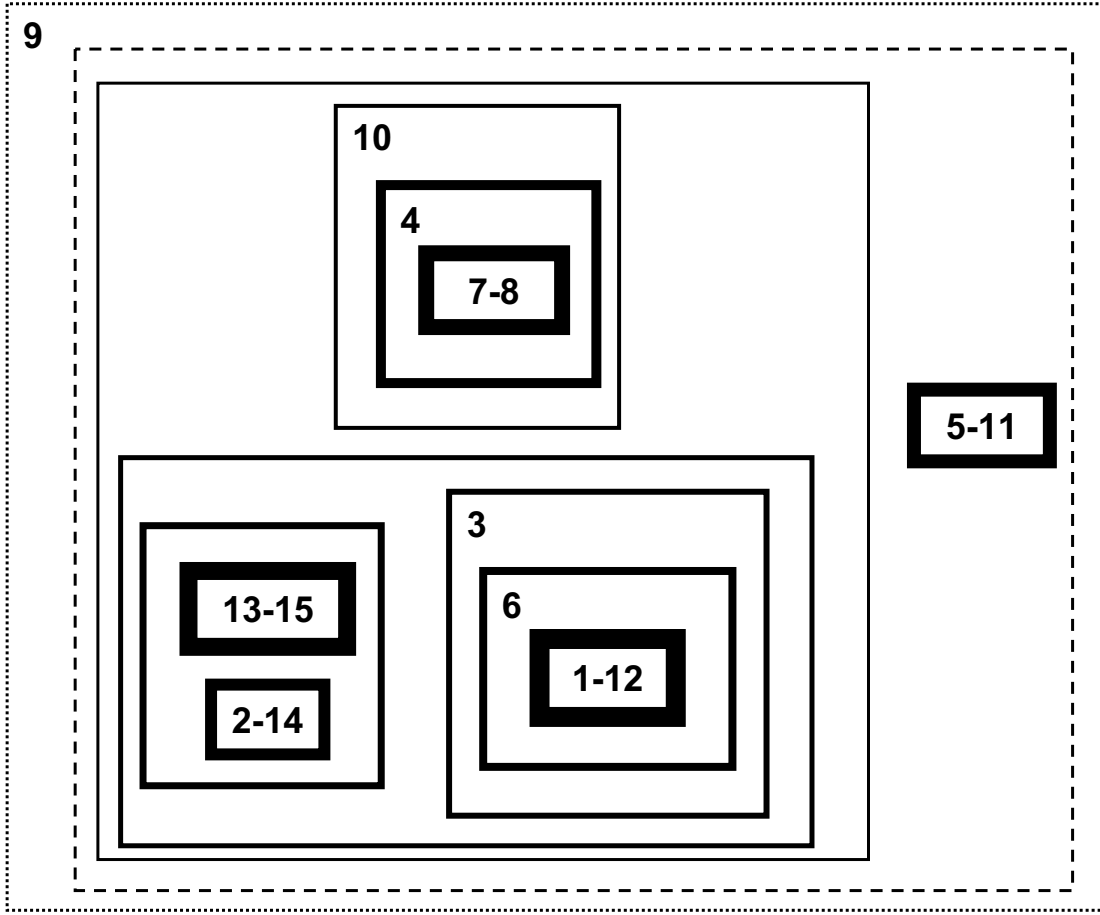
TABLO 9. GÖRELİ EN YAKIN SEKTÖR ÇİFTLERİ

EN YAKIN ÇİFT		GÖRELİ
SEKTÖR 1	SEKTÖR 2	YAKINLIK
1	12	606.000
13	15	1328.000
7	8	1530.000
5	11	1877.000
2	14	2315.000
4	7	2337.000
1	6	2571.000
2	13	3140.000
1	3	3194.667
1	2	3909.000
4	10	3939.333
1	4	4163.875
1	5	4510.667
1	9	4752.143

Bu yakınlıklardan hareketle oluşturulan kümeler Şekil 10 ve 11'de iki ayrı şekilde tanıtılmaktadır.

ŞEKİL 10. ELAZIĞ İÇİN GÖRELİ YAKINLIK ESASLI HİYERARŞİK KÜMELER-1

ŞEKİL 11. ELAZIĞ İÇİN GÖRELİ YAKINLIK ESASLI HİYERARŞİK KÜMELER-2

Elazığ için algılanan şekliyle, bu şekillerde gösterildiği gibi, 3 farklı küme oluşmuştur. Söz konusu kümelerin çekirdeklerini sırası ile "TİCARET VE FİNANSMAN (13) - ULAŞTIRMA (15) - BİLİŞİM HİZMETLERİ (02) - TURİZM (14)", "BAYINDIRLIK (01) - TAŞ VE TOPRAK (12) - MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI (06)" ve "ENERJİ (04) - METAL ANA SANAYİİ (08) - MAKİNA İMALAT SANAYİİ (07)" kümeleridir.

2.2.2.3. SEKTÖR – SORUN İLİŞKİLENDİRİLMELERİ

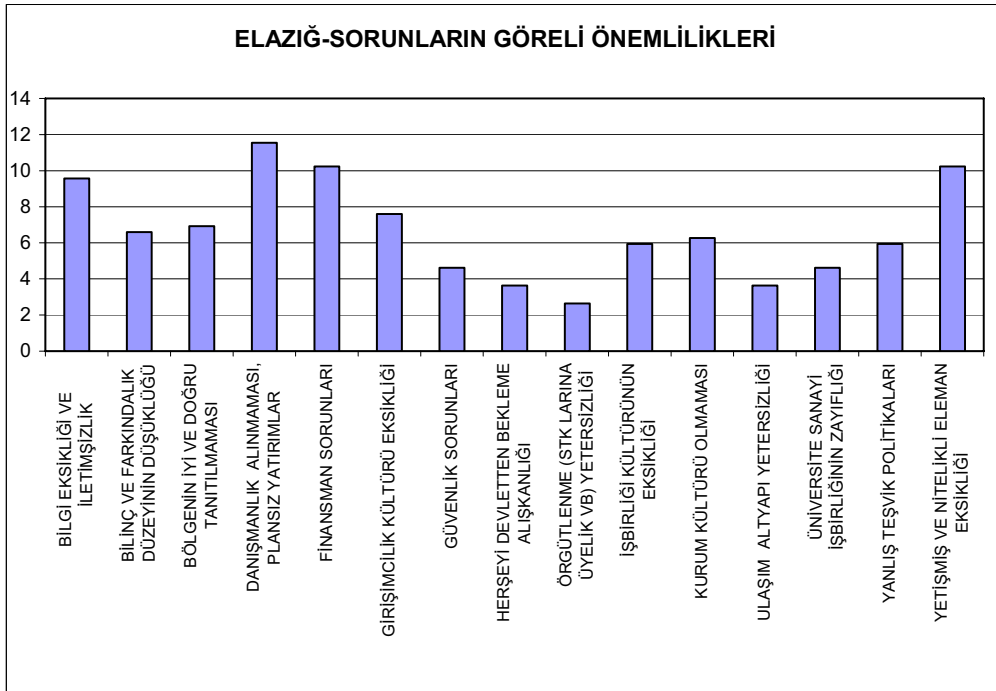
Elazığ ili tarafından algılanan şekli ile sektör-sorun ilişkilendirilmeleri Tablo 10'da gösterilmiştir. Üzerinde yoğunlaşan sorunların "DANIŞMANLIK ALINMAMASI, PLANSIZ YATIRIMLAR", "FİNANSMAN SORUNLARI" ve "YETİŞMİŞ VE NİTELİKLİ ELEMEN EKSİKLİĞİ" olarak belirlendiği anlaşılmaktadır.

"ELAZIĞ –DOĞÜNSİFED ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZİ, SORUNLARIN TESPİTİ VE GELECEK TASARIMI ARAŞTIRMASI" ve ELAZIĞ BAŞKANLAR KONSEYİ RAPORU

TABLO 10. SORUN – SEKTÖR İLİŞKİLENDİRMELERİ

ELAZIĞ	BİLGİ EKSİKLİĞİ VE İLETİŞİMLİK		BİLİNÇ VE FARKINDALIK DÜZEYİNİN DÜŞÜKLÜĞÜ		BÖLGENİN İYİ VE DOĞRU TANITILMAMASI		DANIŞMANLIK ALINMAMASI, PLANSIZ YATIRIMLAR		FİNANSMAN SORUNLARI		GİRİŞİMCİLİK KÜLTÜRÜ EKSİKLİĞİ		GÜVENLİK SORUNLARI		HERŞEYİ DEVLETTEN BEKLEME ALIŞKANLIĞI		ÖRGÜTLENME (STK LARINA ÜYELİK VB) YETERSİZLİĞİ		İŞBİRLİĞİ KÜLTÜRÜNÜN EKSİKLİĞİ		KURUM KÜLTÜRÜ OLMAMASI		ULAŞIM ALTYAPI YETERSİZLİĞİ		ÜNİVERSİTE SANAYİ İŞBİRLİĞİNİN ZAYIFLIĞI		YANLIŞ TEŞVİK POLİTİKALARI		YETİŞMİŞ VE NİTELİKLİ ELEMAN EKSİKLİĞİ	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
BAYINDIRLIK	4	0	4	8	13	8	8	0	0	4	13	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
BİLİŞİM HİZMETLERİ	8	8	4	4	13	8	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
DOKUMA, GİYİM EŞYASI, ...	0	4	0	13	13	13	0	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
ENERJİ	10	5	5	5	15	5	0	10	5	10	5	0	10	5	10	5	0	10	10	10	5									
GIDA VE İÇKİ	15	10	5	15	15	5	5	0	0	10	5	0	10	5	0	0	0	10	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MADENCİLİK VE TAŞ.....	0	7	0	13	20	7	7	0	7	7	0	7	7	0	0	0	7	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MAKİNA İMALAT SANAYİİ	0	6	6	13	13	6	0	0	6	13	6	0	6	13	6	0	6	13	6	0	6	0	6	0	6	0	6	0	6	25
METAL ANA SANAYİİ	13	6	0	19	13	6	0	0	6	0	6	0	6	0	13	0	6	13	0	6	6	13	0	6	6	6	6	6	6	13
MOBİLYACILIK	6	13	0	6	13	13	0	6	6	13	0	6	6	13	0	6	6	13	0	6	6	13	0	6	6	0	6	0	6	13
PETROL,PLASTİK,KÖMÜR	13	6	13	6	19	0	6	6	6	6	0	6	6	6	0	0	6	6	0	6	0	6	0	6	0	6	0	6	6	13
TARIM, BALIKÇILIK,	13	0	0	13	0	19	0	6	0	6	0	6	0	13	13	6	13	6	13	19	0									
TAŞ VE TOPRAK	13	8	15	15	4	6	8	4	0	4	6	4	0	4	6	4	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	4
TİCARET VE FİNANSMAN	25	6	6	25	0	6	6	0	0	6	6	0	0	6	6	0	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TURİZM	25	13	19	6	6	6	13	0	0	0	0	0	0	0	6	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
ULAŞTIRMA	25	6	19	13	6	6	6	13	0	6	6	6	13	0	6	6	6	6	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
GENEL	10	7	7	12	10	8	5	4	3	6	6	6	6	6	6	4	5	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	10

Algılandığı şekli ile sorunların göreceli önemlilikleri ise Şekil 12’de gösterilmiştir.

ŞEKİL 12. SORUNLARIN GÖRELİ ÖNEMLİLİKLERİ

2.2.3. MARDİN

2.2.3.1. 10 YIL SONRAKİ SEKTÖREL YAPI ÖNGÖRÜSÜ

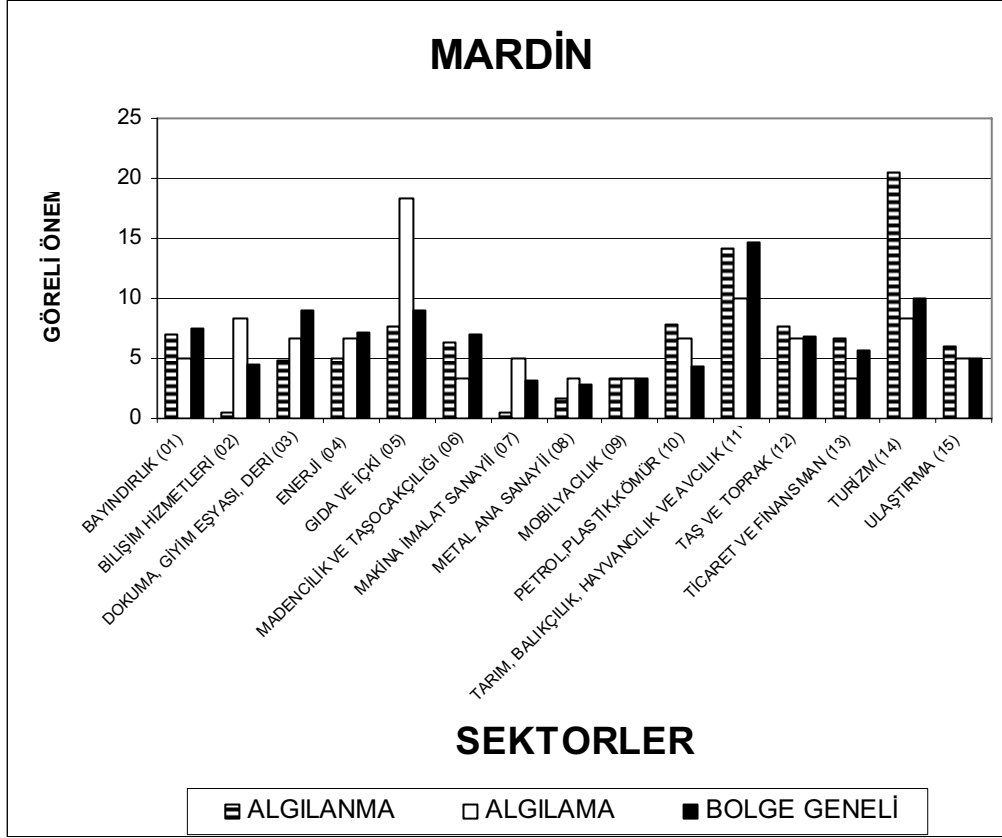
Tablo 11’de illerin, Mardin’de 10 yıl sonra hangi sektörlerin önde olacağına ilişkin Mardin’in kendisi de dahil olmak üzere tüm illerin görüşleri gösterilmiştir.

TABLO 11. MARDİN’İN 10 YIL SONRAKİ ÖNGÖRÜLEN SEKTÖREL KONUMU

DEĞERLENDİREN İL MARDİN	BAYINDIRLIK (01)	BİLİŞİM HİZMETLERİ (02)	DOKUMA, GİYİM EŞYASI, DERİ (03)	ENERJİ (04)	GIDA VE İÇKİ (05)	MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI (06)	MAKİNA İMALAT SANAYİİ (07)	METAL ANA SANAYİİ (08)	MOBİLYACILIK (09)	PETROL, PLASTİK, KÖMÜR (10)	TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK (11)	TAŞ VE TOPRAK (12)	TİCARET VE FİNANSMAN (13)	TURİZM (14)	ULAŞTIRMA (15)
DİYARBAKIR	8	10	13	10	17	8	3	5	3	2	7	5	5	3	0
ELAZIĞ	10	12	10	7	8	8	3	7	10	2	12	7	0	0	5
MALATYA	5	7	8	5	15	5	8	12	12	0	7	7	2	2	7
MARDİN	5	8	7	7	18	3	5	3	3	7	10	7	3	8	5
SİİRT	7	0	15	7	12	10	13	7	8	2	5	5	5	2	3
ŞANLIURFA	5	13	13	3	10	5	7	3	5	2	8	3	10	5	7
ŞIRNAK-CİZRE	7	15	3	3	5	7	7	7	7	3	7	3	7	15	7
BÖLGE GENELİ	7	9	10	6	12	7	7	6	7	2	8	5	5	5	5

Genellikle, Mardin için öngörülen sektörel yapı "GIDA VE İÇKİ (05)", "DOKUMA, GİYİM EŞYASI, DERİ (03)", ve "TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK (11)" sektörlerinin önderliği ile tanımlanmaktadır. Mardin’in kendisini algılayışı ile diğer illerin Mardin’i algılayışları ise Şekil 13 Tablo 12 ve Şekil 14’de gösterilmiştir.

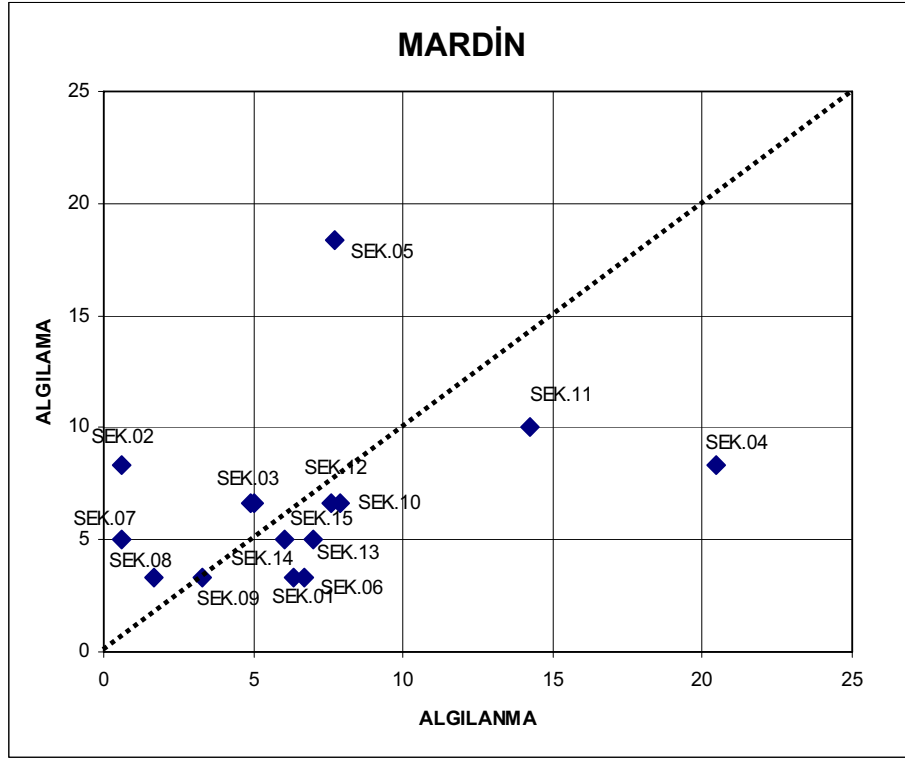
"ELAZIĞ –DOĞÜNSİFED ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZİ, SORUNLARIN TESPİTİ VE GELECEK TASARIMI ARAŞTIRMASI" ve ELAZIĞ BAŞKANLAR KONSEYİ RAPORU

ŞEKİL. 13. MARDİN'İN ALGILANMA FARKLILIKLARI -1

TABLO 12. MARDİN'İN ALGILANMA FARKLILIKLARI

MARDİN	BAYINDIRLIK (01)	BİLİŞİM HİZMETLERİ (02) DOKUMA, GIYIM EŞYASI, DERİ (03)	ENERJİ (04)	GIDA VE İÇKİ (05) MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI (06)	MAKİNA İMALAT SANAYİİ (07)	METAL ANA SANAYİİ (08)	MOBİL YACILIK (09)	PETROL, PLASTİK, KÖMÜR (10) TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK (11)	TAŞ VE TOPRAK (12)	TİCARET VE FİNANSMAN (13)	TURİZM (14)	ULAŞTIRMA (15)			
ALGILANMA	7	1	5	8	6	1	2	3	8	14	8	7	20	6	
ALGILAMA	5	8	7	7	18	3	5	3	3	7	10	7	3	8	5

ŞEKİL. 14 MARDİN'İN ALGILANMA FARKLILIKLARI -2

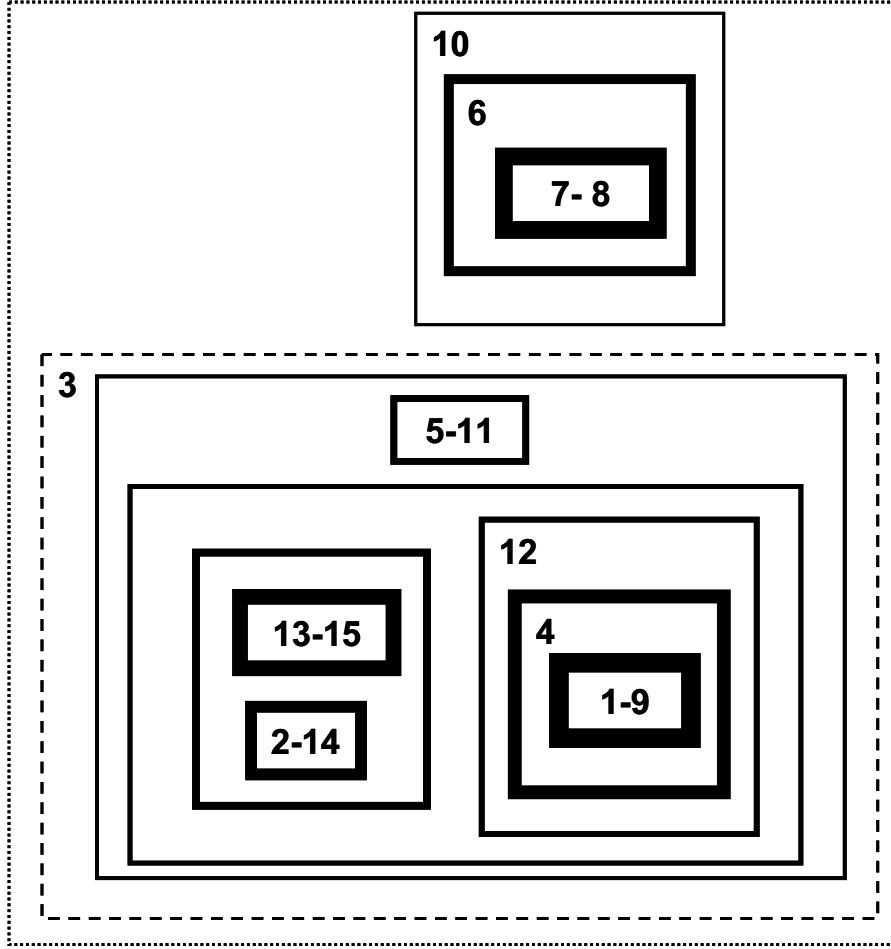
Yukarıdaki şekil ve tablolar incelendiğinde, Mardin'in kendisi için 10 yıl sonra önde gelecek sektörler olarak tanımladığı üç sektörden, "DOKUMA, GİYİM EŞYASI, DERİ (03)", ve "TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK (11)" için verdiği ağırlığın, diğer illerde de aynı büyüklükte verildiği, ancak "GIDA VE İÇKİ (05)" sektörü için farklı algılamalar olduğu gözlenmektedir.

2.2.3.2. SEKTÖREL KÜMELER

Sektörel ilişkilendirmelerle ilgili olan bulgular aşağıda özetlenmiştir. Tablo 13, sektörlerin görelî yakınlıklarını belirtmektedir.

TABLO 13. MARDİN İÇİN ALGILANAN SEKTÖR YAKINLIKLARI

SEKTÖR	GÖRELİ YAKINLIK														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	0														
2	3107	0													
3	3858	6981	0												
4	3292	5559	6372	0											
5	3991	7816	7177	7041	0										
6	3980	7687	7090	6958	7379	0									
7	4970	8043	6276	6336	6723	4364	0								
8	4398	8031	6828	6094	7729	5014	3960	0							
9	2975	6902	7343	5303	6532	6835	6527	6571	0						
10	4994	7977	7738	5166	6481	7216	5630	6126	7257	0					
11	4454	6991	6912	6084	5155	7844	7828	7390	6641	8022	0				
12	3140	7155	7740	6594	7275	5908	6594	7012	6305	7386	7024	0			
13	4183	4960	5687	6009	5092	7443	5885	6317	5800	5767	4883	7339	0		
14	3446	4501	7860	7356	7013	8984	9134	8644	7167	7996	7408	8086	5539	0	
15	3612	4659	5562	5748	5441	6714	7392	6252	5973	6468	6364	6114	4293	4872	0

ŞEKİL 16. MARDİN İÇİN GÖRELİ YAKINLIK ESASLI HİYERARŞİK KÜMELER-2

Mardin için algılanan şekliyle, bu şekillerde gösterildiği gibi, 3 farklı küme oluşmuştur. Söz konusu kümelerin çekirdeklerini sırası ile "TİCARET VE FİNANSMAN (13) - ULAŞTIRMA (15) - BİLİŞİM HİZMETLERİ (02) - TURİZM (14)", "BAYINDIRLIK (01) - MOBİLYACILIK (09) - ENERJİ (04)" ve "METAL ANA SANAYİİ (08) - MAKİNA İMALAT SANAYİİ (07) - MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI (06)" kümeleridir.

2.2.3.3. SEKTÖR – SORUN İLİŞKİLENDİRMELERİ

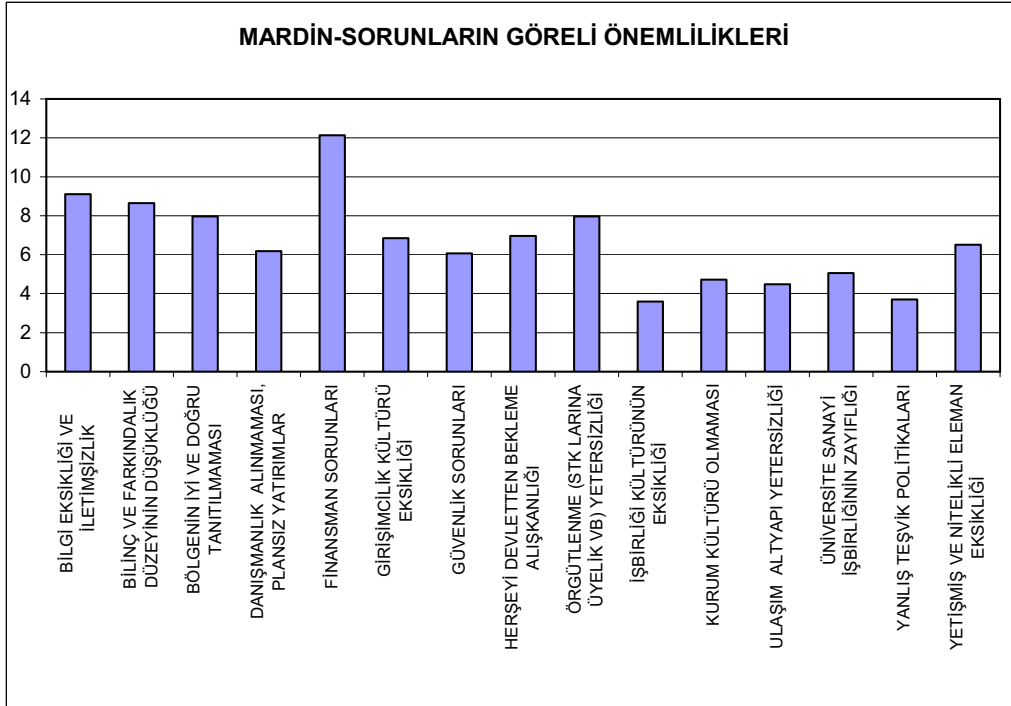
Algılanan şekli ile sektör-sorun ilişkilendirilmeleri Tablo 15'de gösterilmiştir. Üzerinde yoğunlaşan sorunların "FİNANSMAN SORUNLARI", "BİLGİ EKSİKLİĞİ VE İLETİŞİMSİZLİK" ve "BİLİNÇ VE FARKINDALIK DÜZEYİNİN DÜŞÜKLÜĞÜ" olarak belirlendiği anlaşılmaktadır.

"ELAZIĞ –DOĞÜNSİFED ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZİ, SORUNLARIN TESPİTİ VE GELECEK TASARIMI ARAŞTIRMASI" ve ELAZIĞ BAŞKANLAR KONSEYİ RAPORU

TABLO 15. SORUN – SEKTÖR İLİŞKİLENDİRMELERİ

MARDİN	BİLGİ EKSİKLİĞİ VE İLETİŞİMSİZLİK	BİLİNÇ VE FARKINDALIK DÜZEYİNİN DÜŞÜKLÜĞÜ	BÖLGENİN İYİ VE DOĞRU TANITILMAMASI	DANIŞMANLIK ALINMAMASI, PLANSIZ YATIRIMLAR	FİNANSMAN SORUNLARI	GİRİŞİMCİLİK KÜLTÜRÜ EKSİKLİĞİ	GÜVENLİK SORUNLARI	HERŞEYİ DEVLETTEN BEKLEME ALIŞKANLIĞI	ÖRGÜTLENME (STK LARINA ÜYELİK VB) YETERSİZLİĞİ	İŞBİRLİĞİ KÜLTÜRÜNÜN EKSİKLİĞİ	KURUM KÜLTÜRÜ OLMAMASI	ULAŞIM ALTYAPISI YETERSİZLİĞİ	ÜNİVERSİTE SANAYİ İŞBİRLİĞİNİN ZAYIFLIĞI	YANLIŞ TEŞVİK POLİTİKALARI	YETİŞMİŞ VE NİTELİKLİ ELEMAN EKSİKLİĞİ
	BAYINDIRLIK	13	8	8	10	22	5	3	7	7	0	7	5	2	0
BİLİŞİM HİZMETLERİ	10	7	12	5	10	7	7	10	7	0	2	5	7	8	3
DOKUMA, GİYİM EŞYASI, DERİ	8	7	7	5	17	8	5	7	12	7	7	2	2	2	7
ENERJİ	10	12	8	8	12	8	7	8	8	0	2	5	5	3	3
GIDA VE İÇKİ	8	10	5	5	18	5	3	8	7	7	3	7	5	3	5
MADENCİLİK VE TAŞOCA....	8	10	12	3	7	13	8	7	5	3	2	8	5	3	5
MAKİNA İMALAT SANAYİİ	7	7	3	7	15	5	8	3	7	5	7	3	7	5	12
METAL ANA SANAYİİ	10	7	5	5	8	5	7	12	12	3	5	5	7	3	7
MOBİLYACILIK	4	8	6	10	14	6	2	2	8	8	4	6	4	6	14
PETROL,PLASTİK,KÖMÜR	8	12	12	5	10	8	7	10	3	2	5	2	5	0	12
TARIM, BALIKÇILIK, HAYV.....	7	5	15	5	10	2	8	5	7	5	12	5	7	3	5
TAŞ VE TOPRAK	8	7	5	7	13	12	5	5	8	3	7	5	2	8	5
TİCARET VE FİNANSMAN	5	10	8	3	3	8	5	8	10	7	5	5	15	2	5
TURİZM	15	10	7	10	8	7	10	3	12	0	2	3	2	5	7
ULAŞTIRMA	13	12	7	5	15	3	5	8	8	5	3	2	3	3	7
GENEL	9	9	8	6	12	7	6	7	8	4	5	4	5	4	7

Algılandığı şekli ile sorunların görece önemlilikleri ise Şekil 17'de gösterilmiştir.

ŞEKİL 17. SORUNLARIN GÖRELİ ÖNEMLİLİKLERİ

2.2.4. SİİRT

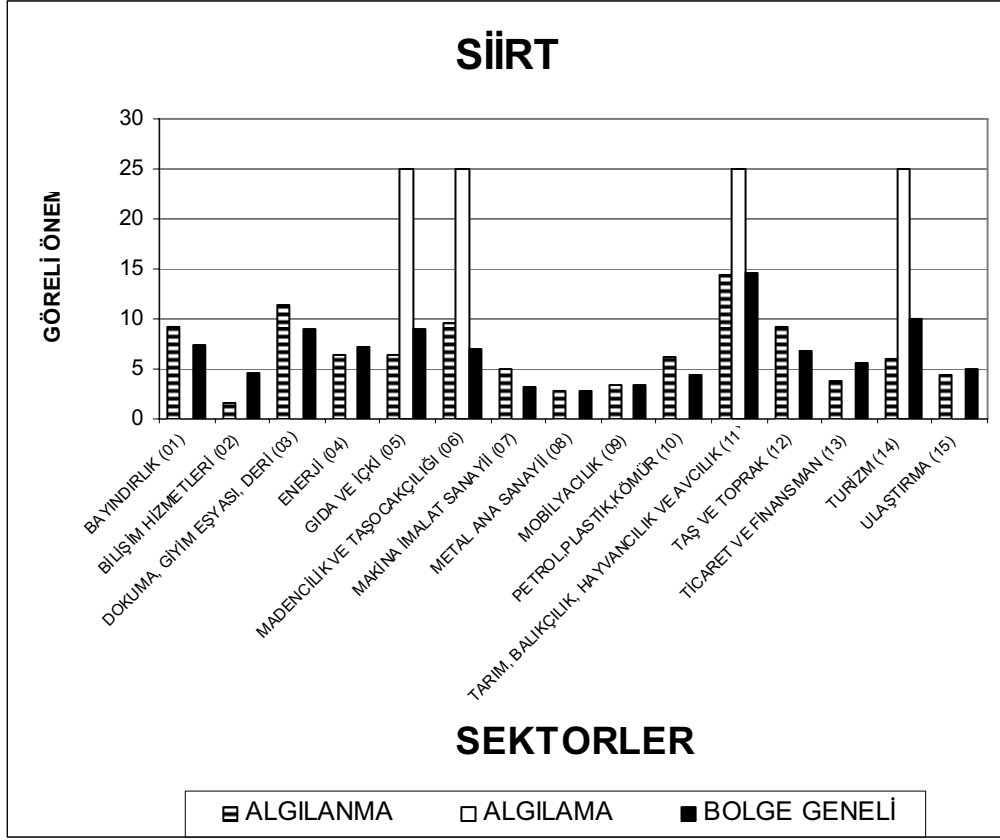
2.2.4.1. 10 YIL SONRAKİ SEKTÖREL YAPI ÖNGÖRÜSÜ

Tablo 16’de illerin, Siirt’de 10 yıl sonra hangi sektörlerin önde olacağına ilişkin Siirt’in kendisi de dahil olmak üzere tüm illerin görüşleri gösterilmiştir.

TABLO 16. SİİRT’İN 10 YIL SONRA İÇİN ÖNGÖRÜLEN SEKTÖREL KONUMU

DEĞERLENDİREN İL <u>SİİRT</u>	BAYINDIRLIK (01)	BİLİŞİM HİZMETLERİ (02)	DOKUMA, GİYİM EŞYASI, DERİ (03)	ENERJİ (04)	GIDA VE İÇKİ (05)	MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI (06)	MAKİNA İMALAT SANAYİİ (07)	METAL ANA SANAYİİ (08)	MOBİLYACILIK (09)	PETROL, PLASTİK, KÖMÜR (10)	TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK (11)	TAŞ VE TOPRAK (12)	TİCARET VE FİNANSMAN (13)	TURİZM (14)	ULAŞTIRMA (15)
DİYARBAKIR	0	0	25	0	25	0	0	0	0	0	0	0	25	25	0
ELAZIĞ	0	0	0	0	25	0	0	0	0	0	25	25	0	25	0
MALATYA	0	0	0	25	25	0	0	0	25	0	25	0	0	0	0
MARDİN	0	0	25	0	25	0	0	0	0	0	25	0	0	25	0
SİİRT	0	0	0	0	25	25	0	0	0	0	25	0	0	25	0
ŞANLIURFA	0	0	25	0	25	0	0	0	0	0	25	0	0	25	0
ŞIRNAK-CİZRE	0	0	0	0	0	25	0	0	0	25	0	25	0	0	25
BÖLGE GENELİ	0	0	11	4	21	7	0	0	4	4	18	7	4	18	4

Genellikle, Siirt için öngörülen sektörel yapı "GIDA VE İÇKİ (05)", "TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK (11)", "TURİZM (14)" ve "DOKUMA, GİYİM EŞYASI, DERİ (03)", sektörlerinin önderliği ile tanımlanmaktadır. Siirt’in kendisini algılayışı ile diğer illerin Siirt’i algılayışları ise Şekil 18 Tablo 17 ve Şekil 19’de gösterilmiştir.

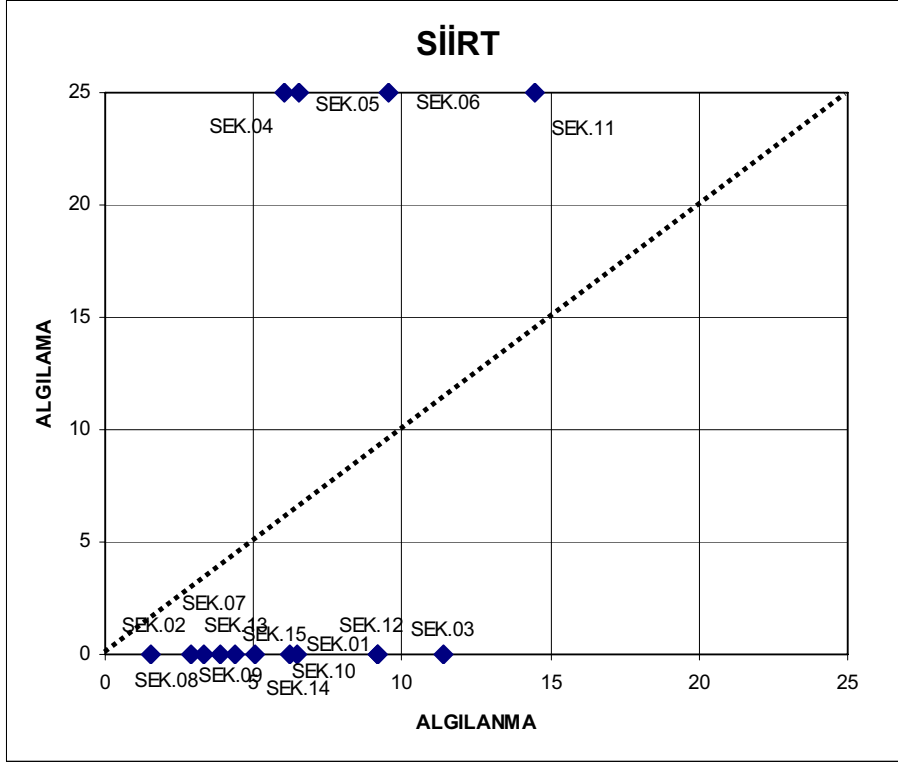

ŞEKİL. 18. SIİRT'İN ALGILANMA FARKLILIKLARI -1

TABLO 17. SIİRT'İN ALGILANMA FARKLILIKLARI

siirt	SEKTÖRLER														
	BAYINDIRLIK (01)	BİLİŞİM HİZMETLERİ (02)	DOKUMA, GIYIM EŞYASI, DERİ (03)	ENERJİ (04)	GIDA VE İÇKİ (05)	MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI (06)	MAKİNA İMALAT SANAYİİ (07)	METAL ANA SANAYİİ (08)	MOBİLYACILIK (09)	PETROL, PLASTİK, KÖMÜR (10)	TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK (11)	TAŞ VE TOPRAK (12)	TİCARET VE FİNANSMAN (13)	TURİZM (14)	ULAŞTIRMA (15)
ALGILANMA	9	2	11	6	6	10	5	3	3	6	14	9	4	6	4
ALGILAMA	0	0	0	0	25	25	0	0	0	0	25	0	0	25	0

"ELAZIĞ –DOĞÜNSİFED ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZİ, SORUNLARIN TESPİTİ VE GELECEK TASARIMI
ARAŞTIRMASI" ve ELAZIĞ BAŞKANLAR KONSEYİ RAPORU

ŞEKİL. 19 SİİRT'İN ALGILANMA FARKLILIKLARI -2

Yukarıdaki şekil ve tablolar dan da incelendiğinde, Siirt'in kendisi için 10 yıl sonra önde gelecek sektörlerle ilişkin algılamaları ile diğer illerin Siirt'in geleceğini algılamaları konusunda önemli bir farklılık olduğu gözlenmektedir.

2.2.4.2. SEKTÖREL KÜMELER

Sektörel ilişkilendirmelerle ilgili olan bulgular aşağıda özetlenmiştir. Tablo 18, sektörlerin göreceli yakınlıklarını belirtmektedir.

TABLO 18. SİİRT İÇİN ALGILANAN SEKTÖR YAKINLIKLARI

SEKTÖR	GÖRELİ YAKINLIK														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	0														
2	4758	0													
3	7880	5229	0												
4	10634	7543	6007	0											
5	10118	8993	4010	7850	0										
6	12784	8993	4076	5100	5800	0									
7	11493	9618	5885	3475	7675	4425	0								
8	10743	8868	3385	4975	6425	1925	2550	0							
9	9493	7618	2135	6225	5175	3925	4550	2050	0						
10	10451	7943	3170	2950	5000	2500	2875	3375	3375	0					
11	10118	8993	4010	7850	1800	5800	7675	6425	5175	5000	0				
12	11118	7743	2760	5600	4550	2550	3925	3925	3925	1750	4550	0			
13	3511	6003	8549	8168	10418	10418	8793	8543	9793	8318	10418	9418	0		
14	5518	4193	1973	7900	6250	6500	7875	4625	3375	5250	6250	4750	7318	0	
15	4308	8600	7529	9743	9293	10043	7918	7168	7168	6643	9293	9293	4353	5843	0

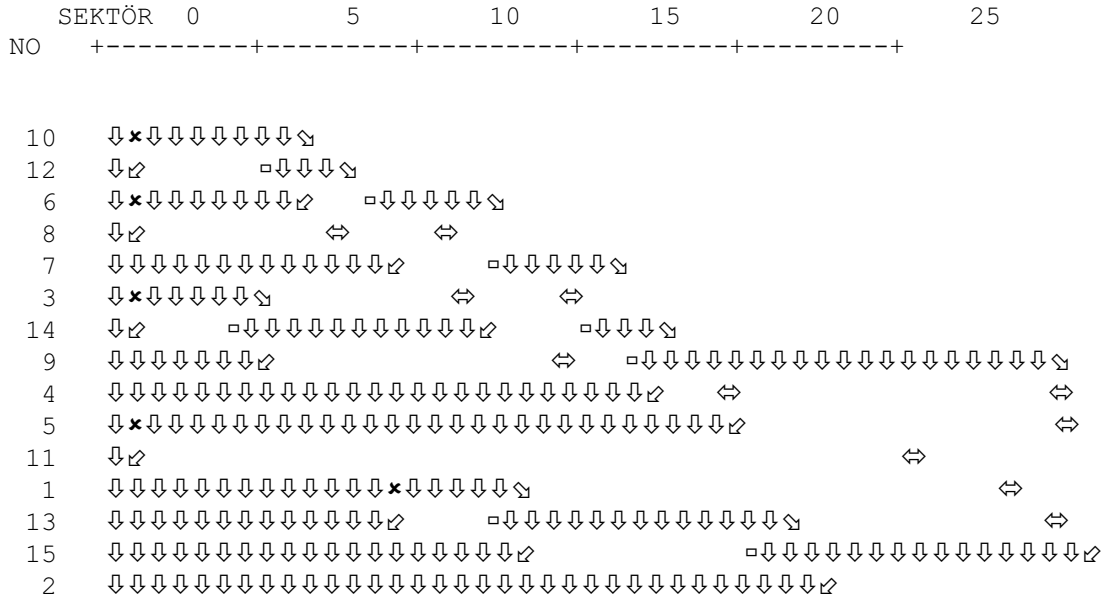
"ELAZIĞ –DOGÜNSİFED ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZİ, SORUNLARIN TESPİTİ VE GELECEK TASARIMI
ARAŞTIRMASI" ve ELAZIĞ BAŞKANLAR KONSEYİ RAPORU

Birbirlerine en yakın olarak algılanan sektör çiftleri ise Tablo 19'da gösterilmiştir.

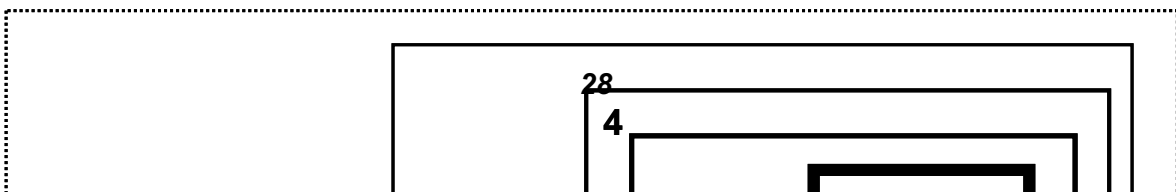
TABLO 19. GÖRELİ EN YAKIN SEKTÖR ÇİFTLERİ

EN YAKIN ÇİFT		GÖRELİ
SEKTÖR 1	SEKTÖR 2	YAKINLIK
10	12	1750.000
5	11	1800.000
6	8	1925.000
3	14	1972.992
3	9	2754.917
6	10	3087.500
6	7	3443.750
1	13	3511.034
1	15	4330.517
3	6	4406.699
3	4	5279.025
3	5	5859.426
1	2	6453.678
1	3	8776.383

Bu yakınlıklardan hareketle oluşturulan kümeler Şekil 20 ve 21de iki ayrı şekilde tanıtılmaktadır.

ŞEKİL 20. SİİRT İÇİN GÖRELİ YAKINLIK ESASLI HİYERARŞİK KÜMELER-1

28

4

ŞEKİL 21. SİİRT İÇİN GÖRELİ YAKINLIK ESASLI HİYERARŞİK KÜMELER-2

Siirt için algılanan şekliyle, bu şekillerde gösterildiği gibi, 2 farklı küme oluşmuştur. Söz konusu kümelerin çekirdeklerini sırası ile "MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI (06) - METAL ANA SANAYİİ (08) - PETROL,PLASTİK,KÖMÜR (10) - TAŞ VE TOPRAK (12))" ve "DOKUMA, GİYİM EŞYASI, DERİ (03) - TURİZM (14)" kümeleridir.

2.2.4.3. SEKTÖR – SORUN İLİŞKİLENDİRMELERİ

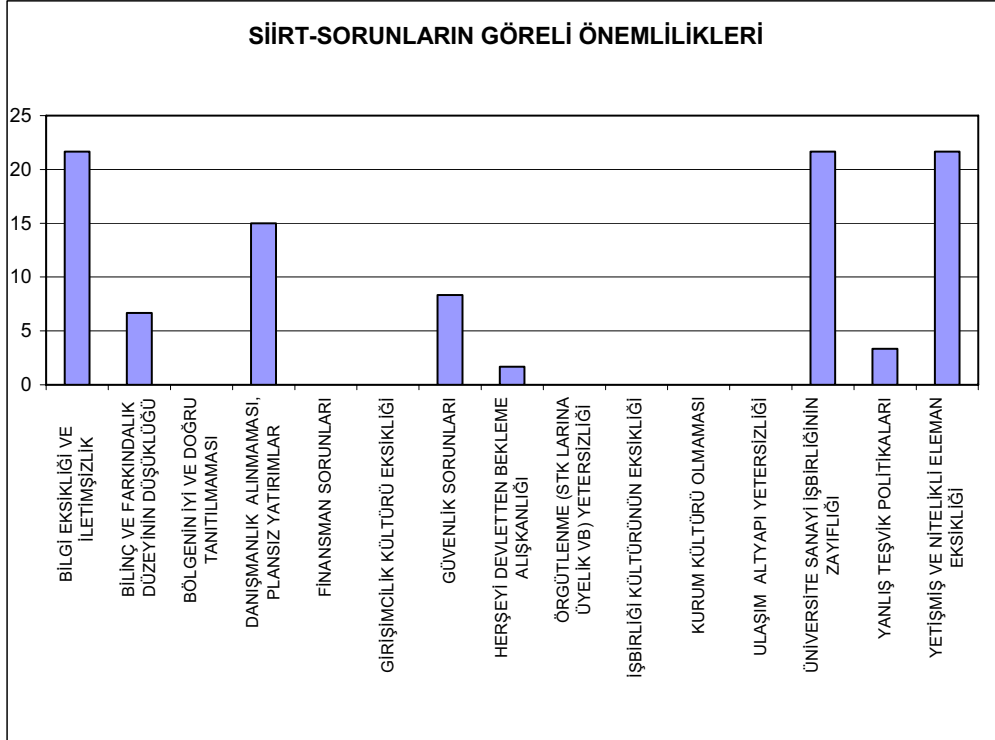
Algılanan şekli ile sektör-sorun ilişkilendirmeleri Tablo 20’de gösterilmiştir. Üzerinde yoğunlaşan sorunların "BİLGİ EKSİKLİĞİ VE İLETİŞİMSİZLİK", "ÜNİVERSİTE SANAYİ İŞBİRLİĞİNİN ZAYIFLIĞI", "DANIŞMANLIK ALINMAMASI, PLANSIZ YATIRIMLAR" ve "YETİŞMİŞ VE NİTELİKLİ ELEMAN EKSİKLİĞİ" olarak belirlendiği anlaşılmaktadır.

TABLO 20. SORUN – SEKTÖR İLİŞKİLENDİRMELERİ

**"ELAZIĞ –DOĞÜNSİFED ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZİ, SORUNLARIN TESPİTİ VE GELECEK TASARIMI
ARAŞTIRMASI" ve ELAZIĞ BAŞKANLAR KONSEYİ RAPORU**

SİİRT	BİLGİ EKSİKLİĞİ VE İLETİMSİZLİK		BİLİNÇ VE FARKINDALIK DÜZEYİNİN DÜŞÜKLÜĞÜ	BÖLGENİN İYİ VE DOĞRU TANITILMAMASI	DANIŞMANLIK ALINMAMASI, PLANSIZ YATIRIMLAR	FİNANSMAN SORUNLARI	GİRİŞİMCİLİK KÜLTÜRÜ EKSİKLİĞİ	GÜVENLİK SORUNLARI	HERŞEYİ DEVLETTEN BEKLEME ALIŞKANLIĞI	ÖRGÜTLENME (STK LARINA ÜYELİK VB) YETERSİZLİĞİ	İŞBİRLİĞİ KÜLTÜRÜNÜN EKSİKLİĞİ	KURUM KÜLTÜRÜ OLMAMASI	ULAŞIM ALTYAPISI YETERSİZLİĞİ	ÜNİVERSİTE SANAYİ İŞBİRLİĞİNİN ZAYIFLIĞI	YANLIŞ TEŞVİK POLİTİKALARI	YETİŞMİŞ VE NİTELİKLİ ELEMAN EKSİKLİĞİ
	0	25														
BAYINDIRLIK	0	0	0	25	0	0	25	0	0	0	0	0	0	25	0	25
BİLİŞİM HİZMETLERİ	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25	25	25
DOKUMA, GİYİM EŞYASI, DERİ	25	0	0	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25	0	25
ENERJİ	25	0	0	0	0	0	25	0	0	0	0	0	0	25	0	25
GIDA VE İÇKİ	25	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25	0	25
MADENCİLİK VE TAŞO...	25	0	0	25	0	0	25	0	0	0	0	0	0	0	0	25
MAKİNA İMALAT SANAYİİ	25	0	0	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25	0	25
METAL ANA SANAYİİ	25	0	0	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25	0	25
MOBİLYACILIK	25	0	0	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25	0	25
PETROL,PLASTİK,KÖMÜR	25	0	0	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25	0	25
TARIM, BALIKÇILIK, HAYVA...	25	0	0	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25	0	25
TAŞ VE TOPRAK	0	0	0	25	0	0	25	25	0	0	0	0	0	25	0	0
TİCARET VE FİNANSMAN	25	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25	25
TURİZM	25	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25	0	25
ULAŞTIRMA	25	25	0	0	0	0	25	0	0	0	0	0	0	25	0	0
GENEL	22	7	0	15	0	0	8	2	0	0	0	0	0	22	3	22

Algılandığı şekli ile sorunların göreceli önemlilikleri ise Şekil 22’de gösterilmiştir.

ŞEKİL 22. SORUNLARIN GÖRELİ ÖNEMLİLİKLERİ

2.2.5. ŞANLIURFA

2.2.5.1. 10 YIL SONRAKİ SEKTÖREL YAPI ÖNGÖRÜSÜ

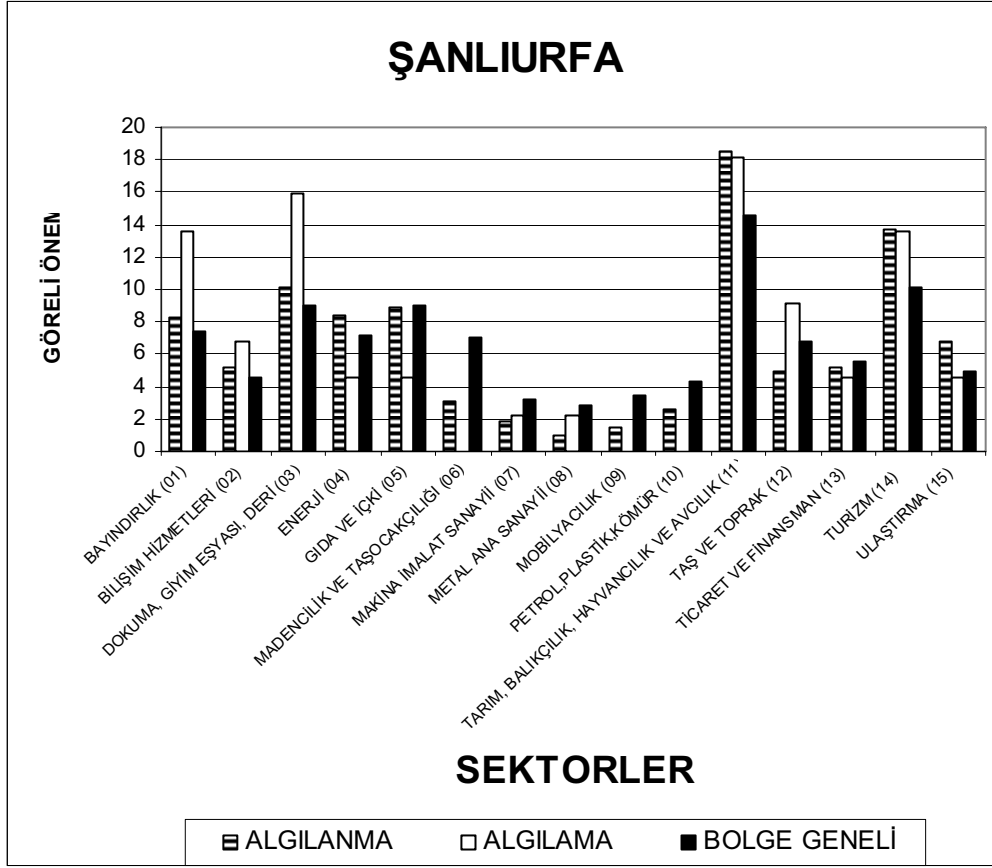
Tablo 21’de illerin, Şanlıurfa’da 10 yıl sonra hangi sektörlerin önde olacağına ilişkin Şanlıurfa’nın kendisi de dahil olmak üzere tüm illerin görüşleri gösterilmiştir.

TABLO 16. ŞANLIURFA’NIN 10 YIL SONRA İÇİN ÖNGÖRÜLEN SEKTÖREL KONUMU

DEĞERLENDİREN İL <u>ŞANLIURFA</u>	BAYINDIRLIK (01)	BİLİŞİM HİZMETLERİ (02)	DOKUMA, GİYİM EŞYASI, DERİ (03)	ENERJİ (04)	GIDA VE İÇKİ (05)	MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI (06)	MAKİNA İMALAT SANAYİİ (07)	METAL ANA SANAYİİ (08)	MOBİLYACILIK (09)	PETROL, PLASTİK, KÖMÜR (10)	TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK (11)	TAŞ VE TOPRAK (12)	TİCARET VE FİNANSMAN (13)	TURİZM (14)	ULAŞTIRMA (15)
DİYARBAKIR	13	5	13	10	10	8	10	3	0	8	3	0	3	13	5
ELAZIĞ	0	7	14	7	4	11	4	11	7	4	11	11	4	4	4
MALATYA	5	10	15	0	10	0	5	5	10	0	15	5	10	10	0
MARDİN	4	0	0	0	0	7	0	4	14	7	21	7	14	21	0
SİİRT	13	0	6	6	0	0	6	6	6	13	19	13	6	6	0
ŞANLIURFA	14	7	16	5	5	0	2	2	0	0	18	9	5	14	5
ŞIRNAK-CİZRE	0	0	0	0	0	0	0	0	50	0	0	0	50	0	0
BÖLGE GENELİ	8	5	11	5	5	4	4	4	6	4	13	7	7	12	3

Genellikle, Şanlıurfa için öngörülen sektörel yapı "TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK (11)", "DOKUMA, GİYİM EŞYASI, DERİ (03)", ve "TURİZM (14)" sektörlerinin önderliği ile tanımlanmaktadır. Şanlıurfa'nın kendisini algılayışı ile diğer illerin Şanlıurfa'yı algılayışları ise Şekil 23 Tablo 22 ve Şekil 24’de gösterilmiştir.

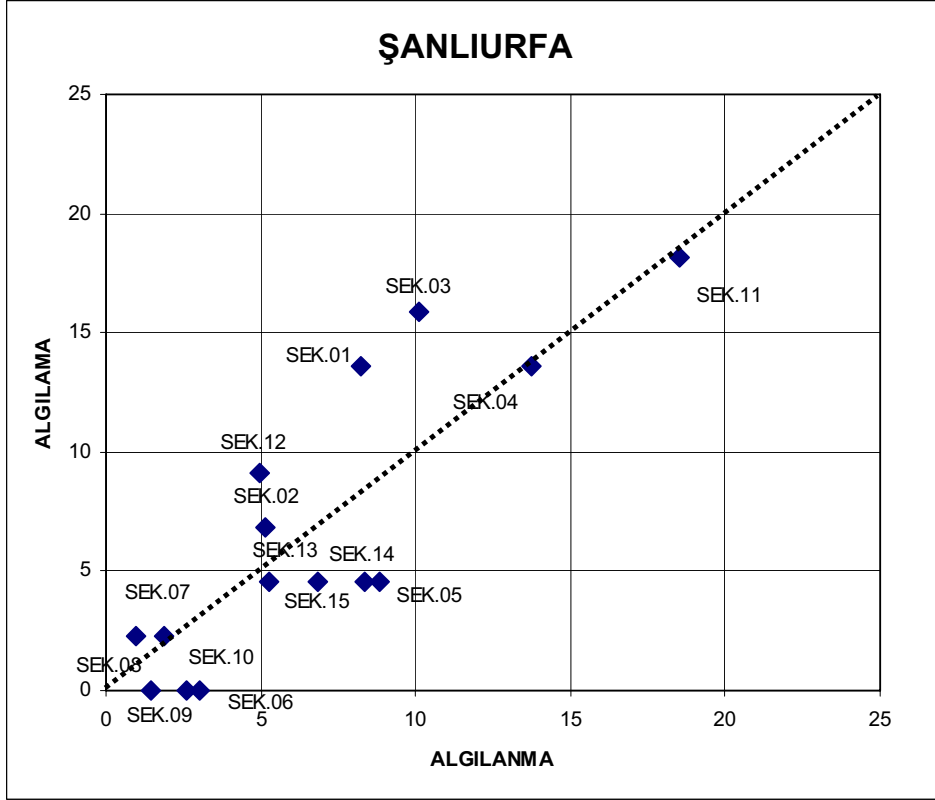
"ELAZIĞ –DOĞÜNSİFED ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZİ, SORUNLARIN TESPİTİ VE GELECEK TASARIMI
ARAŞTIRMASI" ve ELAZIĞ BAŞKANLAR KONSEYİ RAPORU

ŞEKİL. 23 ŞANLIURFA'NIN ALGILANMA FARKLILIKLARI -1

TABLO 22 ŞANLIURFA'NIN ALGILANMA FARKLILIKLARI

ŞANLIURFA	BAYINDIRLIK (01)	BİLİŞİM HİZMETLERİ (02)	DOKUMA, GIYİM EŞYASI, DERİ (03)	ENERJİ (04)	GIDA VE İÇKİ (05)	MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI (06)	MAKİNA İMALAT SANAYİİ (07)	METAL ANA SANAYİİ (08)	MOBİL YACILIK (09)	PETROL, PLASTİK, KÖMÜR (10)	TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK (11)	TAŞ VE TOPRAK (12)	TİCARET VE FİNANSMAN (13)	TURİZM (14)	ULAŞTIRMA (15)
ALGILANMA	8	5	10	8	9	3	2	1	1	3	19	5	5	14	7
ALGILAMA	14	7	16	5	5	0	2	2	0	0	18	9	5	14	5

ŞEKİL. 24 ŞANLIURFA'NIN ALGILANMA FARKLILIKLARI -2

Yukarıdaki şekil ve tablolar incelendiğinde, Şanlıurfa'nın kendisi için 10 yıl sonra önde gelecek sektörlerle ilişkin algılamaları ile diğer illerin Şanlıurfa'nın geleceğini algılamaları konusunda uyum vardır.

2.2.5.2. SEKTÖREL KÜMELER

Sektörel ilişkilendirmelerle ilgili olan bulgular aşağıda özetlenmiştir. Tablo 23, sektörlerin göreceli yakınlıklarını belirtmektedir.

TABLO 23. ŞANLIURFA İÇİN ALGILANAN SEKTÖR YAKINLIKLARI

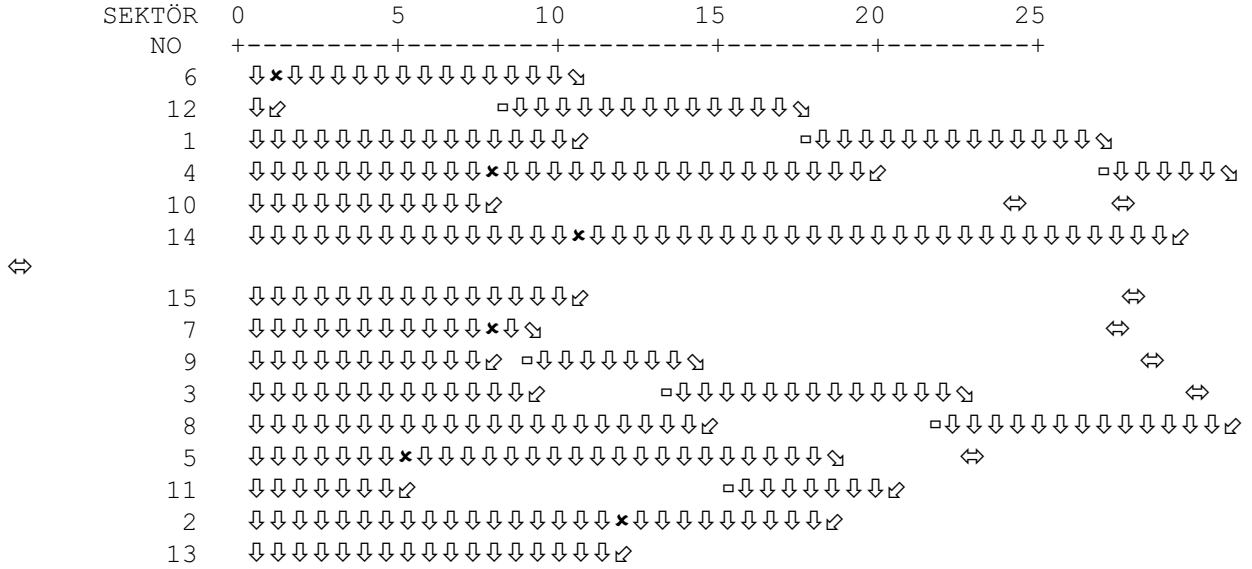
SEKTÖR	GÖRELİ YAKINLIK														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	0														
2	6062	0													
3	8975	5229	0												
4	5610	5054	7095	0											
5	8880	4948	5567	8250	0										
6	2940	8484	8773	4386	10026	0									
7	9196	5112	2799	7784	8332	9460	0								
8	7400	6636	6039	5274	10082	5062	2410	0							
9	8945	4639	2200	6213	9049	8015	2047	3091	0						
10	5008	7788	9527	2286	9508	5214	11050	7692	9435	0					
11	7281	6189	4268	7831	1355	8083	7213	8829	7874	8813	0				
12	2946	9108	9933	5718	10778	316	10420	5854	9091	5784	8547	0			
13	9158	3056	3153	8012	4190	10818	3612	6938	4551	10198	4455	11970	0		
14	6863	4301	10500	8991	6655	10359	11405	12191	11150	7237	8286	10033	5767	0	
15	6050	6328	10959	6728	7750	7648	13238	11368	12765	4434	9775	8012	8506	3017	0

Birbirlerine en yakın olarak algılanan sektör çiftleri ise Tablo 24'de gösterilmiştir.

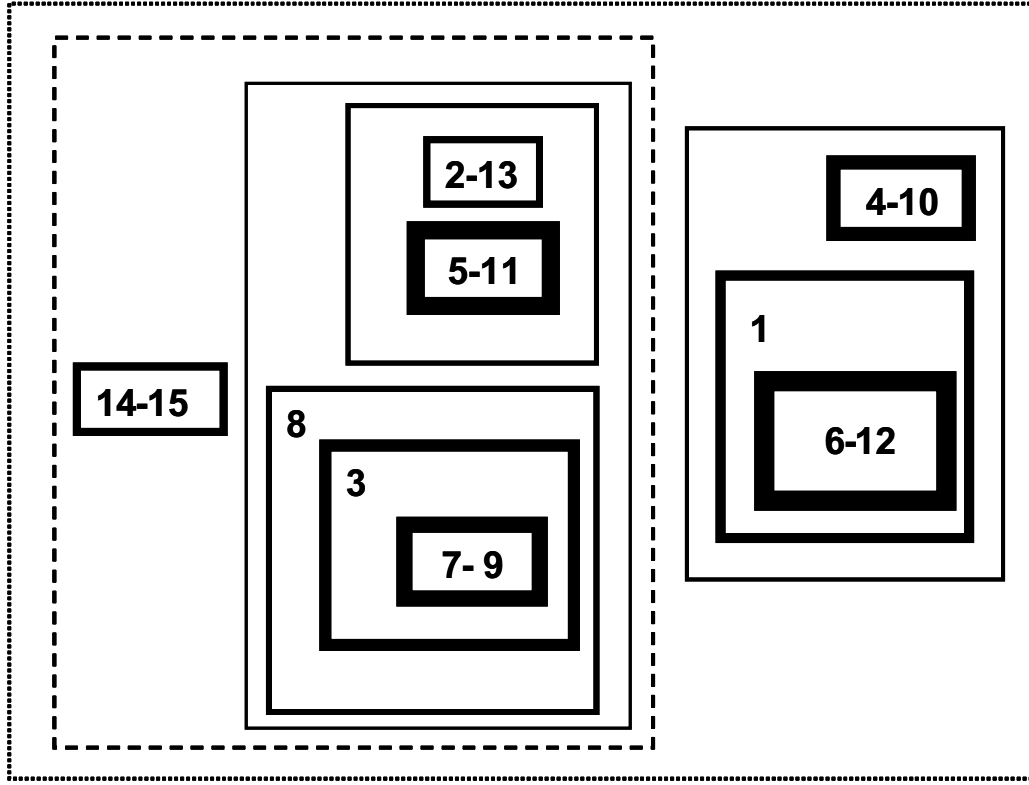
TABLO 24. GÖRELİ EN YAKIN SEKTÖR ÇİFTLERİ

EN YAKIN ÇİFT		GÖRELİ
SEKTÖR 1	SEKTÖR 2	YAKINLIK
6	12	316.000
5	11	1355.000
7	9	2047.000
4	10	2286.000
3	7	2499.500
1	6	2943.000
14	15	3017.000
2	13	3056.000
3	8	3846.667
2	5	4945.500
1	4	5286.667
2	3	6317.750
1	14	7635.500
1	2	8764.054

Bu yakınlıklardan hareketle oluşturulan kümeler, Şekil 25 ve 26'da iki ayrı gösterimle tanıtılmaktadır.

ŞEKİL 25. ŞANLIURFA İÇİN GÖRELİ YAKINLIK ESASLI HİYERARŞİK KÜMELER-1

ŞEKİL 26. ŞANLIURFA İÇİN GÖRELİ YAKINLIK ESASLI HİYERARŞİK KÜMELER-2

Şanlıurfa ili tarafından algılanan şekliyle, bu şekillerde gösterildiği gibi, 4 farklı küme oluşmuştur. Söz konusu kümelerin çekirdeklerini sırası ile "MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI (06) - TAŞ VE TOPRAK (12)", "MAKİNA İMALAT SANAYİİ (07)- MOBİLYACILIK (09) - DOKUMA, GİYİM EŞYASI, DERİ (03)", "GIDA VE İÇKİ (05) - TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK (11)" ve "ENERJİ (04) - PETROL,PLASTİK,KÖMÜR (10)" kümeleridir.

2.2.5.3. SEKTÖR – SORUN İLİŞKİLENDİRMELERİ

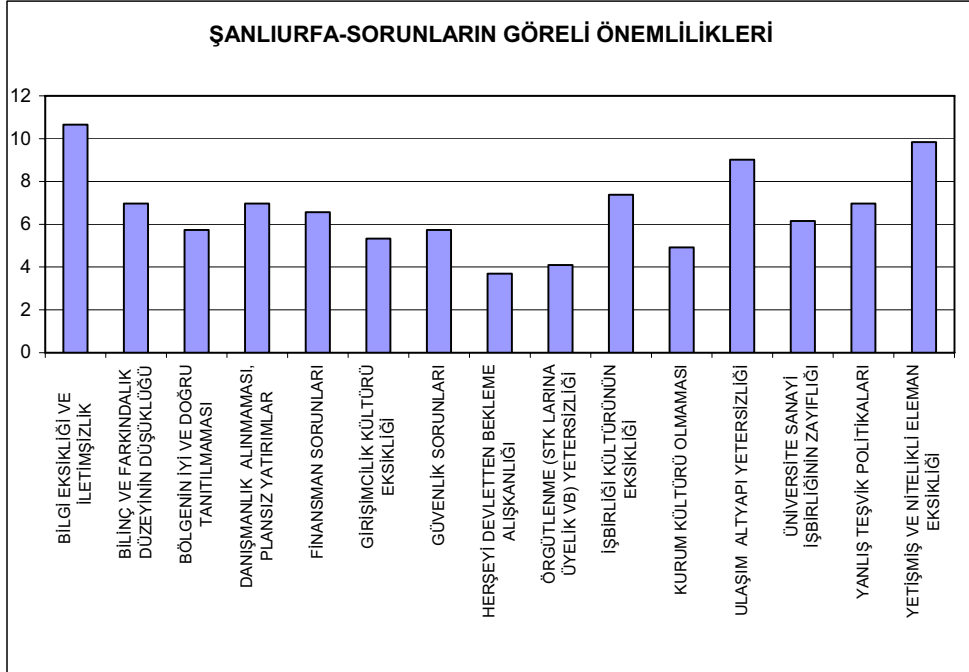
Algılanan şekli ile sektör-sorun ilişkilendirmeleri Tablo 25'de gösterilmiştir. Üzerinde yoğunlaşan sorunların "BİLGİ EKSİKLİĞİ VE İLETİŞİMSİZLİK", "İŞBİRLİĞİ KÜLTÜRÜNÜN EKSİKLİĞİ", "ULAŞIM ALTYAPI YETERSİZLİĞİ" ve "YETİŞMİŞ VE NİTELİKLİ ELEMAN EKSİKLİĞİ" olarak belirlendiği anlaşılmaktadır.

TABLO 25. SORUN – SEKTÖR İLİŞKİLENDİRİMLERİ

**"ELAZIĞ –DOĞÜNSİFED ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZİ, SORUNLARIN TESPİTİ VE GELECEK TASARIMI
ARAŞTIRMASI" ve ELAZIĞ BAŞKANLAR KONSEYİ RAPORU**

ŞANLIURFA	BİLGİ EKSİKLİĞİ VE İLETİMSİZLİK	BİLİNÇ VE FARKINDALIK DÜZEYİNİN DÜŞÜKLÜĞÜ	BÖLGENİN İYİ VE DOĞRU TANITILMAMASI	DANIŞMANLIK ALINMAMASI, PLANSIZ YATIRIMLAR	FİNANSMAN SORUNLARI	GİRİŞİMCİLİK KÜLTÜRÜ EKSİKLİĞİ	GÜVENLİK SORUNLARI	HERŞEYİ DEVLETTEN BEKLEME ALIŞKANLIĞI	ÖRGÜTLENME (STK LARINA ÜYELİK VB) YETERSİZLİĞİ	İŞBİRLİĞİ KÜLTÜRÜNÜN EKSİKLİĞİ	KURUM KÜLTÜRÜ OLMAMASI	ULAŞIM ALTYAPI YETERSİZLİĞİ	ÜNİVERSİTE SANAYİ İŞBİRLİĞİNİN ZAYIFLIĞI	YANLIŞ TEŞVİK POLİTİKALARI	YETİŞMİŞ VE NİTELİKLİ ELEMAN EKSİKLİĞİ
	BAYINDIRLIK	13	9	6	9	0	3	0	0	3	6	6	13	6	16
BİLİŞİM HİZMETLERİ	25	15	0	10	5	5	0	5	10	0	5	0	10	0	10
DOKUMA, GİYİM EŞYASI...	3	6	3	6	9	9	3	9	9	9	0	0	6	9	16
ENERJİ	11	17	6	11	11	0	11	0	0	6	0	11	6	6	6
GIDA VE İÇKİ	9	0	9	9	16	6	3	3	0	16	3	3	6	6	9
MADENCİLİK VE TAŞOCA...	8	0	0	0	0	8	25	8	0	8	8	25	0	0	8
MAKİNA İMALAT SANAYİİ	0	0	0	0	9	9	0	9	9	0	18	9	18	0	18
METAL ANA SANAYİİ	14	0	14	0	0	14	0	0	0	0	0	29	29	0	0
MOBİLYACILIK	0	0	0	25	0	0	0	0	0	25	0	25	0	25	0
PETROL,PLASTİK,KÖMÜR	17	0	0	0	8	17	25	8	8	0	8	0	8	0	0
TARIM, BALIKÇILIK, HAYV...	0	25	25	25	0	0	0	0	0	0	25	0	0	0	0
TAŞ VE TOPRAK	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TİCARET VE FİNANSMAN	4	4	0	8	13	0	0	4	4	13	4	8	4	17	17
TURİZM	13	19	19	0	0	6	6	0	6	13	0	13	0	0	6
ULAŞTIRMA	20	5	10	5	0	0	15	0	0	0	10	20	0	5	10
GENEL	11	7	6	7	7	5	6	4	4	7	5	9	6	7	10

Algılandığı şekli ile sorunların göreceli önemlilikleri ise Şekil 27’de gösterilmiştir.

ŞEKİL 27. SORUNLARIN GÖRELİ ÖNEMLİLİKLERİ

2.2.6. ŞIRNAK - CİZRE

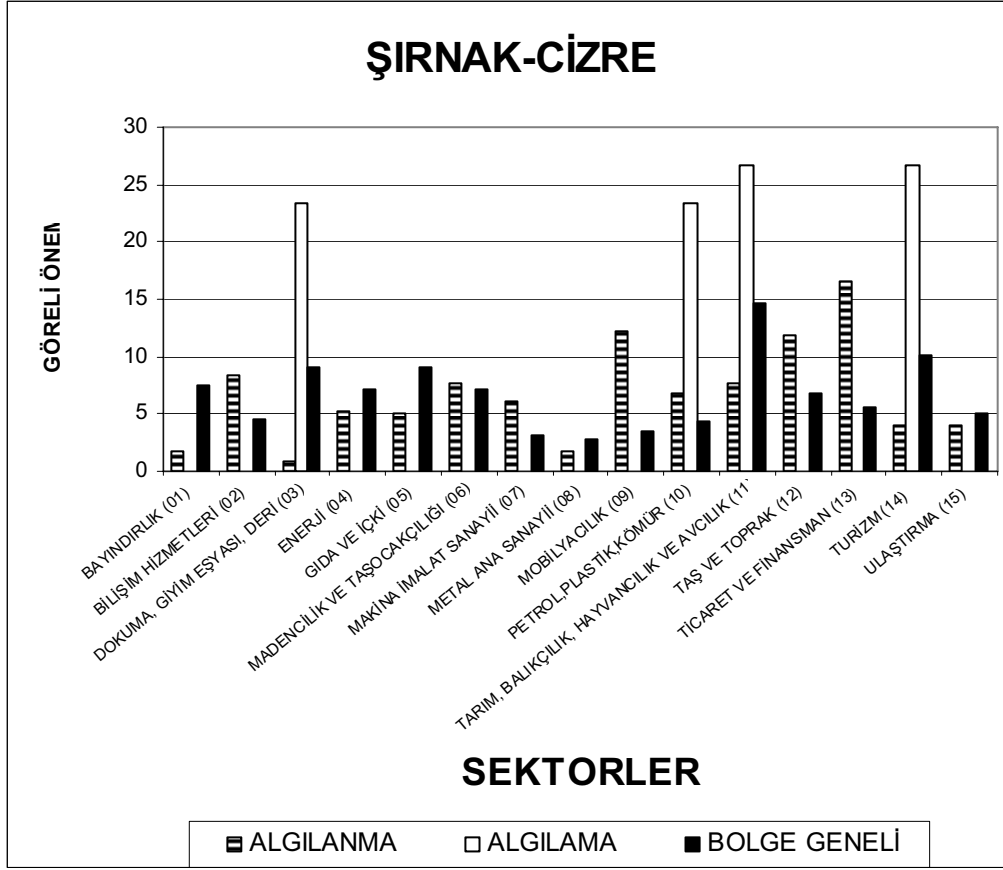
2.2.6.1. 10 YIL SONRAKİ SEKTÖREL YAPI ÖNGÖRÜSÜ

Tablo 26’de illerin, Şırnak-Cizre’de 10 yıl sonra hangi sektörlerin önde olacağına ilişkin Şırnak-Cizre’nin kendisi de dahil olmak üzere tüm illerin görüşleri gösterilmiştir.

TABLO 26. ŞIRNAK – CİZRE’NİN 10 YIL SONRA İÇİN ÖNGÖRÜLEN SEKTÖREL KONUMU

DEĞERLENDİREN İL ŞIRNAK-CİZRE	BAYINDIRLIK (01)	BİLİŞİM HİZMETLERİ (02)	DOKUMA, GİYİM EŞYASI, DERİ (03)	ENERJİ (04)	GIDA VE İÇKİ (05)	MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI (06)	MAKİNA İMALAT SANAYİİ (07)	METAL ANA SANAYİİ (08)	MOBİLYACILIK (09)	PETROL, PLASTİK, KÖMÜR (10)	TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK (11)	TAŞ VE TOPRAK (12)	TİCARET VE FİNANSMAN (13)	TURİZM (14)	ULAŞTIRMA (15)
DİYARBAKIR	25	3	3	19	0	0	0	0	3	17	22	3	0	3	3
ELAZIĞ	19	0	3	19	0	6	0	0	0	3	22	0	25	0	3
MALATYA	6	3	6	21	24	0	0	0	3	0	12	6	3	0	18
MARDİN	22	0	3	19	19	5	0	0	0	3	11	0	0	11	8
SİİRT	19	0	6	19	3	3	0	0	0	0	22	0	3	3	22
ŞANLIURFA	22	0	3	22	3	0	0	0	0	0	24	3	3	22	0
ŞIRNAK-CİZRE	0	0	23	0	0	0	0	0	0	23	27	0	0	27	0
BÖLGE GENELİ	17	1	6	17	7	2	0	0	1	6	20	2	5	9	8

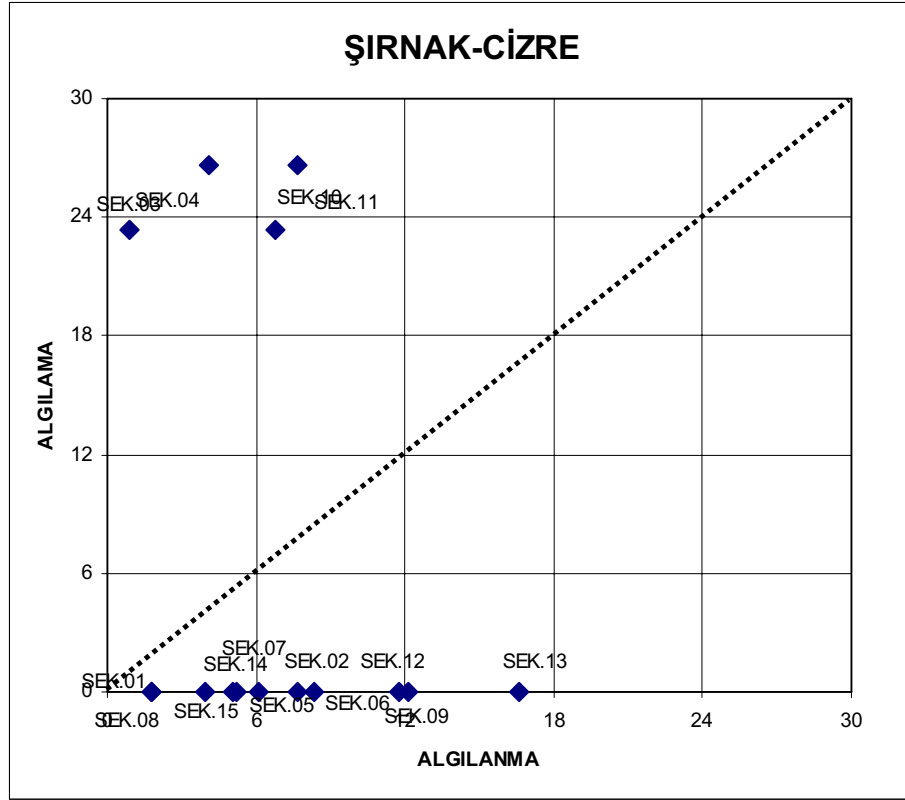
Genellikle, Şırnak-Cizre için öngörülen sektörel yapı "TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK (11)", "DOKUMA, GİYİM EŞYASI, DERİ (03)", "PETROL, PLASTİK, KÖMÜR (10)", ve "TURİZM (14)" sektörlerinin önderliği ile tanımlanmaktadır. Şırnak-Cizre’nin kendisini algılayışı ile diğer illerin Şırnak-Cizre’yi algılayışları ise Şekil 28 Tablo 27 ve Şekil 30’da gösterilmiştir.

ŞEKİL. 28 ŞIRNAK-CİZRE’NİN ALGILANMA FARKLILIKLARI -1

TABLO 27. ŞIRNAK-CİZRE’NİN ALGILANMA FARKLILIKLARI

ŞIRNAK-CİZRE	Şirnak-Cizre Sektörleri														
	BAYINDIRLIK (01)	BİLİŞİM HİZMETLERİ (02)	DOKUMA, GIYIM EŞYASI, DERİ (03)	ENERJİ (04)	GIDA VE İÇKİ (05)	MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI (06)	MAKİNA İMALAT SANAYİİ (07)	METAL ANA SANAYİİ (08)	MOBİLYACILIK (09)	PETROL, PLASTİK, KÖMÜR (10)	TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK (11)	TAŞ VE TOPRAK (12)	TİCARET VE FİNANSMAN (13)	TURİZM (14)	ULAŞTIRMA (15)
ALGILANMA	2	8	1	5	5	8	6	2	12	7	8	12	17	4	4
ALGILAMA	0	0	23	0	0	0	0	0	0	23	27	0	0	27	0

ŞEKİL. 30 ŞİRNAK-CİZRE’NİN ALGILANMA FARKLILIKLARI -2

Yukarıdaki şekil ve tablolar incelendiğinde, Şırnak-Cizre’nin kendisi için 10 yıl sonra, önde gelecek sektörlerle ilişkin algılamaları ile diğer illerin Şırnak-Cizre’nin geleceğini algılamaları çok farklıdır.

2.2.6.2. SEKTÖREL KÜMELER

Sektörel ilişkilendirmelerle ilgili olan bulgular aşağıda özetlenmiştir. Tablo 28, sektörlerin göreceli yakınlıklarını belirtmektedir.

TABLO 28. ŞİRNAK-CİZRE İÇİN ALGILANAN SEKTÖR YAKINLIKLARI

SEKTÖR	GÖRELİ YAKINLIK														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	0														
2	4995	0													
3	4576	2915	0												
4	7046	6653	6984	0											
5	5615	5672	4925	5931	0										
6	8096	11543	7840	8112	8477	0									
7	10803	11398	7283	8225	8538	2317	0								
8	11209	11470	8367	6223	8250	2209	1400	0							
9	2226	5827	4880	5222	5455	8188	9405	7985	0						
10	11068	12151	9438	6134	8179	3866	3925	1429	7500	0					
11	3196	6407	5046	6522	2707	9148	10519	9693	3082	7942	0				
12	3321	9746	7137	6829	5362	6083	7744	7486	3029	8557	2995	0			
13	6475	2704	3649	4459	4810	9555	8666	9156	6085	8717	5241	8510	0		
14	3997	1390	4157	5209	3874	11583	12276	11444	4053	11097	4029	7254	2282	0	
15	6057	2300	4281	5769	6226	11149	10666	10088	5987	9107	5261	9230	2436	2026	0

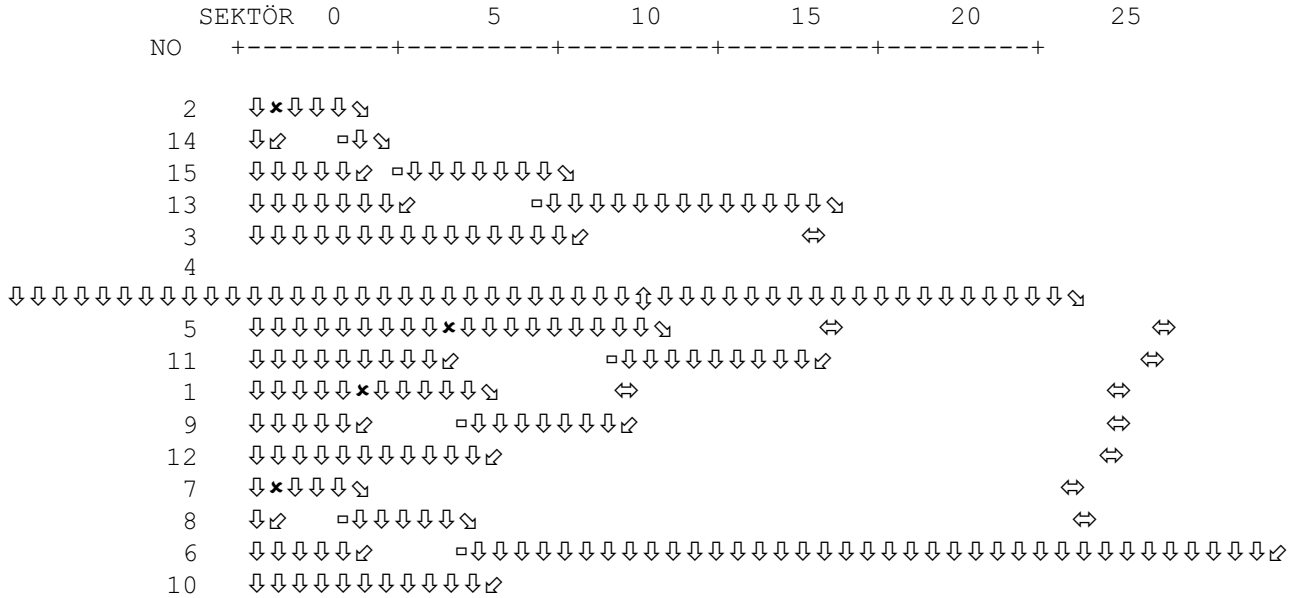
"ELAZIĞ –DOĞÜNSİFED ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZİ, SORUNLARIN TESPİTİ VE GELECEK TASARIMI
ARAŞTIRMASI" ve ELAZIĞ BAŞKANLAR KONSEYİ RAPORU

Birbirlerine en yakın olarak algılanan sektör çiftleri ise Tablo 29'da gösterilmiştir.

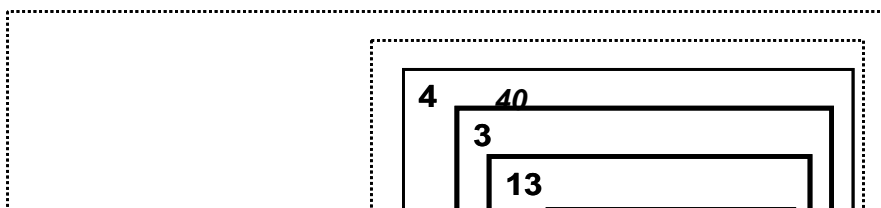
TABLO 29. GÖRELİ EN YAKIN SEKTÖR ÇİFTLERİ

EN YAKIN ÇİFT		GÖRELİ
SEKTÖR 1	SEKTÖR 2	YAKINLIK
2	14	1390.000
7	8	1400.000
2	15	2163.000
1	9	2226.000
6	7	2263.000
2	13	2474.000
5	11	2707.000
6	10	3073.333
1	12	3175.000
2	3	3750.500
1	5	4284.167
2	4	5814.800
1	2	5928.333
1	6	9239.955

Bu yakınlıklardan hareketle oluşturulan kümeler Şekil 30 ve 31'de iki ayrı gösterimle tanıtılmaktadır.

ŞEKİL 30. ŞIRNAK-CİZRE İÇİN GÖRELİ YAKINLIK ESASLI HİYERARŞİK KÜMELER-1

ŞEKİL 31. ŞIRNAK-CİZRE İÇİN GÖRELİ YAKINLIK ESASLI HİYERARŞİK KÜMELER-2

Şırnak-Cizre için algılanan şekliyle, bu şekillerde gösterildiği gibi, 3 farklı küme oluşmuştur. Söz konusu kümelerin çekirdeklerini sırası ile "BİLİŞİM HİZMETLERİ (02) - TURİZM (14) - ULAŞTIRMA (15)", "BAYINDIRLIK (01)- MOBİLYACILIK (09)" ve "MAKİNA İMALAT SANAYİİ (07) - METAL ANA SANAYİİ (08) - MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI (06)" kümeleridir.

2.2.6.3. SEKTÖR – SORUN İLİŞKİLENDİRMELERİ

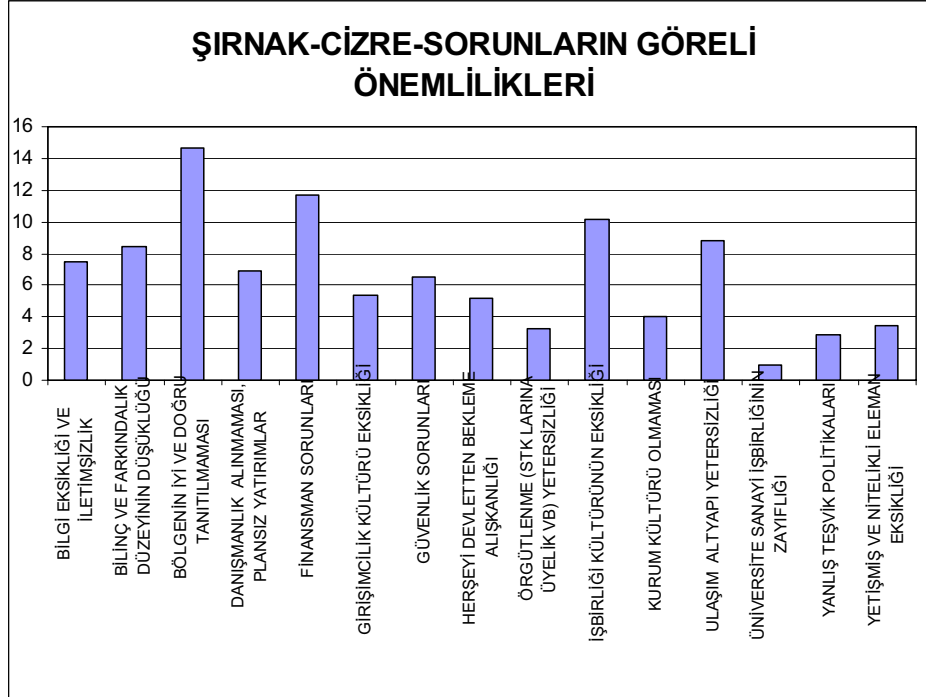
Algılanan şekli ile sektör-sorun ilişkilendirmeleri Tablo 30'da gösterilmiştir. Üzerinde yoğunlaşan sorunların "BÖLGENİN İYİ VE DOĞRU TANITILMAMASI", "FİNANSMAN SORUNLARI", "İŞBİRLİĞİ KÜLTÜRÜNÜN EKSİKLİĞİ" ve "ÜNİVERSİTE SANAYİ İŞBİRLİĞİNİN ZAYIFLIĞI" olarak belirlendiği anlaşılmaktadır.

TABLO 30. SORUN – SEKTÖR İLİŞKİLENDİRMELERİ

"ELAZIĞ –DOĞÜNSİFED ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZİ, SORUNLARIN TESPİTİ VE GELECEK TASARIMI ARAŞTIRMASI" ve ELAZIĞ BAŞKANLAR KONSEYİ RAPORU

ŞIRNAK-CİZRE	BİLGİ EKSİKLİĞİ VE İLETİMSİZLİK	BİLİNÇ VE FARKINDALIK DÜZEYİNİN DÜŞÜKLÜĞÜ	BÖLGENİN İYİ VE DOĞRU TANITILMAMASI	DANIŞMANLIK ALINMAMASI, PLANSIZ YATIRIMLAR	FİNANSMAN SORUNLARI	GİRİŞİMCİLİK KÜLTÜRÜ EKSİKLİĞİ	GÜVENLİK SORUNLARI	HERŞEYİ DEVLETTEN BEKLEME ALIŞKANLIĞI	ÖRGÜTLENME (STK LARINA ÜYELİK VB) YETERSİZLİĞİ	İŞBİRLİĞİ KÜLTÜRÜNÜN EKSİKLİĞİ	KURUM KÜLTÜRÜ OLMAMASI	ULAŞIM ALTYAPI YETERSİZLİĞİ	ÜNİVERSİTE SANAYİ İŞBİRLİĞİNİN ZAYIFLIĞI	YANLIŞ TEŞVİK POLİTİKALARI	YETİŞMİŞ VE NİTELİKLİ ELEMAN EKSİKLİĞİ
	BAYINDIRLIK	5	0	22	0	22	0	19	5	0	14	0	8	0	3
BİLİŞİM HİZMETLERİ	6	25	22	0	0	3	0	19	0	17	3	3	0	0	3
DOKUMA, GİYİM EŞYASI, ...	3	22	6	0	0	19	0	0	19	19	0	3	6	0	3
ENERJİ	19	3	0	19	6	3	3	0	0	19	0	22	0	0	6
GIDA VE İÇKİ	6	6	19	3	19	3	0	22	0	14	0	6	0	3	0
MADENCİLİK VE TAŞOCA...	20	8	20	18	10	3	3	0	0	13	3	3	3	0	0
MAKİNA İMALAT SANAYİİ	3	0	22	22	22	0	22	0	0	0	3	0	0	3	3
METAL ANA SANAYİİ	25	0	25	0	25	0	0	0	0	0	25	0	0	0	0
MOBİLYACILIK	3	3	0	3	22	22	0	0	0	19	0	3	0	3	22
PETROL,PLASTİK,KÖMÜR	3	20	3	0	20	3	3	3	18	20	0	3	0	5	3
TARIM, BALIKÇILIK, HAYV...	6	6	19	22	17	0	0	0	3	6	0	17	0	6	0
TAŞ VE TOPRAK	17	22	3	3	3	19	0	3	0	3	3	19	0	3	3
TİCARET VE FİNANSMAN	6	6	19	0	0	3	17	3	3	0	22	19	3	0	0
TURİZM	5	0	24	3	0	0	22	0	0	0	22	19	0	3	3
ULAŞTIRMA	3	0	24	5	21	0	5	18	3	0	0	3	3	13	3
GENEL	8	8	15	7	12	5	7	5	3	10	4	9	1	3	3

Algılandığı şekli ile sorunların görece önemlilikleri ise Şekil 32’de gösterilmiştir.

ŞEKİL 32. SORUNLARIN GÖRELİ ÖNEMLİLİKLERİ

2.2.7. BÖLGE GENELİ

2.2.7.1. 10 YIL SONRAKİ SEKTÖREL YAPI ÖNGÖRÜSÜ

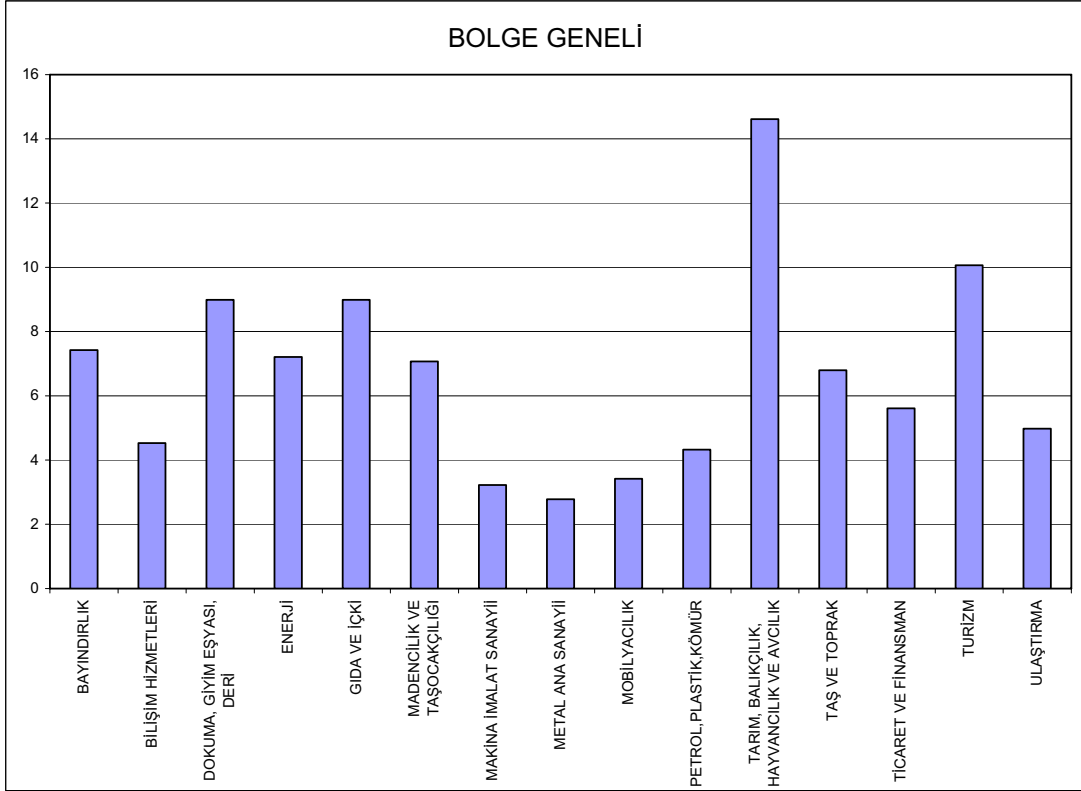
Tablo 31’de Bölge’de 10 yıl sonra hangi sektörlerin önde olacağına ilişkin sentez görüşler gösterilmiştir.

TABLO 31. BÖLGE’DE 10 YIL SONRA İÇİN ÖNGÖRÜLEN SEKTÖREL KONUM

BÖLGE GENELİ (ALGILANAN GELECEK YAPISI)	BAYINDIRLIK (01)	BİLİŞİM HİZMETLERİ (02) DOKUMA, GİYİM EŞYASI, DERİ (03)	ENERJİ (04)	GIDA VE İÇKİ (05)	MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI (06)	MAKİNA İMALAT SANAYİİ (07)	METAL ANA SANAYİİ (08)	MOBİLYACILIK (09)	PETROL, PLASTİK, KÖMÜR (10)	TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK (11)	TAŞ VE TOPRAK (12)	TİCARET VE FİNANSMAN (13)	TURİZM (14)	ULAŞTIRMA (15)	
DİYARBAKIR	4	3	9	6	10	11	1	2	1	2	19	10	6	10	6
ELAZIĞ	7	5	8	5	4	10	4	1	1	8	14	9	7	13	5
MARDİN	7	9	10	6	12	7	7	6	7	2	8	5	5	5	5
SİİRT	0	0	11	4	21	7	0	0	4	4	18	7	4	18	4
ŞANLIURFA	8	5	11	5	5	4	4	4	6	4	13	7	7	12	3
ŞIRNAK-CİZRE	17	1	6	17	7	2	0	0	1	6	20	2	5	9	8
BÖLGE	7	5	9	7	9	7	3	3	3	4	15	7	6	10	5

Genellikle, öngörülen sektörel yapı "TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK (11)" "TURİZM (14)", "DOKUMA, GİYİM EŞYASI, DERİ (03)" "GIDA VE İÇKİ (05)" sektörlerinin önderliği ile tanımlanmaktadır. Algılandığı hali ile sektörlerin görece olarak öne çıkış düzeyleri Şekil 33’de gösterilmiştir.

**"ELAZIĞ –DOĞÜNSİFED ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZİ, SORUNLARIN TESPİTİ VE GELECEK TASARIMI
ARAŞTIRMASI" ve ELAZIĞ BAŞKANLAR KONSEYİ RAPORU**

ŞEKİL 33. BÖLGE GENELİNDE SEKTÖR ÖNDELİKLERİNİN ALGILANIŞI

2.2.7.2. SEKTÖREL KÜMELER

Bölge geneli için sektörel ilişkilendirmelerle ilgili olan bulgular aşağıda özetlenmiştir. Tablo 32, sektörlerin göreceli yakınlıklarını belirtmektedir.

TABLO 32. BÖLGE GENELİ İÇİN ALGILANAN SEKTÖR YAKINLIKLARI

SEKTÖR	GÖRELİ YAKINLIK														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	0														
2	1794	0													
3	2835	3247	0												
4	2757	3653	4380	0											
5	3782	4686	4227	5287	0										
6	2930	5702	4799	3689	5956	0									
7	3709	4637	3274	1962	5525	2005	0								
8	3970	4962	4769	2171	6076	1898	921	0							
9	2903	3601	3238	2982	5167	4479	3732	3677	0						
10	3248	4922	4715	1147	4796	3072	2469	2636	4405	0					
11	3211	4819	3460	4916	607	5223	5000	5721	4814	5157	0				
12	1642	5488	4557	4351	5172	1366	4039	4006	3973	3274	4325	0			
13	2221	1535	3308	3106	3631	4729	3410	4397	4144	4197	3460	5377	0		
14	2110	696	3961	5075	3844	6538	6109	6438	4619	5410	4503	5524	2763	0	
15	1143	1203	3784	2524	3835	4761	4228	5183	4784	3175	3812	4313	1138	1547	0

ŞEKİL 35. BÖLGE GENELİ İÇİN GÖRELİ YAKINLIK ESASLI HİYERARŞİK KÜMELER-2

Bölge Geneli için algılanan şekliyle, bu şekillerde gösterildiği gibi, 3 farklı küme oluşmuştur. Söz konusu kümelerin çekirdeklerini sırası ile "ENERJİ (04) - PETROL, PLASTİK, KÖMÜR (10) - MAKİNA İMALAT SANAYİİ (07) - METAL ANA SANAYİİ (08)", "TİCARET VE FİNANSMAN (13) - ULAŞTIRMA (15) - BİLİŞİM HİZMETLERİ (02) – TURİZM (14)" ve "GIDA VE İÇKİ (05) - TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK (11)" kümeleridir.

2.2.7.3. SEKTÖR – SORUN İLİŞKİLENDİRİLMELERİ

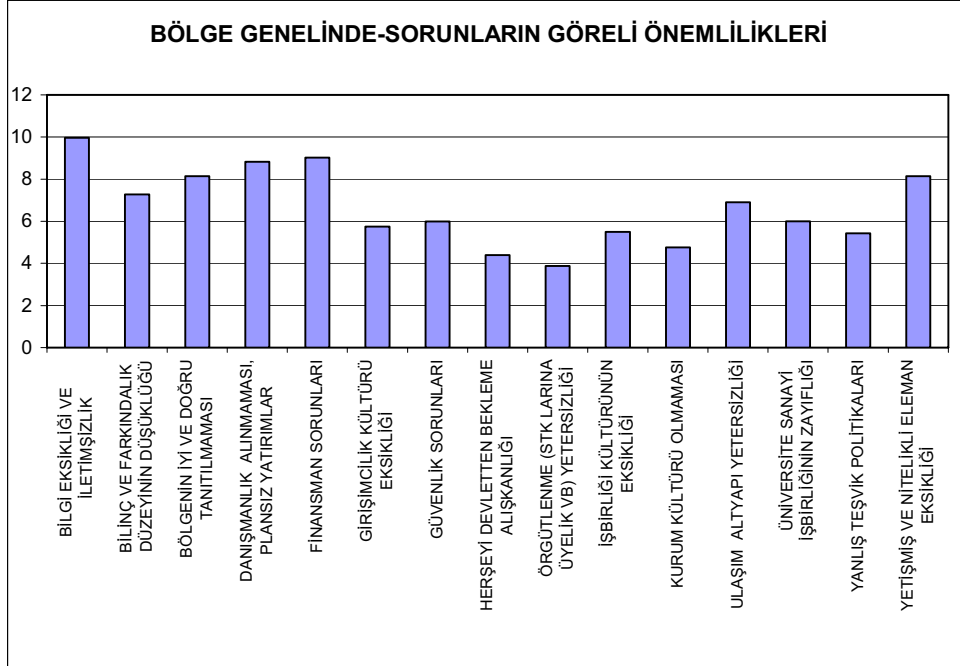
Bölge geneli için algılanan şekli ile sektör-sorun ilişkilendirilmeleri Tablo 34'de gösterilmiştir. Üzerinde yoğunlaşan sorunların "BİLGİ EKSİKLİĞİ VE İLETİŞİMLİK", "DANIŞMANLIK ALINMAMASI, PLANSIZ YATIRIMLAR", "FİNANSMAN SORUNLARI", " BÖLGENİN İYİ VE DOĞRU TANITILMAMASI" ve "YETİŞMİŞ VE NİTELİKLİ ELEMAN EKSİKLİĞİ" olarak belirlendiği anlaşılmaktadır.

TABLO 34. SORUN – SEKTÖR İLİŞKİLENDİRMELERİ

**"ELAZIĞ –DOĞÜNSİFED ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZİ, SORUNLARIN TESPİTİ VE GELECEK TASARIMI
ARAŞTIRMASI" ve ELAZIĞ BAŞKANLAR KONSEYİ RAPORU**

BÖLGE GENELİ	BİLGİ EKSİKLİĞİ VE İLETİŞİMLİK	BİLİNÇ VE FARKINDALIK DÜZEYİNİN DÜŞÜKLÜĞÜ	BÖLGENİN İYİ VE DOĞRU TANITILMAMASI	DANIŞMANLIK ALINMAMASI, PLANSIZ YATIRIMLAR	FİNANSMAN SORUNLARI	GİRİŞİMCİLİK KÜLTÜRÜ EKSİKLİĞİ	GÜVENLİK SORUNLARI	HERŞEYİ DEVLETTEN BEKLEME ALIŞKANLIĞI	ÖRGÜTLENME (STK LARINA ÜYELİK VB) YETERSİZLİĞİ	İŞBİRLİĞİ KÜLTÜRÜNÜN EKSİKLİĞİ	KURUM KÜLTÜRÜ OLMAMASI	ULAŞIM ALTYAPISI YETERSİZLİĞİ	ÜNİVERSİTE SANAYİ İŞBİRLİĞİNİN ZAYIFLIĞI	YANLIŞ TEŞVİK POLİTİKALARI	YETİŞMİŞ VE NİTELİKLİ ELEMAN EKSİKLİĞİ
	BAYINDIRLIK	7	4	8	10	14	5	7	3	2	4	6	8	5	8
BİLİŞİM HİZMETLERİ	14	11	8	5	7	5	2	7	4	4	4	4	8	5	10
DOKUMA, GİYİM EŞYASI, ...	8	7	6	8	8	9	2	5	8	9	4	3	4	7	14
ENERJİ	11	8	6	9	11	4	9	5	3	6	2	9	6	6	5
GIDA VE İÇKİ	12	9	8	7	14	6	2	6	2	10	3	6	5	4	8
MADENCİLİK VE TAŞOCAK...	9	5	9	8	7	7	13	4	2	6	2	9	4	8	7
MAKİNA İMALAT SANAYİİ	4	4	6	11	14	6	5	2	5	5	7	5	10	2	14
METAL ANA SANAYİİ	14	3	9	7	10	6	3	3	5	1	8	10	11	5	8
MOBİLYACILIK	4	6	2	12	9	8	1	2	4	14	2	9	5	7	14
PETROL,PLASTİK,KÖMÜR	11	7	7	5	11	6	11	7	7	4	4	4	5	4	7
TARIM, BALIKÇILIK, HAYV...	8	7	12	15	7	6	3	2	3	5	10	6	7	7	3
TAŞ VE TOPRAK	9	9	9	9	7	8	8	7	2	3	4	10	5	6	3
TİCARET VE FİNANSMAN	10	7	8	10	5	5	5	4	4	5	7	7	8	6	8
TURİZM	14	10	15	6	3	5	10	1	4	3	6	10	4	3	7
ULAŞTIRMA	20	13	10	11	8	2	8	7	2	2	4	5	3	4	5
GENEL	10	7	8	9	9	6	6	4	4	5	5	7	6	5	8

Algılandığı şekli ile sorunların göreceli önemlilikleri ise Şekil 36'da gösterilmiştir.

ŞEKİL 36. SORUNLARIN GÖRELİ ÖNEMLİLİKLERİ

3. DOGÜNSİFED KAPSAMINDA EKONOMİK DURUM TESPİTİ ÇALIŞMASI

*Raporun 3.1. ve 3.2 Bölümü, verileri DİE'den temin edilerek
Karar Danışmanlık tarafından,
3.3. Bölümü, Fırat Üniversitesi Öğretim Üyeleri Yrd. Doç. Dr. Hayrettin CAN,
Yrd. Doç. Dr. Yetkin TATAR, Doç. Dr. Mehmet ŞEKERCİ, Yrd. Doç. Dr. Cevdet
Emin EKİNCİ, Prof. Dr. Nuri ORHAN tarafından hazırlanmıştır.*

3. DOGÜNSİFED KAPSAMINDA EKONOMİK DURUM TESPİTİ ÇALIŞMASI

3.1. GİRİŞ

Ekonomik durum tespiti DOGÜNSİFED’i oluşturan SİAD’ların bağlı buldukları iller kapsamında DİE’den temin edilen veriler kullanılarak gerçekleştirildi. Ancak, eldeki ulaşılabilir veriler en son 2001 yılı için güncelleştirilmiş veriler olduğundan aşağıda Tablo 35’de sunulduğu üzere oldukça sınırlı durumdadır. Tabloda belirtilmemiş verilerin ilgili sektörlerde, 2001 itibari ile, 10+ işçi çalıştıran şirketler olmaması nedeni ile verilemediği düşünülmüşse, bu alanlarda herhangi bir önemli rekabet üstünlüğü olmayacağı da varsayılabilir. İmalat Sanayii dışında kalan sektörlerle ilgili ise yukarıda değinildiği gibi elde DİE kaynaklı veriler yoktur.

TABLO.35 İLLER ESASINDA SEKTÖRLERİN KATMA DEĞERLERİ

KATMA DEĞER (milyon YTL)	DİYARBAKIR	ELAZIĞ	MALATYA	MARDİN	SİİRT	Ş.URFA	ŞİRNAK
GIDA İÇKİ VE TÜTÜN SANAYİİ	-	21447	166741	2948	-	2080	-
DOKUMA, GİYİM EŞYASI VE DERİ	1592	-	64916	-	-	11111	-
ORMAN ÜRÜNLERİ	-	-	222	-	-	-	-
KAĞIT-KAĞIT ÜRÜNLERİ VE BASIM	-	-	-	-	-	-	-
KİMYA-PETROL, KÖMÜR, KAUÇUK VE PLASTİK...	-	-	-	-	-	-	-
TAŞ VE TOPRAK	32502	15709	824	36510	-	-	-
METAL ANA SANAYİİ	-	20997	-	-	-	-	-
METAL EŞYA, MAKİNA VE TECHİZAT....	32866	12358	-	-	-	-	-

TABLO.36 İLLERİN NÜFUSLARI

İL	DİYARBAKIR	ELAZIĞ	MALATYA	MARDİN	SİİRT	Ş.URFA	ŞIRNAK
NÜFUS (x1000)	1380	574	863	715	264	1476	360

Bu verilerin analizinden elde edilen bulgular ile Başkanlar Toplantısına ev sahipliği yapan Elazığ ili özelinde, Fırat Üniversitesi Öğretim Üyeleri tarafından hazırlanan bir ekonomik değerlendirme çalışması da izleyen sayfalarda sunulmaktadır.

3.2. TANIMLAR VE KAVRAMLAR

3.2.1. KARŞILAŞTIRMALI ÜSTÜNLÜK KAVRAMI VE KATSAYISI

Sektörler arasındaki karşılaştırmalı üstünlükleri elde etmek için yapılan ekonometrik analizin amacı, genellikle sektörlerin il/bölge bazlı Karşılaştırmalı Üstünlük Katsayı (KÜK) değerlerinin belirlenmesidir. Böylece hem illerin hem de sektörlerin göreceli rekabet üstünlükleri tanımlanabilmektedir. Verilerin kısıtlı olması nedeni ile bu çalışmada sadece bölgesel düzeyde karşılaştırmalar yapılmıştır.

KÜK değerlerinin belirlenmesi için iki temel veri kullanılacaktır; il nüfusu ve sektörün yıllık katma değer getirisi. Bu temel veriler kullanılarak, öncelikle

$$A = [\text{sektörün il içi yıllık katma değer getirisi (1000 YTL/yıl)}] / [\text{ilin nüfusu (1000 kişi)}]$$

$$B = [\text{sektörün il içi yıllık katma değer getirisi (1000 YTL/yıl)}] / [\text{ilin yıllık toplam katma değer getirisi (1000 YTL/yıl)}]$$

$$C = [\text{sektörün il içi yıllık katma değer getirisi (1000 YTL/yıl)}] / [\text{sektörün bölge genelinde yıllık katma değer getirisi (1000 YTL/yıl)}]$$

parametreleri hesaplanır. Bu parametreler sırası ile il için görece verimliliği, sektörün il içerisindeki payını ve ilin sözkonusu sektör açısından bölgedeki payını tanımlamaktadır. Bu değerler kullanılarak Karşılaştırmalı Üstünlük Katsayısı

$$KÜK = (A \times B \times C)^{1/3}$$

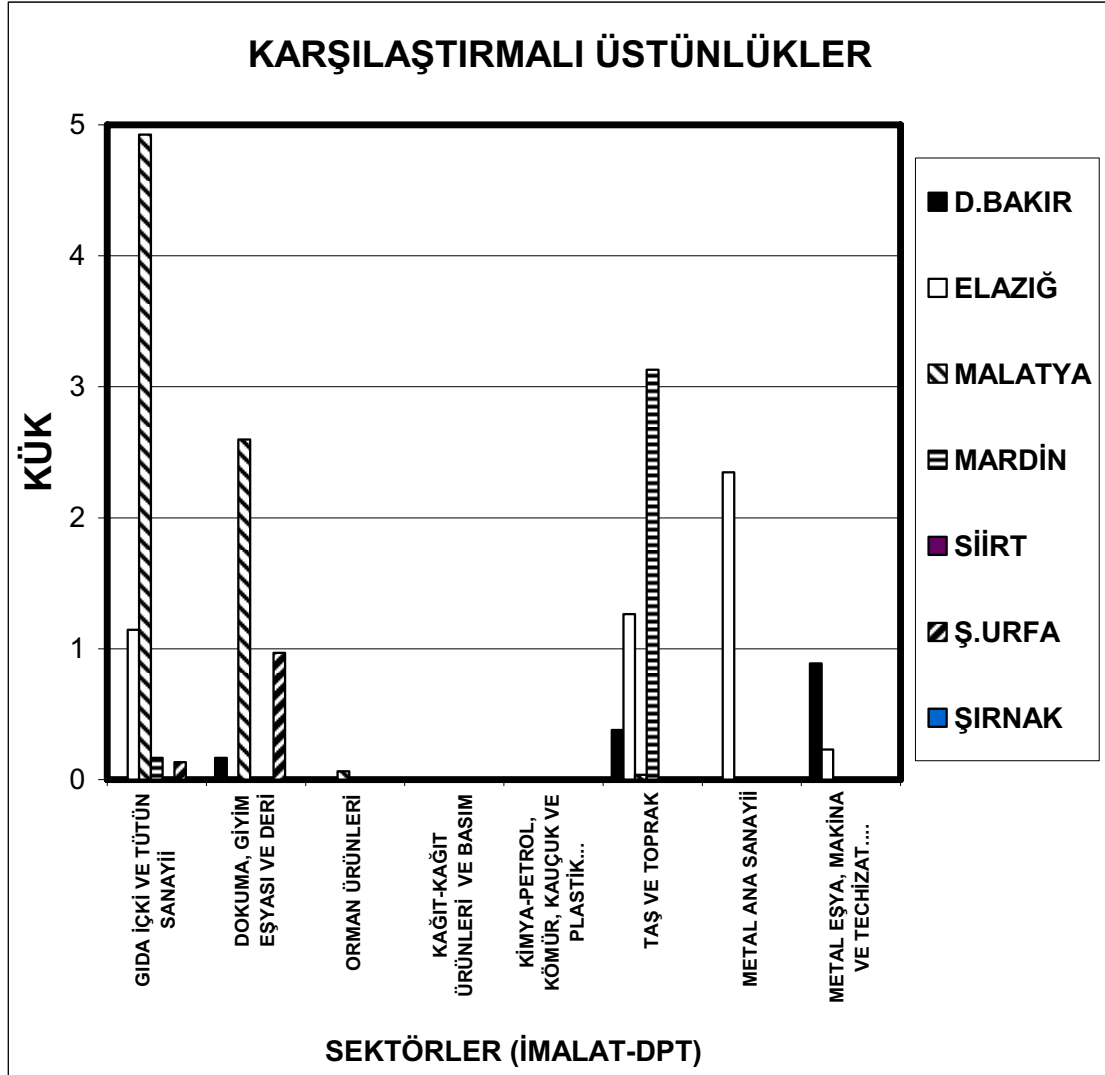
olarak hesaplanır. © KARAR DANIŞMANLIK

3.2.2. DOGÜNSİFED'İ OLUŞTURAN SİAD'LARIN YER ALDIĞI İLLER ARASINDA SEKTÖREL ÜSTÜNLÜKLER

Yukarıda tanımlanan çerçevede yapılan analiz sonunda elde edilen KÜK'ler Tablo 37'de ve Şekil 37'de özetlenerek sunulmaktadır.

TABLO.37 KARŞILAŞTIRMALI SEKTÖREL ÜSTÜNLÜKLER

KATMA DEĞER (milyon YTL) SEKTÖR	DİYARBAKIR	ELAZIĞ	MALATYA	MARDİN	SİİRT	Ş.URFA	ŞIRNAK
GIDA İÇKİ VE TÜTÜN SANAYİİ	0,000	1,144	4,925	0,168	0,000	0,134	0,000
DOKUMA, GİYİM EŞYASI VE DERİ	0,167	0,000	2,598	0,000	0,000	0,968	0,000
ORMAN ÜRÜNLERİ	0,000	0,000	0,063	0,000	0,000	0,000	0,000
KAĞIT-KAĞIT ÜRÜNLERİ VE BASIM	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
KİMYA-PETROL, KÖMÜR, KAUÇUK VE PLASTİK...	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
TAŞ VE TOPRAK	0,379	1,264	0,037	3,129	0,000	0,000	0,000
METAL ANA SANAYİİ	0,000	2,348	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
METAL EŞYA, MAKİNA VE TECHİZAT....	0,888	0,231	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

ŞEKİL.37 KARŞILAŞTIRMALI SEKTÖREL ÜSTÜNLÜKLER

Bu durumda bölge genelinde, **Diyarbakır** "METAL EŞYA, MAKİNA VE TECHİZAT.... ve TAŞ VE TOPRAK...", **Elazığ** "METAL ANA SANAYİİ, TAŞ VE TOPRAK... ve GIDA İÇKİ VE TÜTÜN SANAYİİ", **Malatya** "GIDA İÇKİ VE TÜTÜN SANAYİİ ve DOKUMA, GİYİM EŞYASI VE ...", **Mardin** "TAŞ VE TOPRAK..." ve **Şanlıurfa** "DOKUMA, GİYİM EŞYASI VE ..." sektörlerinde bölge içinde görece olarak rekabet üstünlüklerine sahip durumda olarak görülmektedir.

3.3. ELAZIĞ İLİ EKONOMİK DEĞERLENDİRMESİ¹

3.3.1. İnsan Kaynakları ve İstihdam

Elazığ'ın nüfusu 2000 yılı Genel Nüfus Sayımı sonucuna göre 569.616'dır. Bu nüfusun yüzde 64'ünü oluşturan 364.274'ü şehir (Merkez ilçe ve diğer ilçe merkezleri), yüzde 36'sını oluşturan 205.342'si köylerde yaşamaktadır. Cinsiyete göre nüfus ise erkek 287.687, kadın 281.929 kişi olup, cinsiyet oranı 102.04'dür.

1990-2000 yılı Genel Nüfus Sayımı sonucuna göre sayımlar arası yıllık nüfus artış hızı İl genelinde binde 13.39'dur. İl Merkezi nüfusunda binde 26.42, il ve ilçe merkezleri nüfusunda binde 28.45 artış, bucak ve köylerde ise binde -8.77 azalma olmuştur.

3.3.1.1. İşgücü

Elazığ ilinde işgücüne katılma oranı 1980-2000 döneminde azalma eğilimi göstermiştir. Erkek nüfusun işgücüne katılma oranı, kadın nüfusun işgücüne katılma oranından daha yüksektir. İki cinsiyetin işgücüne katılma oranındaki bu fark son on yılda azalma eğilimi göstermiştir. 1980 yılında erkeklerin işgücüne katılma oranı %75.4 iken, 2000 yılında bu oran %63.8'e düşmüştür. Buna karşılık aynı dönemde kadınlarda işgücüne katılma oranı %44.9'dan %36'ye düşmüştür.

1980-2000 döneminde istihdam edilenlerin yaptığı iş incelendiğinde. Tarımsal iş yapanların ve tarım dışı üretim faaliyetlerinde çalışanların oranında her iki cinsiyette de bir azalma görülürken. diğer tüm meslek gruplarında çalışanların oranında her iki cinsiyette de artış gözlenmektedir 1980 yılında tarımsal iş yapanların oranı % 66.2 iken. 2000 yılında bu oran %58.6'ya düşmüştür. Buna karşılık istihdam edilenlerin yaptığı işte en fazla artışın olduğu hizmet sektöründe çalışanların oranı 1980 yılında % 4.8'den 2000 yılında % 8.5 e yükselmiştir.

¹ 3.3. Bölümü verileri, Fırat Üniversitesi Öğretim Üyeleri Yrd. Doç. Dr. Hayrettin CAN, Yrd. Doç. Dr. Yetkin TATAR, Doç. Dr. Mehmet ŞEKERCİ, Yrd. Doç. Dr. Cevdet Emin EKİNCİ, Prof. Dr. Nuri ORHAN tarafından hazırlanmış, rapor düzeni Karar Danışmanlık tarafından verilmiştir.

“ELAZIĞ –DOGÜNSİFED ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZİ, SORUNLARIN TESPİTİ VE GELECEK TASARIMI ARAŞTIRMASI” ve ELAZIĞ BAŞKANLAR KONSEYİ RAPORU

2000 yılında çalışanların %43'ü ücretsiz aile işçisi, %35.6'sı ücretli, %19.7'si kendi hesabına çalışırken, % 1.7' si ise işveren olarak çalışmaktadır.

3.3.1.2. İşsizlik

Genel Nüfus Sayımlarında 2000 yılına kadar farklı işsizlik tanımları kullanıldığından bu bölümde sadece 2000 yılının sonuçları yorumlanmıştır. 2004 yılında uluslararası tanımlar esas alınarak işsizlik bilgileri derlenmiştir. Buna göre Elazığ ilinde işsizlik oranı % 17.7' dir. Bu oran, işgücündeki her 100 kişiden 17'sinin işsiz olduğunu göstermektedir

TABLO.38 RAKAMLARLA ELAZIĞ

VERİ ADI	BİRİM	MİKTAR
İlin Genel Nüfusu (2002)	Kişi	569.616
Merkez Nüfusu	Kişi	266.495
İlçe Sayısı(Merkez İlçe Dahil)	Adet	11
İlçelerin Nüfusu	Kişi	224.918
Köy Sayısı	Adet	545
Ortalama Köy Nüfusu	Kişi	375
İşsiz Sayısı	Kişi	23.329
Kamu-Özel Sektör Çalışan Toplamı	Kişi	193.920
Kişi Başına Gelir (2001)	Dolar	1.704
GSMH'deki Payı	Binde	70
İldeki Tasarruf Mevduatı Toplamı	Milyar TL	10.000
İlde Kullandırılan Kredilerin Yıllık Toplamı	Milyar TL	1.000
Okuma Yazma Oranı	Yüzde	94
Toplam Tarım Gelirleri	Milyon TL	84.350.203
Tarımsal Ürünlerin Yıllık Üretim Miktarı Toplamı	Ton	600.390
İşletilen Tarım Alanları Yüzölçümü	Hektar	144.174
Hangi Tarımsal Ürün İçin Özel Destek Gerekir	Pancar – Pamuk	
Tahmini Toplam Hayvan Sayısı	Baş	556.583
Toplam Orman Alanı	Hektar	131.983
Toplam Sanayi Gelirleri	Milyar TL	250
Toplam Yatırım Harcamaları	Milyar TL	41.066
İlin Vergi Gelirlerinin Toplamı	Milyar TL	48.121
Toplanan Vergilerin Kişi başına Oranı	TL.	84.479.719

“ELAZIĞ –DOGÜNSİFED ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZİ, SORUNLARIN TESPİTİ VE GELECEK TASARIMI ARAŞTIRMASI” ve ELAZIĞ BAŞKANLAR KONSEYİ RAPORU

Vergilerin Tahakkuk/Tahsilat Oranı	Yüzde	80
Hangi alanda yatırım Yapılabilir	İmalat-Tarım-Sanayi-Hayvancılık-Yeraltı	
İl Genelinde Son 10 yıllık Devlet Yatırımları Toplamı	Milyon TL	136.215.550
10 yıllık Devlet yatırımlarının Kişi başına Oranı	Milyon TL	239.135
Potansiyel Doğal Kaynakları	Akarsu, Mermer, Krom	
İlin Yıllık İhracat Gelirleri	Dolar	22.047.823
Sosyal Güvenlik Kapsamındaki Nüfusu	Kişi	48.469
Motorlu taşıt Sayısı	Adet	40.467
Telefonlaşma Oranı	Yüzde	91
İstanbul Ankara ve İzmir'de bu il kökenli kişi sayısı	Adet	5.819
Kentleşme Oranı	Yüzde	63.95
Sosyo Gelişmişlik Sıralaması	81 İl	36
Ankara İle Zaman Farkı	Saat	+ 25Dk. 28 Sn.
Yüzölçümü	Km ²	9153
Hastane Sayısı	Adet	15
İlköğretim Okul Sayısı	Adet	458
Yayın Yapan TV Sayısı	Adet	3
Günlük Yayınlanan Gazete Sayısı	Adet	8
Milletvekili Sayısı	Adet	5
İlde Bulunan Banka Sayısı	Adet	13
İmalat Sanayindeki Tesis Sayısı	Adet	247
İmalat Sanayinin İstihdamı	Adet	7437

3.3.2. Elazığ ve Çevre İl Merkezlerinde Yerleşim Alanı Olarak Kullanılan Verimli Topraklar

TABLO.39

İLİ	Kapladığı Alan(ha.)
ELAZIĞ	6.452
MALATYA	3.375
DİYARBAKIR	61.428

3.3.3. Tarım, Doğal Kaynaklar

Elazığ'ın sosyal ve ekonomik hayatında tarımın önemli bir yeri vardır. Her ne kadar sanayi sektöründe gözle görülür gelişmeler varsa da, tarım, ana sektör olma özelliğini sürdürmektedir. Toplam iktisaden çalışan nüfusun, yüzde 59 u tarımla uğraşmaktadır. Elazığ iklim ve toprak yapısı itibariyle, hemen her türlü tarımın yapılmasına elverişlidir. İlin başlıca tarımsal üretimleri, tarla bitkileri , hayvancılık, bağ ve bahçeciliktir.

Su kaynakları potansiyeli bakımından oldukça avantajlı ve elverişli olan Elazığ'da, tarımsal altyapının oluşturulmasında sulama ve arazi geliştirme yatırımları mevcut yatırımlar içindeki ağırlığını korumaktadır.

TABLO.40

Arazi Varlığı	Yüzölçümü
Tarım Arazisi	264.180
Orman Arazisi	137.055
Ağaçlandırma ve Erozyon Sahası	159.762
Çayır ve Meralar	282.044
Sulanan Arazi	82.483
Sulanabilir Toprak Kaynağı	232.440

TABLO.41

Bitkisel Üretim	(Ton/Yıl)
Tarla Ürünleri Üretimi	992.026
Meyve Üretimi	1.362.710
Sebze Üretimi	1.197.915

Hayvancılık, tarım sektörü içindeki önemli gelir kaynaklarından. Özellikle, Keban Baraj Gölünün oluşumundan sonra su altında kalan verimli araziler sebebiyle mera hayvancılığı yerine, kapalı tesislerde besicilik süratle gelişmektedir.

TABLO.42 CANLI HAYVANLAR (2004 Yılı)

Büyükbaş Hayvan Sayısı (Baş)	128551
Küçükbaş Hayvan Sayısı (Baş)	373810
Kümes Hayvan Sayısı (Kaz,Ördek,Tavuk, Hindi)	57155120
Kovan Sayısı	72746
Besi Tesisi Sayısı (Adet)	1150

3.3.3.1. Bitkisel üretim sektöründe öncelikli ve cazip yatırım alanlar;

- Salça, konserve, meyve suyu fabrikaları ve bu fabrikaların merkezleri ile entegre olan sebze ve meyvecilik alanında yapılacak yatırımlar.
- Şarap fabrikası ile entegre olmuş bağcılık alanında yapılacak yatırımlar.
- Yağ fabrikaları ile entegre olmuş yağlı tohum (soya,ayçiçeği kolza vs.) yetiştiriciliği yatırımları,
- Birinci ürün olarak tane mısır üretimi yatırımları.
- Suluda ve kuruda yapılan yem bitkileri üretimi için yapılacak yatırımlar

3.3.3.2. Su Ürünleri yatırımları

İlde kafes balıkçılığına uygun pek çok doğal göl ve baraj gölleri bulunduğu için kafes balıkçılığı su ürünleri sektörünün gelişmesine büyük katkıda bulunacak bir potansiyel arz etmektedir. Elazığ il sınırları içerisindeki yüzey su kaynaklarının 358 hektar alanının kafes yetiştiriciliği için kullanılması mümkündür. Bu alanda kafes yetiştiriciliği yapılması durumunda ile sağlayacağı toplam iktisadi katkı yaklaşık alabalık için 119.300.000 \$. sazan balığı için ise 266.550.000 \$ olacaktır. Kafes balıkçılığında yüzey su kaynaklarımız için hedeflenen üretim miktarlarının gerçekleşmesi durumunda yaklaşık 10.000 kişiye istihdam yaratılmış olacaktır.

Günümüzde Keban Baraj Gölü'nde avlanan yıllık 12.220 kg/yıl kerevitin ilimize sağladığı iktisadi katkı yalnızca 122.200 \$' dır. Ancak, kerevit yetiştiriciliği iyi planlanır ve teşvik edilirse bu üretim değerlerinin çok üstüne çıkmak mümkündür.

Elazığ ili ve çevre illerde üretilecek su ürünlerinin muhafazası ve işlenebilmesi için en az 400.000 ton/yıl kapasiteli soğuk muhafaza tesislerine ihtiyaç olacaktır.

3.3.4. Yeraltı Kaynakları-Madencilik

3.3.4.1. Maden Sahalarının Dağılımı:

Altın: Baskil İlçesi Nazar Uşağı Mevkii, Keban İlçesi

Gümüş: Baskil Nazar Uşağı Mevkii

Bakır-Kurşun-Çinko: Keban İlçesi, Kemandere Güneyi, Keban Zeytindağı Yatağı, Sivrice İlçesi Helezür Yatağı, Ergani Yeşilyurt Tepe Yatağı, Keban Nallızıyaret Yatağı, Maden İlçe Yatağı

Demir: Merkez Aşvan Sahası, Baskil İlçesi Karakaş Sahası, Keban İlçesi Karamağara Sahası

Krom: İl genelinde 22 adet yatak ve zuhur gurubu saptanmıştır. Halen Kapin ve Sori Yataklarında işletme faaliyetleri sürdürülmektedir.

Mangan: Koçkale Mevkii, Merkez İçme Mevkii, Baskil İlçesi Karakaş Mevkii, Karakoçan İlçesi Sagin, Kirgil, Hamzalı, Tacik Mevkii, Keban İlçesi Kudikan Mevkii, Maden İlçesi Deriköy, Heyhbayram, Hezerik, Keydan, Satırlı, Korezköy, Değirmendere, Sadiyonköy Mevkii, Palu İlçesi Visin Mevkii, Sivrice Samath Köy Mevkii

Kireçtaşı: Sivrice İlçesi Örençay Köyü Mevkii, Merkez Cipköyü Mevkii, Baskil İlçesi, Karakoçan İlçesi, Keban Kuşcu Köyü

Mermer: Alacakaya (Guleman) İlçesi Altıoluk Köyü Yatağı, Merkez Körpe, Pelte, Koçkale Köyü, Baskil İlçesi, Arıcak İlçesi, Merkez Eyüpbağları Mevkii

Kalsit: Keban İlçesi, Merkez Çaybağı, Harput Doğusu

Silis Kumu ve Kuvarsit: Sivrice İlçesi Hazarbaba Dağı, Baskil İlçesi

Alçıtaşı ve Dekoratif Yapı Taşı: Karakoçan İlçesi Beyaz Güllüce Taşı, Merkez Pelte ve Körpe Köyleri Gri ve Bej Çarpma Taş

Tuğla Kili:Hazargölü-Gülüşkür Köprüsü arası, Keban Baraj Gölü

Sanayi Kili: Sivrice İlçesi, Çaybağı çevresi, Kömürhan Kuşsarayı arası

Pomza: Merkez Yemişlik Köyü Mevkii, Karakoçan İlçesi

Molibden : Keban İlçesi

Wolfram: Keban İlçesi

Kömür: Keban,Palu Kovancılar İlçeleri

Kaplıca: Karakoçan İlçesi Golan Kaplıcaları, Palu İlçesi Buban Mevkii, Merkez Hoğu Mevkii Maden Suyu

İldeki metalik madenlerden bakır ve kurşun büyük oranda tüketilmiştir. Maden sektöründe başlıca ürün olarak mermer bulunmaktadır. İl, mermercilik açısından büyük bir potansiyele ve yatırım cazibesine sahiptir.

Gelişmiş üretim teknolojileri kullanılması halinde madencilik sektörü ilin cazip yatırım alanlarından birisidir.

Küçük sermayeli işletmelerle, aksesuar ve süs eşyası üretimi de yatırım yapılacak alanlardan birisidir (Örneğin: Mermer masa, sandalye, sehpa, biblo,vazo, saksı, küllük v.b.).

Doğal mermerlere ilaveten suni mermer üretimi de yapılabilir. Atık mermer değerlendirme tesisleri kurulabilir.

Özellikle yurtdışı piyasalarında pazarı olan inşaat ve bahçe düzenlemede ihtiyaç duyulan çeşitli taş, eskitilmiş mermer ve mermer ürünleri imalatına yer verilebilir.

Elazığ ilinin **en önemli ürünü olan mermerin** rezervi tam olarak bilinmemektedir. Görünür rezerv 15,000,000 m³ tür. Dünya ve ülke pazarında beğeni kazanan ve mermer envanterine girmiş başlıca mermer çeşitleri:

Elazığ Vişnesi (Rosso Levanto)	Görünür rezerv: 240 000 m ³
Petrol yeşili (Verda Antica)	Görünür rezerv: 1500 000 m ³
Sunta	Görünür rezerv: 800 000 m ³
Traverten	Görünür rezerv: 450 000 m ³
Sarı Traverten	Görünür rezerv: 2 400 000 m ³
Hazar Bej.	Görünür rezerv: 1 100 000 m ³

Yıllık üretim miktarı 55 000 m³ tür.

3.3.5. Sanayi ve Yatırım

TABLO.43 ELAZIĞ İLİ SANAYİ TESİSLERİNİN DAĞILIM VE İSTİHDAM GÖSTERGELERİ

SEKTÖRLER	OSB İçindeki Tesis Sayısı	OSB Dışındaki Tesis Sayısı	TOPLAM	İSTİHDAM
Gıda Maddeleri İmalatı	10	38	48	2461
Tarım Aletleri-Damper-Dingil-Asansör-Makine İm.	2	14	16	92
Demir Dışı Metaller İm.	2	4	6	84
Tuğla Üretim Sanayi	-	4	4	125
Çimento-Prefabrik ve Beton Yapı Elemanları İm.	2	23	25	679
Dokuma ve Tekstil İm.	5	8	13	461
Mobilya ve Ahşap Ür.İm.	15	9	24	466
Tüp Dolum Tesisleri	1	3	4	96
Yem Üretim Sanayi	1	7	8	82
Plastik Üretim Sanayi	4	10	14	378
Mermer Üretim Sanayi	7	11	18	549
Döküm Sanayi	2	2	4	157
Cam Ürünleri Ürt. Sanayi	2	3	5	49
Tıbbi Malzemeler Ürt.San.	1	1	2	112
Temizlik Ürünleri Ürt. San.	-	3	3	29
Kağıt ve Kartona Yönelik İm.	-	8	8	42
Dalgıç Pompa İmalatı	2	-	2	120
Çelik Eşya Üretim San.	2	3	5	86
Isıtma-Soğutma Sis.Ürt.San.	2	11	13	150
Soğuk Hava Tesisleri	3	8	11	36
Maden Üretim Sanayi	1	3	4	955
Fidan ve Çiçek Üretim San.	-	3	3	40
Diğer İmalat Sanayi	2	5	7	188
TOPLAM	66	181	247	7437

İlimizde Organize Sanayi bölgesi kapsamında tescil edilmiş üç bölge ile iki adet ihtisas organize sanayi bölgesi bulunmaktadır.

Elazığ Organize Sanayi Bölgesi revize alanları ile birlikte toplam 400 ha olup, I.ve II.kısım Organize Sanayi Bölgelerinde toplam 99 sanayi parseli mevcut olup, Üretim halinde bulunan firma sayısı 45,Üretimini durduran 16 firma inşaatını yeni bitirip üretime geçmeyen 2 firma inşaatı devam eden 4 firma proje aşamasında 13 firma ,Tahsisi yapılmayan 1 parsel bulunmaktadır. I.kısım OSB 110 ha olup altyapı inşaatı 1990 tamamlanarak 60 sanayi parselinden oluşmaktadır. Bölgedeki arsaların tamamı sanayicilere tahsis edilmiştir. II.Kısım OSB 56 ha olup altyapı inşaatı 2000 tamamlanarak 39 sanayi parselinden oluşmaktadır. Bölgedeki arsaların bir adedinin dışında tamamı sanayicilere tahsis edilmiştir.

III.Kısım OSB 93 ha olup 9 sanayi parseli olarak planlanmaktadır. Yer seçim işlemi henüz tamamlanmamıştır. Arazinin bir bölümü organize sanayi bölgesi tarafından satın alınmış olup kalan kısmı Arsa Ofisi ve Milli Emlak genel Müdürlüklerinden satın alınacaktır.

Elazığ ili, özellikle bulunduğu coğrafya itibarıyla her türlü sanayi yatırımına elverişli olmakla beraber, özellikle mermer, üzüm ürünleri, tarım sanayi ve gelişkin bir üniversiteye sahip olması nedeniyle de Ar-Ge yatırımlarına elverişli durumdadır.

Hayvan ve Besi Organize sanayileri inşaatları sürmektedir ve bu alan da yatırım için bölgenin hayvansal ürünlerini değerlendirmek açısından gayet elverişlidir.

3.3.6. Bilişim

Gelişmekte olan ülkeler için bilişim, uygarlığı yakalamada kaçırılmaması gereken fırsattır. İster geri kalmış, ister gelişmiş olsun bilişime yönelen toplumlar gelişmelerini sürdürmektedirler. Bilişim toplumu olmanın en temel koşulu ise yeterli sayıda, çeşitte ve

düzeyde bilişim insan gücüne sahip olmaktır. Öyleyse düşünmemiz gereken; Elazığ'ın bu konuda mevcut durumu nedir ?

Fırat Üniversitesinde bulunan Bilgisayar Mühendisliği Bölümü ilk mezunlarını 2001 yılında vermiş olup şu ana kadar 70'in üzerinde Bilgisayar Mühendisi mezun etmiştir. Mezun öğrencilerin bir bölümü Elazığ'da yazılım şirketleri kurarak ilimizin bilişim sektörüne büyük oranda katkıda bulunmaktadır. Yine T.E.F Bilgisayar Öğretmenliği Bölümü ilk mezunları 1996 yılında vermiştir. Fırat Üniversitesinde bilişim konusunda ön-lisans eğitimi veren Bilgisayar Teknolojileri ve Programlama ve Bilgisayarlı Muhasebe Bölümleri ara eleman açığını büyük ölçüde karşılamaktadır. Fırat Üniversitesi Bilgi İşlem Dairesi tarafından düzenlenen çeşitli kurslar (CISCO, ECDL, Web Tasarımı v.b) ile yüksek öğretim düzeylerindeki kişilere özel ihtisaslaşma imkanı sağlamaktadır.

Yukarıda adı geçen ilgili birimler, gerek bilgi birikimi gerekse laboratuvar imkanları olarak bilişim ve elektronik sektörüne önemli katkılar yapabilecek büyük bir potansiyel olarak durmaktadır.

3.3.7. Fırat Teknokent'inin Kurulması Şart

Yeni bir ürün ve teknoloji geliştirmeyi düşünen ve bu konuda yeterli teknik bilgiye sahip ilk yatırımcılara, Yeni yada ileri teknolojiye dayanan bir fikre sahip olup, bunu ticari alana aktarmak için destek isteyen müteşebbislere, mevcut işletme koşullarında yeni ürün ve teknoloji geliştirme olanaklarına sahip olmayan, ancak bu konuda yeterli bilgi birikimi bulunan Küçük ve Orta Ölçekli Sanayicilere, bilimsel temellere dayalı, araştırma, geliştirme projelerini sanayiye uyarlamayı hedefleyen kişi ve kuruluşlara hizmet vermek için Fırat Üniversitesi önderliğinde bir teknokent kurulması şarttır.

Kısacası Üniversitenin mevcut imkan ve laboratuvarlarını ve bilgi birikimini kullanmayı kolaylaştıracak ve önemli ekonomik avantajlar sağlayabilecek teknokent üyesi şirketler, kendi araştırma ve geliştirmesini yapabilecek çalışma ortamına kavuşmuş olacaklardır.

“ELAZIĞ –DOGÜNSİFED ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZİ, SORUNLARIN TESPİTİ VE GELECEK TASARIMI ARAŞTIRMASI” ve ELAZIĞ BAŞKANLAR KONSEYİ RAPORU

Teknokentin kuruluşu ilimizdeki tüm sektörlerin dinamizm kazanması için çok önemli bir rol oynayacaktır. Bu bağlamda teknokent kapsamında kurulacak olan yazılım evleri ve elektronik ürün geliştirici firmalar vasıtasıyla ilimiz ekonomisine ulusal ve uluslar arası düzeyde önemli bir girdi sağlanabilecektir.

Kaynaklar: DAP-DPT; Elazığ 1.Ekonomi Kurultayı Sonuç Kitapçığı, ETSO, Elazığ Valiliği Elazığ Master Planı

“ELAZIĞ –DOGÜNSİFED ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZİ, SORUNLARIN TESPİTİ VE
GELECEK TASARIMI ARAŞTIRMASI” ÖN RAPORU

ELAZIĞ SİAD BAŞKANLAR KURULU TOPLANTISI, 23-24 Haziran 2005

3.3.8. 2003-2004 Yılında İhracat Yapan Firmalar

TABLO.44

S.No	Firmanın Adı	Sektörü	2003 İhracat Miktarı	2004 (İlk 4 Ay) İhracat Miktarı	İhracatın Yapıldığı Ülkeler
1	Eti Krom A.Ş.	Maden	21.060.357 \$	2.501.092 \$	Arnavutluk, Avusturya, Hong Kong, Hindistan, Endonezya, İran, Japonya, Kazakistan, Kenya, Madagaskar, Pakistan, Filipinler, Rusya, G.Afrika, Hollanda, Sudan, İsviçre, Tacikistan, ABD, Vietnam, Zimbabve
2	Alacakaya Mermer A.Ş.	Mermer	8.158.011 \$	268.968 \$	Çin, Hong Kong, İtalya, Yunanistan, ABD, Lübnan, Dubai, Türk Cumhuriyetleri, Kore, Arap Ülkeleri, Sudan, İsrail, ABD
3	Günhan Ark Ltd.Şti.	Döküm	178.895 \$	183.814 \$	Lübnan, Suriye, Sudan
4	Yüce Plastik Ltd.Şti.	Plastik	14.954 \$	10.275 \$	İsrail
5	Akdağ Sentetik Ltd.Şti.	PVC Dokuma	-	29.030 \$	İran, Irak, Ukrayna, Özbekistan, Kazakistan, Azerbaycan
6	Obuzlar Çelik Eşya Ltd.Şti.	Elektrik Pano	425.694 \$	51.130 \$	Azerbaycan, Özbekistan, Kazakistan, Ukrayna, Kırgızistan, Rusya
7	Gölalan Mermer Ltd.Şti.	Mermer	1.800.000 \$	600.000 \$	Çin, Japonya, Tayvan, Hindistan, Tayland
8	Alat Tekstil (Kazımoğulları)	Tekstil	1.122.000 \$	242.000 \$	Fransa, Belçika, Avusturya
9	Ağdersan Deri San.A.Ş.	Deri	33.443 \$	40.997 \$	İsrail
10	Altınova Çimento A.Ş.	Çimento	2.528.000 \$	2.240.000 \$	İran, Irak
11	Elazığ Mermer Sanayi	Mermer	86.975 \$	3.345 \$	ABD
12	Elteks A.Ş.	Tekstil	310.440 \$	483.837 \$	İtalya, Bulgaristan, Romanya
13	Keban Plastik A.Ş.	PVC Boru	2.658.515 \$	1.167.087 \$	Ukrayna, Rusya, Romanya, Türk Cumhuriyetleri, Romanya, ABD, Bağımsız Devletler Topluluğu Ülkeleri
14	Şarkgaz A.Ş (Mesta Mermer)	Mermer	114.750 \$	28.485 \$	ABD, İsrail, Belçika
15	Bek-Mer Maden Ltd.Şti.	Mermer	700.000 \$	50.000 \$	Çin, Hong Kong
16	Tan Çelik A.Ş.	Döküm	200.000 \$	157.000 \$	Suriye, Ürdün, KKTC
17	Altungök Raf Ltd.Şti.	Büro Mobilya	21.409 \$	-	İran, Macaristan
18	Akyıldız Orm.Ür. Ltd.Şti.	Orman Ürn.	700.000 \$	150.000 \$	İran, KKTC, Ermenistan, Kazakistan, Suriye, Cezair, Mısır, Dubai, S.Arabistan
19	Kardeşler Mermer Ltd.Şti.	Mermer	67.000 \$	25.000 \$	ABD, Rusya, Belçika
20	Doğu Döküm Ltd.Şti.	Döküm	66.495 \$	55.520 \$	Bulgaristan, Almanya, Fransa, Suriye, Kıbrıs, Azerbaycan
21	Erhan Plastik Ltd.Şti.	PVC Poşet	2.000 \$	25.000 \$	Romanya, İsrail
22	Tekel Şarap Fabrikası	Şarap	429.345 \$	92.000 \$	Almanya, İngiltere, Fransa
	TOPLAM		40.678.283 \$	8.404.580 \$	

5. BAŞKANLAR KONSEYİ

***Ek.2 de listelenen katılımcılarla
KARAR DANIŞMANLIK Ltd.'den Prof. Dr. Metin Ger ve Nurhan Koral'ın
kolaylaŐtırıcılıđı ve ELSİAD ve TÜR KONFED'in lojistik desteği ile
gerçekleştirilmiştir***

4. BAŞKANLAR KONSEYİ

4.1. STRATEJİK OLARAK ÖNEMLİ OLAN SEKTÖRLER VE GELECEK 10 YILDA KARŞILAŞILACAK SORUNLAR

Başkanlar Konseyi Bildiri Metni Hazırlık çalışmalarına katılan SİAD temsilcileri 4 odak gruba ayrıldılar ve Tablo 45’de listelenen 15 adet sektörden gelecek 10 yılda DOGÜNSİFED üyesi SİAD’ların bağlı bulunduğu iller için önemli olarak algıladıkları altışar adet sektörü belirlediler. Daha sonra belirledikleri her bir sektör için gelecek on yıllık süre içinde güncelliklerini koruyacak ya da on yıllık süre sonunda gündeme gelebilecek dörder adet sorunu da Tablo 46’da listelenen sorunlar arasından belirlediler. Sözkonusu çalışmanın sonuçları Tablo 47’de verilmiştir.

TABLO.45 SEKTÖRLER LİSTESİ

SEKTÖR 01	BAYINDIRLIK
SEKTÖR 02	BİLİŞİM HİZMETLERİ
SEKTÖR 03	DOKUMA, GİYİM EŞYASI, DERİ
SEKTÖR 04	ENERJİ
SEKTÖR 05	GIDA VE İÇKİ
SEKTÖR 06	MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI
SEKTÖR 07	MAKİNA İMALAT SANAYİİ
SEKTÖR 08	METAL ANA SANAYİİ
SEKTÖR 09	MOBİLYACILIK
SEKTÖR 10	PETROL,PLASTİK,KÖMÜR
SEKTÖR 11	TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK
SEKTÖR 12	TAŞ VE TOPRAK
SEKTÖR 13	TİCARET VE FİNANSMAN
SEKTÖR 14	TURİZM
SEKTÖR 15	ULAŞTIRMA

"ELAZIĞ –DOĞÜNSİFED ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZİ, SORUNLARIN TESPİTİ VE GELECEK TASARIMI ARAŞTIRMASI" ve ELAZIĞ BAŞKANLAR KONSEYİ RAPORU

TABLO.46 SORUNLAR LİSTESİ

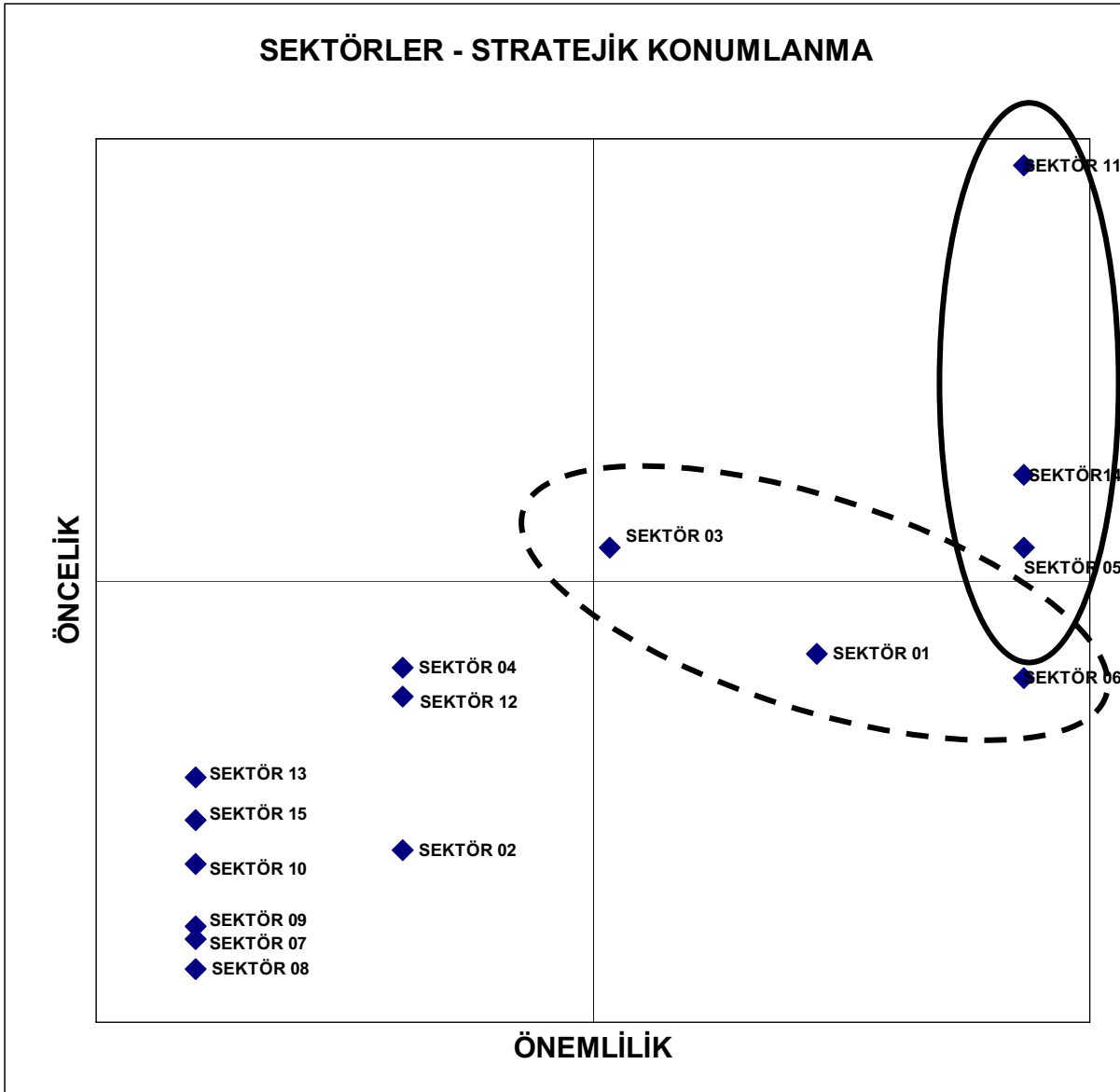
SORUN 01	BİLGİ EKSİKLİĞİ VE İLETİŞİMSİZLİK
SORUN 02	BİLİNÇ VE FARKINDALIK DÜZEYİNİN DÜŞÜKLÜĞÜ
SORUN 03	BÖLGENİN İYİ VE DOĞRU TANITILMAMASI
SORUN 04	DANIŞMANLIK ALINMAMASI, PLANSIZ YATIRIMLAR
SORUN 05	FİNANSMAN SORUNLARI
SORUN 06	GİRİŞİMCİLİK KÜLTÜRÜ EKSİKLİĞİ
SORUN 07	GÜVENLİK SORUNLARI
SORUN 08	HERŞEYİ DEVLETEN BEKLEME ALIŞKANLIĞI
SORUN 09	ÖRGÜTLENME (STK'LARINA ÜYELİK VB) YETERSİZLİĞİ
SORUN 10	İŞBİRLİĞİ KÜLTÜRÜNÜN EKSİKLİĞİ
SORUN 11	KURUM KÜLTÜRÜ OLMAMASI
SORUN 12	ULAŞIM ALTYAPI YETERSİZLİĞİ
SORUN 13	ÜNİVERSİTE SANAYİ İŞBİRLİĞİNİN ZAYIFLIĞI
SORUN 14	YANLIŞ TEŞVİK POLİTİKALARI
SORUN 15	YETİŞMİŞ VE NİTELİKLİ ELEMAN EKSİKLİĞİ

TABLO.46 ODAK GRUP ÇALIŞMASI SONUÇLARI-ÖNEMLİ SEKTÖRLER VE GÜNCELLEĞİNİ KORUYACAK SORUNLAR

ODAK GRUP 1					ODAK GRUP 2				
SEKTÖR #	SORUN #				SEKTÖR #	SORUN #			
1	4	5	8	12	4	1	5	6	15
1	1	4	5	15	5	1	4	5	15
1	4	5	10	15	5	4	5	6	13
2	1	5	10	14	5	1	5	10	13
3	1	4	5	15	5	4	5	6	14
3	4	5	12	15	6	4	5	7	15
ODAK GRUP 3					ODAK GRUP 4				
SEKTÖR #	SORUN #				SEKTÖR #	SORUN #			
6	2	3	5	12	11	5	13	14	15
6	4	5	7	13	12	5	6	14	15
6	4	6	14	15	14	2	3	5	7
11	1	5	6	13	14	3	4	12	15
11	6	11	14	15	14	1	7	12	15
11	1	5	13	14	14	3	5	14	15

4.1.1. STRATEJİK OLARAK ÖNEMLİ BULUNAN SEKTÖRLER

Tablo 46.da özetlenen ve sektörler verilen önemin ortaya çıkarıldığı Odak Grup çalışması bulguları ile Bölüm 2’de tanıtılan ve sektörler verilen önceliklerin ortaya çıkarıldığı anket çalışması bulguları kullanılarak elde edilen “sektörlerin stratejik konumlandırılmaları” Şekil 38’de gösterilmiştir.

ŞEKİL.38 SEKTÖRLERİN STRATEJİK KONUMLARI

Şekil 38 incelendiğinde;

Birincil Stratejik önemde;

- SEKTÖR 11: TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK (*Bölge için tanımı: arıcılık, badem yetiştiriciliği, bağcılık, bahçe tarımcılığı, balıkçılık, bilgisayar destekli tarım, ceviz yetiştiriciliği, çiçekçilik, çilekçilik, hayvancılık, keklilik, meyvecilik, organik tarım, seracılık, şarapçılık, tavşancılık*),
- SEKTÖR 14: TURİZM (*Bölge için tanımı: kültür turizmi, yaz ve kış turizmi*),
- SEKTÖR 05: GIDA ve İÇKİ (*Bölge için tanımı : antioksidanlar, ayçiçekçilik (yağ), balık ürünleri, bitkisel yağlar, dondurulmuş sebze ve meyve, işlenmiş gıda, kuru gıda, meyve konsantresi ve tozu, meyve suyu, organik hayvan ürünleri, organik hayvan yemciliği, şarap ve alkollü içecekler, yağlı tohumlar*)

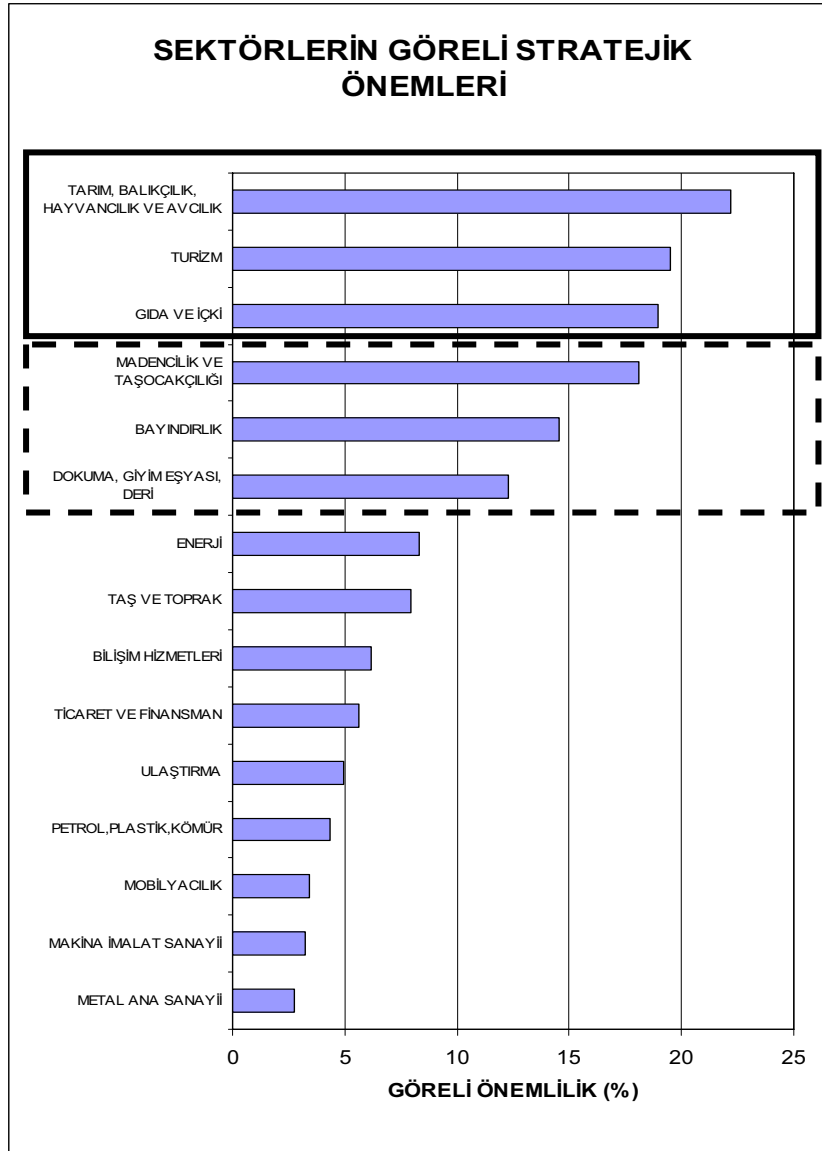
İkincil Stratejik önemde;

- SEKTÖR 06: MADENCİLİK ve TAŞOCAKÇILIĞI (*Bölge için tanımı: altın, gümüş gibi değerli maden ocakçılığı, kömür ocakçılığı, mermer ocakçılığı, krom, bakır ve benzeri metal madenciliği, taş ocakçılığı*),
- SEKTÖR 01: BAYINDIRLIK (*Bölge için tanımı: altyapı hizmetleri, inşaat sektörü, prefabrik, inşaat yalıtımı*),
- SEKTÖR 03: DOKUMA, GİYİM EŞYASI ve DERİ (*Bölge için tanımı: dericilik, el halıcılığı, oya, el dokuma ve benzeri el sanatları, hazır giyim, kumaş imalatı*)

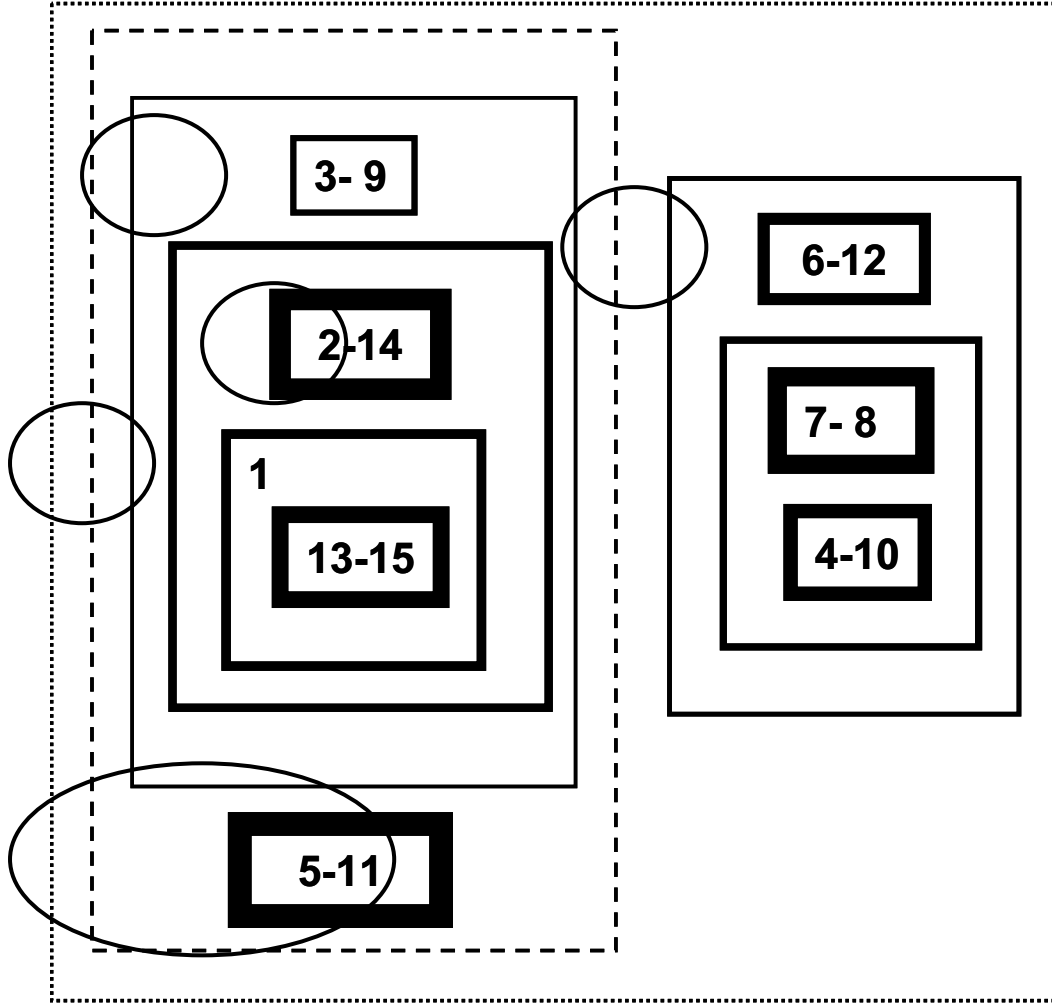
Sektörlerin toplu halde görelî stratejik önemlilikleri ise Şekil 39'da gösterilmiştir. Stratejik olarak önemli olarak öne çıkan sektörler ile, daha önce tanımlanmış olan sektör kümeleri (Şekil.35), Şekil 40da gösterildiği gibi karşılaştırıldığında;

- "SEKTÖR 11: TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK" ve "SEKTÖR 5: GIDA ve İÇKİ" sektör kümesinin bugünkü önder konumunu gelecek 10 yıl süresince de koruyacağını öngörüldüğü görülmektedir.
- Önder sektörler arasında yer alacağı öngörülen "SEKTÖR:14 TURİZM" sektörünün, öngörüldüğü konuma gelebilmesi için ise kümeleştigi ve önder sektörler arasında bulunan "SEKTÖR 01: BAYINDIRLIK" sektörü ile "SEKTÖR 13: TİCARET ve FİNANSMAN" ve "SEKTÖR 15: ULAŞTIRMA" sektörlerinin de geliştirilmesi gerekliliği gündeme gelmektedir.

- "SEKTÖR 06: MADENCİLİK ve TAŞOCAKÇILIĞI" sektörü de bugünküne benzer şekilde gelecekte de önder sektörler arasında öngörölmüş olup, kümeleştigi "SEKTÖR 12: TAŞ VE TOPRAK" sektöründeki gelişmelerle birarada, alternatif bir sektörel alan olarak belirlenmiştir.
- "SEKTÖR 03: DOKUMA, GİYİM EŞYASI ve DERİ" sektörü önder sektörler arasında öngörölmekle birlikte genel kümelenme yapısı içindeki konumu nedeni ile stratejik kalkınma yaklaşımı çerçevesinde konumu ve geleceği yeniden tartışılmalıdır.

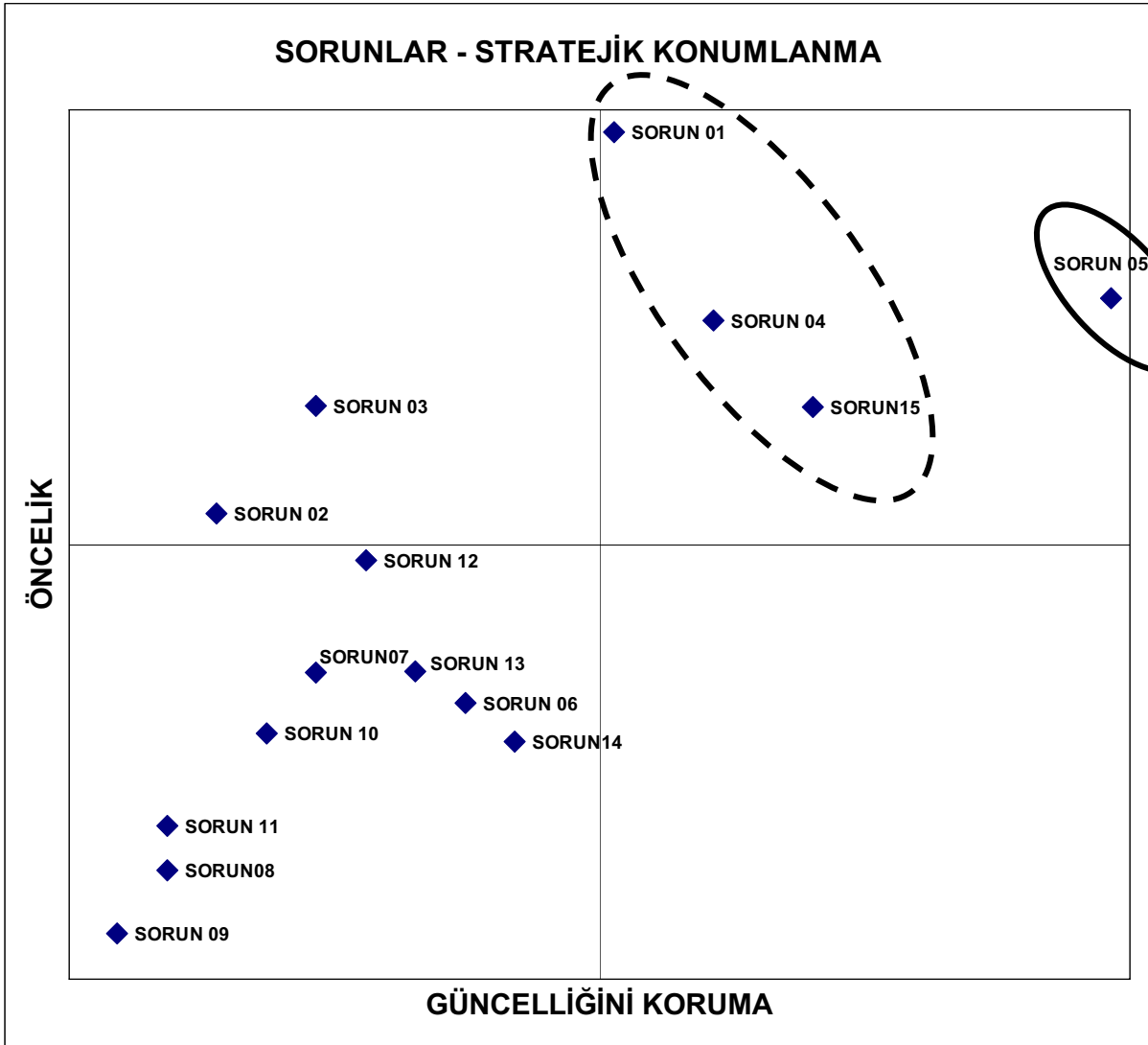
ŞEKİL.39 SEKTÖRLERİN GÖRELİ STRATEJİK ÖNEM SIRALAMASI

ŞEKİL.40 STRATEJİK ÖNEMLİ SEKTÖRLERİN SEKTÖR KÜMELERİ İLE İLİŞKİLENDİRİLMELERİ

4.1.2. ÖNLEM ALINMASI GEREKEN STRATEJİK ÖNEMLİ SORUNLAR

Stratejik sorunlar ifadesi, sektörlere ilişkin olarak öngörülen geleceğin gerçekleşebilmesi için, çözümlenmesi gerekli sorunlar olarak değerlendirilmelidir. Tablo 46'da özetlenen Odak Grup çalışması çıktıları sorunlara atfedilen önemleri de göstermektedir. Sözkonusu bulgular ile Bölüm 2'de tanıtılan ve sorunlara verilen önceliklerin ortaya çıkarıldığı anket çalışması bulguları kullanılarak elde edilen "sorunların stratejik konumlandırılmaları" Şekil 41'de gösterilmiştir.

ŞEKİL. 41 SORUNLARIN STRATEJİK KONUMLANMASI

Şekil.41 incelendiğinde, dört adet sorunun görece olarak diğer sorunlardan oldukça baskın bir önemlilik gösterdiği gözlenmektedir.

Sorunların toplu halde görece stratejik önemlilikleri ise Şekil.42’de gösterilmiştir.

Birincil Stratejik önemde;

- "SORUN 05: FİNANSMAN SORUNLARI" en önemli stratejik sorun olarak öne çıkmaktadır. Ancak, finansman sorunu ile ifade edilmek istenen, mali kaynak eksikliğinden çok finansman mekanizmalarının yeterince bilinmemesi ve etkin kullanılmaması olarak anlaşılmalıdır.

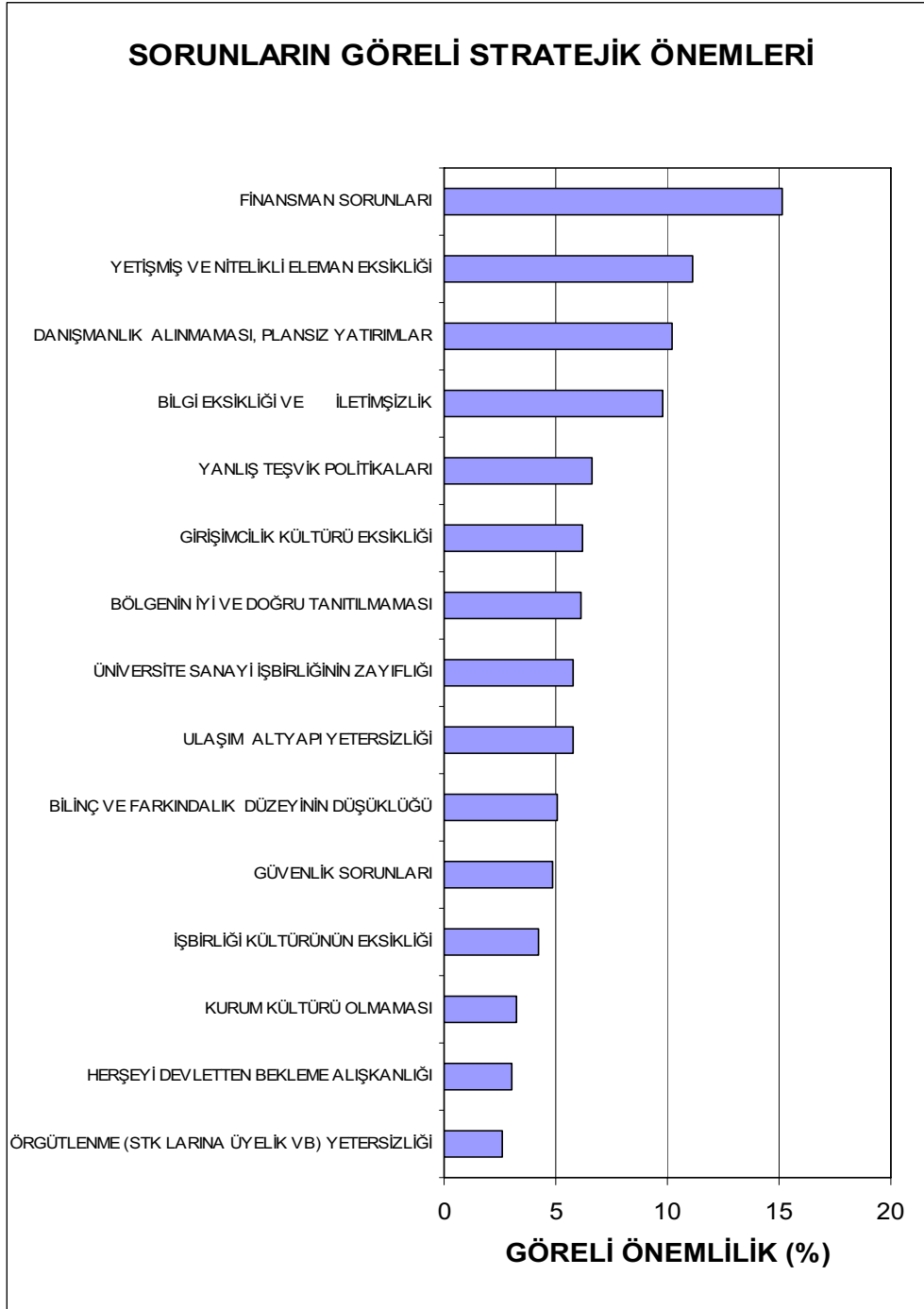
İkincil Stratejik önemde;

- "SORUN 05: YETİŞMİŞ VE NİTELİKLİ ELEMAN EKSİKLİĞİ"

➤ "SORUN 15: DANIŞMANLIK ALINMAMASI, PLANSIZ YATIRIMLAR"

➤ "SORUN 01: BİLGİ EKSİKLİĞİ VE İLETİŞİMSİZLİK"

sorunları öngörölmüştür. İkincil sorunlar kümesi temelde insan ve bilgi sermayesi eksikliklerini tanımlamaktadır. Birincil stratejik önemdeki sorunla birlikte düşünöldüğünde, stratejik olarak önemli görölen sorunlar, bir yandan insan ve bilgi kaynaklarının iyilişterilmesi ve etkin kullanımının, öte yandan da finansman mekanizmalarının verimli ve etkin kullanımının gerekliliğini vurgulamaktadır.

ŞEKİL.42 SORUNLARIN GÖRELİ STRATEJİK ÖNEMLERİ SIRALAMASI

4.1.3. ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Başkanlar Konseyine katılan sanayici ve işadamları, stratejik olarak önemli gördükleri 6 adet sektör ve öngörülen geleceğe giden yolda karşılaşılabilecek stratejik olarak önemli 4 adet sorunu gözönünde bulundurarak çözüm önerileri geliştirdiler. Söz konusu çözüm önerileri aşağıda Tablo.47’de toplu halde sunulmaktadır. Öneriler sadece içerik olarak değil, sorumluları ve zamanlaması ile birlikte oluşturulmuştur.

TABLO.47 ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

ÇÖZÜMLE İLİŞKİLİ SEKTÖR	ÇÖZÜM ÖNERİLERİ		
	NE YAPILMALI ??	KİMLER YAPMALI ?	NE ZAMAN BİTMELİ ? Kısa Vade (≈1yıl) Orta Vade (≈5 yıl) Uzun Vade (≈10 yıl)
SORUN- 01: BİLGİ EKSİKLİĞİ VE İLETİŞİMSİZLİK			
06: MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI	Yer altı kaynaklardan optimum düzeyde yararlanılması için çağdaş devlet politikaları oluşturulması	Kamu STK Özel sektör	Orta Vade Uzun Vade
14: TURİZM	Bölge tanıtımına önem verilmeli	-	Orta Vade
14: TURİZM	Kültür turizmi reklamına ağırlık verilmeli		Orta Vade
14: TURİZM	Bölge insanının turizm bilincinin geliştirilmesi	STK’lar Yerel Yönetimler	Kısa Vade Orta Vade
14: TURİZM	Bölgenin turizm master planının yapılması	STK’lar Yerel Yönetimler	Kısa Vade Orta Vade
14: TURİZM	Tanıtım	STK’lar Yerel Yönetimler	Kısa Vade Orta Vade
14: TURİZM	Yeni turizm fikri olgunlaştırılmalı Bölgesel turizm dinamiklerini algılayacak master plan yapılmalı	STK’lar	Kısa Vade

"ELAZIĞ –DOĞÜNSİFED ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZİ, SORUNLARIN TESPİTİ VE GELECEK TASARIMI
ARAŞTIRMASI" ve ELAZIĞ BAŞKANLAR KONSEYİ RAPORU

SORUN- 04: DANIŞMANLIK ALINMAMASI, PLANSIZ YATIRIMLAR			
11: TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK	(pamuk, tütün, pancar, mısır, soya- teşvik edilmesi) yanlış planlama ve teşvik kredilerinin doğru yönlendirilmesi	Üniversite-Özel sektör işbirliği DPT	Orta Vade Kısa Vade
11: TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK	Hayvancılıkta (feasible) büyük tarım çiftliklerinin geliştirilmesi, yöreye uygun damızlık yetiştirilmesi,	Üniversite – Özel sektör işbirliği DPT	Orta Vade Kısa Vade
11: TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK	Yanlış planlama ve teşvik kredilerinin doğru yönlendirilmesi	Üniversite – Özel sektör işbirliği DPT	Orta Vade Kısa Vade
11: TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK	Avcılık geliştirilebilir. (<i>Not: Avcılık yerine fotoğrafı çekimi vb. doğaya dost bir yaklaşım olmalı</i>)	MAK Komisyonu organize edilmeli	Orta Vade
11: TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK	Bölgeye özel yetiştirme çiftlikleri oluşturulmalı (Örn: Alabalık yetiştirme)	MAK Komisyonu organize edilmeli	Orta Vade
11: TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK	İç ve dış tüketici taleplerini dikkate alan, planlı verime dayalı yeni bir tarım politikası oluşturulmalı	Doğru yapılanmış Bölgesel Kalkınma Ajansı	Kısa Vade
11: TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK	Mayınlı saha sadece organik tarıma kazandırılmalı	Doğru yapılanmış Bölgesel Kalkınma Ajansı	Kısa Vade
11: TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK	Organize Tarım Bölgeleri Yasası derhal çıkartılmalı	Doğru yapılanmış Bölgesel Kalkınma Ajansı	Kısa Vade
11: TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK	Üniversite – sektör ilişkileri geliştirilmeli	Üniversiteler STK'lar	Orta Vade

"ELAZIĞ –DOĞÜNSİFED ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZİ, SORUNLARIN TESPİTİ VE GELECEK TASARIMI
ARAŞTIRMASI" ve ELAZIĞ BAŞKANLAR KONSEYİ RAPORU

SORUN- 05: FİNANSMAN SORUNLARI			
01: BAYINDIRLIK	Mortgage, ucuz konut kredisi, uzun vade, şehircilik planlama, kırsal kesimlerden kentlere planlı yerleşim	Bankacılık Bayındırlık Bakanlığı	Orta Vade
01: BAYINDIRLIK	Mortgage sisteminin gelişmesi	Bankalar STK'lar	Kısa Vade Orta Vade
01: BAYINDIRLIK	Mortgage sisteminin gelişmesi	Bankalar STK'lar	Kısa Vade Orta Vade
05: GIDA VE İÇKİ	Çelişkisiz vergi sistemi uyumu, ÖTV ve KDV'nin gıdada minimize edilmesi	Maliye Bakanlığı Bankacılık DPT ve Hazine Müsteşarlığı	Kısa Vade
05: GIDA VE İÇKİ	Katma değer yaratarak gıda sanayine yönelme	Maliye Bakanlığı Bankacılık DPT ve Hazine Müsteşarlığı	Kısa Vade
05: GIDA VE İÇKİ	Entegrasyona gidilmeli	Maliye Bakanlığı Bankacılık DPT ve Hazine Müsteşarlığı	Kısa Vade
05: GIDA VE İÇKİ	Şarap üretiminde bölge üzüm cinsi AR-GE çalışmaları sonucu tespit edilerek bölgeye şarap fabrikaları kurulmalı	-	Uzun Vade
06: MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI	Sektörel ve bölgesel bazda teşvik getirilmesi	Kamu	Orta Vade
06: MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI	Yabancı sermayenin özendirilmesi	Kamu	Orta Vade
06: MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI	Katma değer yaratacak, çevre mevzuatı	STK Madenciliği Geliştirme Vakfı	Kısa Vade

"ELAZIĞ –DOĞÜNSİFED ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZİ, SORUNLARIN TESPİTİ VE GELECEK TASARIMI
ARAŞTIRMASI" ve ELAZIĞ BAŞKANLAR KONSEYİ RAPORU

06: MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI	GSM, ruhsat, ÇED raporu, stratejik madenlerin yerli sanayiciye tahsis edilmesi	STK Madencilik Geliştirme Vakfı	Kısa Vade
06: MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI	Güvenlik sorunu uzun vadede çözülerek uluslararası sermaye bölgeye teşvikler ile getirilmeli	-	Uzun Vade
SORUN- 15: YETİŞMİŞ VE NİTELİKLİ ELEMAN EKSİKLİĞİ			
03: DOKUMA, GİYİM EŞYASI, DERİ	Kurs, sertifika ve diploma programlarının entegrasyonu sağlanmalı	MEB STK'lar-Özel sektör	Kısa Vade Orta Vade
14: TURİZM	Uygulamalı eğitim imkanlarının artırılması, turizm ve otelcilik meslek okullarının açılması, nitelikli insan gücünün artırılması,	Eğitim Bakanlığı – Üniversite – STK'lar	Orta – Uzun Vade
14: TURİZM	Sektörel ve bölgesel teşvik	Eğitim Bakanlığı – Üniversite – STK'lar	Orta – Uzun Vade

4.2. BAŞKANLAR KONSEYİ BİLDİRİ METNİ

Yukarıda 4.1 Bölümünde tanıtılan Odak Grup çalışmaları ve grup sözcüleri tarafından yapılan sunuşlarda alına katkılar ışığında öne çıkan unsurların ve çözüm önerilerinin 24 Haziran 2005 tarihinde kamuoyuna sunulacak "Başkanlar Bildirisi" metni haline getirilmesi için katılımcılarca tespit edilen bir redaksiyon komitesi yetkilendirilmiştir. Komite, yapılan çalışmaların ışığında aşağıdaki metni hazırlamıştır. Sözkonusu metin evsahibi Elazığ SİAD Yönetim Kurulu Başkanı Sn. Veysel Solmaz tarafından kamuoyuna okunmuştur.

TÜRK GİRİŞİM VE İŞ DÜNYASI ELAZIĞ BAŞKANLAR KONSEYİ BİLDİRİSİ

24 Haziran 2005

Yerel dinamikler harekete geçirilmeden sürdürülebilir büyüme sağlanamaz

Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu (**TÜRKONFED**), ülkenin kronik sorunları olan işsizlik, gelir dağılımı bozukluğu ve bölgesel gelişmedeki eşitsizliklerin giderilmesi için Türk ekonomisinin istikrar sürecine girdiği bu dönemin son derece uygun olduğu kanaatindedir.

Bu durumu iyi değerlendirerek, **önümüzdeki on yıl içinde Türkiye'yi, Avrupa Birliği ile aramızdaki gelir uçurumunu kapatacak bir büyüme sürecine sokar, insanlarımızın hayatında hissedilir bir refah artışı sağlarsak, yalnızca işsizlik, gelir dağılımı ve bölgelerarası gelişme eşitsizliği gibi sorunları çözmekle kalmayız; göç, terör, sosyal yaralar, eğitim, sağlık, adalet gibi sorunları da kalıcı olarak halletmenin zeminini yaratırız.**

Bunu sağlamanın yolu ulusal planda iyi düşünülmüş büyüme stratejileri oluşturmaktır. Ancak bu stratejilerin bugüne kadar olduğu gibi merkezde oturarak gerçekleştirilmesi, ekonomimize arzu edilen gelişme ivmesini sağlamayacaktır.

Bu ivme ancak, yerel dinamiklerin harekete geçirilmesi, Avrupa ülkelerinde 1950'lerden beri benimsenmiş olan bölgesel kalkınma stratejilerinin, bölgelerdeki iş insanlarının aktif katılımıyla. Türkiye'de de uygulanmasıyla sağlanabilir.

TÜRKONFED, bu amaçla, bünyesindeki federasyonların bölgelerinde, bölge iş insanlarının katılımıyla, karşılaştırmalı sektörel üstünlükleri belirleyen ve bir gelecek tasarımı oluşturan çalışmalar yapmayı kararlaştırmıştır.

Bu çalışmaların ilki **TÜRKONFED** Elazığ Başkanlar Konseyi öncesinde, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi için gerçekleştirilmiştir.

TÜRKONFED'i oluşturan federasyonların üye dernek başkanları ve uzmanların katılımı ile gerçekleştirilen bu çalışma, hiç kuşkusuz, eksiksiz olma ve bir reçete sunma iddiasında değildir. Daha çok, benzeri çalışmalarda ihmal edilen bir boyutu dikkate alıp, bölge ekonomisinin aktörlerinin yaklaşımlarını öne çıkararak, bölgesel kalkınma konusunda yapılacak tartışma, araştırma ve proje çalışmalarına bir zemin oluşturma iddiasındadır.

Özellikle de bölgede kurulması söz konusu olan yedi Kalkınma Ajansı'nın çalışmalarına temel teşkil etme arzusundadır.

Bölgenin gelecekteki on yılda önder ve görece üstünlük taşıyabilecek sektörleri,

- **Tarım, balıkçılık, hayvancılık;**
- **Turizm;**
- **Gıda ve içki;**
- **Madencilik ve taş ocakçılığı**
- **İnşaat;**

olarak belirlenmiştir.

Bu sektörlerin gelişmesi ve gelişmenin önündeki engellerin orta ve uzun vadede ortadan kaldırılabilmesi için nitelikli **eleman eksikliği, bilgi eksikliği, yatırım stratejileri eksikliği, finansman mekanizmaları** sorunlarının giderilmesi gerekmektedir.

Bölgede tarım ve hayvancılık sektörlerinin gelişmesi için;

- temel tarım ürünlerine doğrudan ürün desteği verilmesinin sürdürülmesi,
- büyük tarım çiftliklerinin teşvik edilmesi,
- yerel ortama uygun ve özgün damızlık ırkların geliştirilmesi,
- yöreye özgü organik tarım ürünlerinin desteklenmesi gerekmektedir.

Bölgede turizmin gelişmesi için;

- nitelikli insan gücünün artırılması
- bölgesel turizm "master" planının hazırlanması,
- yurt dışında bölgeye özel tanıtım kampanyaları düzenlenmesi ve bu kampanyalarda kültür turizminin öne çıkarılması gerekmektedir.

Gıda sektörünün gelişmesi için;

- katma değer sağlayıcı entegre gıda ürünlerine öncelik verilmesi,
- gıda sektörünün gelişmesini destekleyici bir vergi sisteminin sağlanması,
- yöreye özgü bağcılık ve şarapçılığın bilimsel tekniklerle geliştirilmesi gerekmektedir.

Madencilik ve taşocakçılığının gelişmesi için;

- bölgenin zengin yeraltı kaynaklarından azami derecede yararlanmayı sağlamak üzere öncelikle devletin çağdaş bir madencilik politikası geliştirmesi gerekmektedir.

Lokomotif sektör olan inşaat sektörünün gelişmesi için;

- ucuz ve uzun vadeli kredi sisteminin bölgeye ivedilikle ulaşmasının,
- kırsal kesimden kentlere doğru gerçekleşen göçün planlı yerleşiminin sağlanması gerekmektedir.

Ortaya çıkan orta vadeli stratejik gelişme planları özellikle AB fonlarından yararlanılabilecek konuları içermektedir. Bu fonlardan yararlanabilmek için üniversitelerle gönüllü sivil toplum örgütlerinin ortak çalışarak proje üretmesi gerekmektedir. **TÜRKONFED** çatısı altındaki derneklerin bir çoğu AB fonlarını kendi bölgelerinde başarı ile kullanmaktadırlar. Dolayısı ile **TÜRKONFED** proje üretimi ve fon kullanılması konusunda yol gösterici bir misyon üstlenmeye hazırdır.

TÜRKONFED, Başkanlar Konseyi'ne ev sahipliği yapan Elazığ Sanayiciler ve İşadamları Derneği'ne teşekkür ederken, bölge iş insanlarının "**Elazığ havaalanının Elazığ, Bingöl ve Tunceli illerine hizmet verecek şekilde genişletilmesi**" talebini kamuoyuna iletmeyi de bir görev addeder.

EK.1

Ön Hazırlıklar ve Anket Formu

EK.1

ÖN HAZIRLIKLAR ve ANKET FORMU

İŞİ

15 Mayıs 2005, Elazığ

KATILIMCILAR:

Veysel Solmaz	ELSİAD Yön. Kur.Bşk.
Mehmet Ölmez	ELSİAD Gn. Sekreteri
Mehmet Güleç	ELSİAD
Mehmet Katipoğlu	ELSİAD
Veysi Toptaş	ELSİAD
Yetkin Tatar	Fırat Üniv.
Hayrettin Can	Fırat Üniv.
Nuri Orhan	Fırat Üniv.

Metin Ger	KARAR DANIŞMANLIK
Nurhan Koral	KARAR DANIŞMANLIK

GÜNDEM: " Anket çalışması ve Durum Tespit Çalışmasının kapsam ve çerçevesini belirlemek amacıyla incelenecek sektörlerin ve sorunların tespit edilmesi"

Yönetimi Metin Ger ve Nurhan Koral tarafından yapılan "Beyin Fırtınası" ve "Kümelendirme" çalışması ham verileri aşağıdaki gibidir;

SEKTÖRLER

⇒ **TARIM, AVCILIK, ORMANCILIK VE BALIKÇILIK**

- ŞARAPÇILIK
- ORGANİK TARIM
- MEYVECİLİK
- BAĞCILIK
- BALIKÇILIK
- BİLGİSAYAR DESTEKLİ TARIM
- HAYVANCILIK
- SERACILIK
- TAVŞANCILIK
- KEKLİKÇİLİK
- ÇİLEKÇİLİK
- BAHÇE TARIMCILIĞI
- CEVİZ
- BADEM
- ÇİÇEKÇİLİK
- ARICILIK

⇒ **MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI**

- METAL MADENCİLİĞİ (KROM BAKIR VB)
- MERMER OCAKÇILIĞI
- DEĞERLİ MADEN OCAKÇILIĞI (ALTIN GÜMÜŞ)
- TAŞ OCAKÇILIĞI
- KÖMÜR

⇒ **ELEKTRİK GAZ SU + BAYINDIRLIK VE YAPIM İŞLERİ +ULASTIRMA HABERLEŞME**

- DOĞAL GAZ
- ENERJİ ÜRETİMİ
- MİKRO SANTRALLER - ALTERNATİF VE YENİLEBİLİR ENERJİ
- İNŞAAT SEKTÖRÜ

"ELAZIĞ –DOĞÜNSİFED ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZİ, SORUNLARIN TESPİTİ VE GELECEK TASARIMI
ARAŞTIRMASI" ve ELAZIĞ BAŞKANLAR KONSEYİ RAPORU –EKLER-

- ULAŞIM
- PREFABRİK
- YALITIM (İNŞAAT)
- ALTYAPI HİZMETLERİ
- ⇒ **TİCARET + MALİ KURULUŞLAR VE SİGORTALAR**
- SINIR TİCARETİ VE HİZMETLERİ
- SİGORTACILIK
- DIŞ TİCARET VE PAZARLAMA
- REKLAM HALKLA İLİŞKİLER
- VADELİ İŞLEM BORSALARI (TARIM)
- DANIŞMANLIK HİZM.
- FİNANSAL HİZMET SEKTÖRÜ
- DAĞITIM HİZMETLERİ
- **TURİZM + YAZILIM**
- BİLİŞİM HİZMETLERİ
- İNANÇ VE KÜLTÜR TURİZMİ
- YAZ VE KIŞ TURİZMİ
- ⇒ **GIDA İÇKİ TÛTÜN**
- İŞLENMİŞ GIDA
- KURU GIDA
- MEYVE SUYU
- ŞARAP VE ALKOLLÜ İÇECEKLER
- MEYVE KONSANTRESİ VE TOZU
- DONDURULMUŞ SEBZE VE MEYVE
- AYÇİÇEKÇİLİK (YAĞ)
- YAĞLI TOHURLAR
- BİTKİSEL YAĞLAR
- ANTİOKSİDANLAR
- BALIK ÜRÜNLERİ
- ORGANİK HAYVAN YEMCİLİĞİ
- ORGANİK HAYVAN ÜRÜNLERİ
- ⇒ **DOKUMA, GİYİM EŞYASI, DERİ**
- EL HALICILİĞİ
- EL SANATLARI (OYA, EL DOKUMA VB)
- DERİCİLİK
- HAZIR GİYİM
- KUMAŞ İMALATI
- **ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA**
- MOBİLYA VE DÖŞEME
- ⇒ **PETROL KÖMÜR PLASTİK**
- PETROL VE YAN ÜRÜNLERİ
- İŞLENMİŞ KÖMÜR
- PLASTİK ÜRÜNLER
- ⇒ **TAŞ VE TOPRAK**
- ÇİMENTO
- MERMER YAN ÜRÜNLERİ
- BİMS (POMZA)
- ALÇI VE KİREÇ- MOZAİK
- ⇒ **METAL ANA SANAYİ**
- FERRO KROM
- ÇELİK DÖKÜM SANAYİ
- ⇒ **MAKİNA TEÇHİZAT BİLGİSAYAR**
- MERMER MAKİNALARI
- ELEKTRİK MOTORU ÜRETİMİ
- SONDAJ MAKİNALARI
- POMPALAR
- İŞ MAKİNALARI
- TARIM MAKİNALARI
- DAMPER VE KASA

SANAYİNİN VE SAYİCİNİN SORUNLARI

- BİLGİ EKSİKLİĞİ VE İLETİŞİZLİK
- BİLİNÇ VE FARKINDALIK DÜZEYİNİN DÜŞÜKLÜĞÜ
- BÖLGENİN İYİ VE DOĞRU TANITILMAMASI
- DANIŞMANLIK HİZMETLERİNİN ALINMAMASI, PLANSIZ YATIRIMLAR
- FİNANSMAN SORUNLARI
- GİRİŞİMCİLİK KÜLTÜRÜ EKSİKLİĞİ
- GÜVENLİK SORUNLARI
- HERŞEYİ DEVLETEN BEKLEME ALIŞKANLIĞI
- ÖRGÜTLENME (STK LARINA ÜYELİK VB) YETERSİZLİĞİ
- İŞBİRLİĞİ KÜLTÜRÜNÜN EKSİKLİĞİ
- KURUM KÜLTÜRÜ OLMAMASI
- ULAŞIM ALTYAPI YETERSİZLİĞİ
- ÜNİVERSİTE SANAYİ İŞBİRLİĞİNİN ZAYIFLIĞI
- YANLIŞ TEŞVİK POLİTİKALARI
- YETİŞMİŞ VE NİTELİKLİ ELEMAN EKSİKLİĞİ
- BİLGİ EKSİKLİĞİ VE İLETİŞİZLİK
- BİLİNÇ VE FARKINDALIK DÜZEYİNİN DÜŞÜKLÜĞÜ
- BÖLGENİN İYİ VE DOĞRU TANITILMAMASI
- DANIŞMANLIK ALINMAMASI, PLANSIZ YATIRIMLAR
- FİNANSMAN SORUNLARI
- GİRİŞİMCİLİK KÜLTÜRÜ EKSİKLİĞİ
- GÜVENLİK SORUNLARI
- HERŞEYİ DEVLETEN BEKLEME ALIŞKANLIĞI
- ÖRGÜTLENME (STK LARINA ÜYELİK VB) YETERSİZLİĞİ
- İŞBİRLİĞİ KÜLTÜRÜNÜN EKSİKLİĞİ
- KURUM KÜLTÜRÜ OLMAMASI
- ULAŞIM ALTYAPI YETERSİZLİĞİ
- ÜNİVERSİTE SANAYİ İŞBİRLİĞİNİN ZAYIFLIĞI
- YANLIŞ TEŞVİK POLİTİKALARI
- YETİŞMİŞ VE NİTELİKLİ ELEMAN EKSİKLİĞİ

**YUKARIDAKİ VERİLER KULLANILARAK İZLEYEN SAYFALARDAKİ 3 SORULUK ANKET
FORMU KARAR DANIŞMANLIK TARAFINDAN OLUŞTURULMUŞTUR.**

DOGÜNSİFED
DOĞU, GÜNEYDOĞU SANAYİCİ VE
İŞADAMLARI DERNEKLERİ FEDERASYONU

ELAZIĞ ve DOGÜNSİFED ÜYESİ İLLER KAPSAMINDA SEKTÖR
ANALİZİ ve SORUNLARIN TESPİTİ ÇALIŞMASI

DOGÜNSİFED ÜYESİ SİAD'LARIN BULUNDUĞU İLLER ÇERÇEVESİNDE, BÖLGE İÇİN
GELECEK 10 YILDA ÖNDE OLACAK SEKTÖRLERİ VE SANAYİNİN-SANAYİCİNİN
SORUNLARI TESPİT ETMEK ÜZERE GÖRÜŞLERİNİZE SUNULAN BU ANKET
HAZIRLANMIŞTIR.

23-24 HAZİRAN 2005 TARİHLERİNDE ELAZIĞ'DA ELSİAD'IN EVSAHİPLİĞİNDE YAPILACAK BAŞKANLAR KURULU TOPLANTISINDA SİZ SANAYİCİ VE İŞADAMLARININ ORTAK GÖRÜŞÜ OLARAK KAMUOYUNA AÇIKLANACAK BİLDİRİ METNİNİN İÇERİĞİ BU ÇALIŞMANIN SONUCUNDAN ÇIKACAK ÖNCELİKLERE GÖRE OLUŞTURULACAKTIR. BU NEDENLE, SAYFA 3 VE 4'DE YERALAN 3 ADET SORUNUN SAYFA 2'DEKİ TANIMLAR DA OKUNARAK ÇOK DİKKATLİ BİR ŞEKİLDE YANITLANMASI ÇOK ÖNEMLİDİR.

ANKETİN EN GEÇ 30 MAYIS 2005 GÜNÜ BAĞLI BULUNDUĞUNUZ SİAD'A YA DA DOĞRUDAN ELSİAD'A TESLİM EDİLMESİ GEREKMEKTEDİR. GÖSTERECEĞİNİZ DİKKATE TEŞEKKÜR EDERİZ.

ANKETİ DOLDURAN KİŞİ İLE İLGİLİ BİLGİLER (Uygun olanı işaretleyiniz)

Yaşı	18-25 ☐	26-35 ☐	36-45 ☐	46-59 ☐	60 ve üstü ☐
Eğitimi	İlkokul ☐	Ortaokul ☐	Lise ☐	Üniversite ☐	Y.Lisans ve üstü ☐
İşteki Pozisyonu	İş sahibi ☐	Yön. Kur. Bşk. ☐	Yön. Kur. Üyesi ☐	Yönetici ☐	
Yönetimindeki kişi Sayısı	25'den az ☐	25-150 ☐	151-500 ☐	500'den fazla ☐	

Bağlı bulunduğu SİAD (Açık adı ile Yazınız)

.....

"ELAZIĞ –DOGÜNSİFED ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZİ, SORUNLARIN TESPİTİ VE GELECEK TASARIMI ARAŞTIRMASI" ve ELAZIĞ BAŞKANLAR KONSEYİ RAPORU –EKLER-

NO	SEKTÖRLER
1	BAYINDIRLIK
2	BİLİŞİM HİZMETLERİ
3	DOKUMA, GİYİM EŞYASI, DERİ
4	ENERJİ
5	GIDA VE İÇKİ
6	MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI
7	MAKİNA İMALAT SANAYİİ
8	METAL ANA SANAYİİ
9	MOBİLYACILIK
10	PETROL,PLASTİK,KÖMÜR
11	TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK
12	TAŞ VE TOPRAK
13	TİCARET VE FİNANSMAN
14	TURİZM
15	ULAŞTIRMA

TABLO 1

SEKTÖRLERİN TANIMLARI

1	BAYINDIRLIK	ALTYAPI HİZMETLERİ, İNŞAAT SEKTÖRÜ,PREFABRİK, YALITIM (İNŞAAT)
2	BİLİŞİM HİZMETLERİ	HER TÜRLÜ BİLİŞİM HİZMETLERİ
3	DOKUMA, GİYİM EŞYASI, DERİ	DERİCİLİK, EL HALICILIĞI, EL SANATLARI (OYA, EL DOKUMA VB), HAZIR GİYİM, KUMAŞ İMALATI
4	ENERJİ	ALTERNATİF VE YENİLENEBİLİR ENERJİ, DOĞAL GAZ, ENERJİ ÜRETİMİ, MİKRO SANTRALLER
5	GIDA VE İÇKİ	ANTIOKSİDANLAR, AYÇİÇEKÇİLİK (YAĞ), BALIK ÜRÜNLERİ, BİTKİSEL YAĞLAR, DONDURULMUŞ SEBZE VE MEYVE, İŞLENMİŞ GIDA, KURU GIDA, MEYVE KONSANTRESİ VE TOZU, MEYVE SUYU, ORGANİK HAYVAN ÜRÜNLERİ, ORGANİK HAYVAN YEMCİLİĞİ, ŞARAP VE ALKOLLÜ İÇECEKLER, YAĞLI TOHUMLAR
6	MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI	DEĞERLİ MADEN OCAKÇILIĞI (ALTIN, GÜMÜŞ), KÖMÜR OCAKÇILIĞI, MERMER OCAKÇILIĞI, METAL MADENCİLİĞİ (KROM, BAKIR VB), TAŞ OCAKÇILIĞI
7	MAKİNA İMALAT SANAYİİ	DAMPER VE KASA, ELEKTRİK MOTORU ÜRETİMİ, İŞ MAKİNALARI, MERMER MAKİNALARI, POMPALAR, SONDAJ MAKİNALARI, TARIM MAKİNALARI
8	METAL ANA SANAYİİ	ÇELİK DÖKÜM SANAYİ, FERRO KROM
9	MOBİLYACILIK	MOBİLYA VE DÖŞEME
10	PETROL,PLASTİK,KÖMÜR	İŞLENMİŞ KÖMÜR, PETROL VE YAN ÜRÜNLERİ, PLASTİK ÜRÜNLER
11	TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK	ARICILIK, BADEM YETİŞTİRİCİLİĞİ, BAĞCILIK, BAHÇE TARIMCILIĞI, BALIKÇILIK, BİLGİSAYAR DESTEKLİ TARIM, CEVİZ YETİŞTİRİCİLİĞİ, ÇİÇEKÇİLİK, ÇİLEKÇİLİK HAYVANCILIK, KEKLİKÇİLİK, MEYVECİLİK, ORGANİK TARIM, SERACILIK, ŞARAPÇILIK, TAVŞANCILIK
12	TAŞ VE TOPRAK	ALÇI VE KİREÇ- MOZAIK, BİMS (POMZA), ÇİMENTO, MERMER YAN ÜRÜNLERİ
13	TİCARET VE FİNANSMAN	DAĞITIM HİZMETLERİ, DANIŞMANLIK HİZMETLERİ, DIŞ TİCARET VE PAZARLAMA, FİNANSAL HİZMET SEKTÖRÜ, REKLAMCILIK VE HALKLA İLİŞKİLER,SINIR TİCARETİ VE HİZMETLERİ, SİGORTACILIK,VADELİ İŞLEM BORSALARI (TARIM)
14	TURİZM	İNANÇ VE KÜLTÜR TURİZMİ, YAZ VE KIŞ TURİZMİ
15	ULAŞTIRMA	NAKLİYE, ULAŞIM (KARA, DEMİRYOLU VE HAVAYOLU)

**SORU 1 : AŞAĞIDAKİ İLLERİN HERBİRİ İÇİN, "GELECEK 10 YIL SONUNDA, ÖNDE
OLACAĞINI DÜŞÜNDÜĞÜNÜZ" DÖRT (4) ADET SEKTÖRÜ TABLO 1'DEKİ SEKTÖR
NUMARALARINI KULLANARAK her ilin hizasındaki kutucuklara yazınız.**

DİYARBAKIR				
ELAZIĞ				
MALATYA				
MARDİN				
SİİRT				
ŞANLIURFA				
ŞIRNAK- CİZRE				
* DİĞER (yazınız)				

* Üyesi olduğunuz SİAD'ın bulunduğu il yukarıdaki iller arasında değilse lütfen bu bölüme sözkonusu "İL"ın adını yazarak soruyu o il için de yanıtlayınız.

**SORU 2 : AŞAĞIDAKİ HER BİR SEKTÖRLE "EN ÇOK İLİŞKİLİ" olduğunu
düşündüğünüz DÖRT (4) ADET SEKTÖRÜ TABLO 1' DEKİ SEKTÖR NUMARALARINI
KULLANARAK her sektörün hizasındaki kutucuklara yazınız.**

1	BAYINDIRLIK				
2	BİLİŞİM HİZMETLERİ				
3	DOKUMA, GİYİM EŞYASI, DERİ				
4	ENERJİ				
5	GIDA VE İÇKİ				
6	MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI				
7	MAKİNA İMALAT SANAYİİ				
8	METAL ANA SANAYİİ				
9	MOBİLYACILIK				
10	PETROL,PLASTİK,KÖMÜR				
11	TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK				
12	TAŞ VE TOPRAK				
13	TİCARET VE FİNANSMAN				
14	TURİZM				
15	ULAŞTIRMA				

"ELAZIĞ –DOĞÜNSİFED ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZİ, SORUNLARIN TESPİTİ VE GELECEK TASARIMI ARAŞTIRMASI" ve ELAZIĞ BAŞKANLAR KONSEYİ RAPORU –EKLER-

NO	SORUNLAR
1	BİLGİ EKSİKLİĞİ VE İLETİŞİMLİK
2	BİLİNÇ VE FARKINDALIK DÜZEYİNİN DÜŞÜKLÜĞÜ
3	BÖLGENİN İYİ VE DOĞRU TANITILMAMASI
4	DANIŞMANLIK ALINMAMASI, PLANSIZ YATIRIMLAR
5	FİNANSMAN SORUNLARI
6	GİRİŞİMCİLİK KÜLTÜRÜ EKSİKLİĞİ
7	GÜVENLİK SORUNLARI
8	HERŞEYİ DEVLETEN BEKLEME ALIŞKANLIĞI
9	ÖRGÜTLENME (STK LARINA ÜYELİK VB) YETERSİZLİĞİ
10	İŞBİRLİĞİ KÜLTÜRÜNÜN EKSİKLİĞİ
11	KURUM KÜLTÜRÜ OLMAMASI
12	ULAŞIM ALTYAPI YETERSİZLİĞİ
13	ÜNİVERSİTE SANAYİ İŞBİRLİĞİNİN ZAYIFLIĞI
14	YANLIŞ TEŞVİK POLİTİKALARI
15	YETİŞMİŞ VE NİTELİKLİ ELEMAN EKSİKLİĞİ

TABLO 2

SORU 3 : **ASAĞIDAKİ HER BİR SEKTÖRLE "EN ÇOK İLİŞKİLİ"** olduğunu düşündüğünüz **DÖRT (4) ADET SORUNU TABLO 2'DEKİ SEKTÖR NUMARALARINI KULLANARAK** her sektörün hizasındaki kutucuklara yazınız.

1	BAYINDIRLIK				
2	BİLİŞİM HİZMETLERİ				
3	DOKUMA, GİYİM EŞYASI, DERİ				
4	ENERJİ				
5	GIDA VE İÇKİ				
6	MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI				
7	MAKİNA İMALAT SANAYİİ				
8	METAL ANA SANAYİİ				
9	MOBİLYACILIK				
10	PETROL,PLASTİK,KÖMÜR				
11	TARIM, BALIKÇILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIK				
12	TAŞ VE TOPRAK				
13	TİCARET VE FİNANSMAN				
14	TURİZM				
15	ULAŞTIRMA				

EK.2

Başkanlar Konseyi Katılımcıları

EK.2

BAŞKANLAR KONSEYİ KATILIMCILARI

SİAD'LAR

- ADSİAD (Adana – Şeyhmus Ercan)
- AKSİAD (Akyurt- İrfan Giral)
- ANSİAD (Antalya – Hilmi Ünsal)
- ALSİAD (Alanya – Ahmet Öz)
- BANSİAD (Bandırma- Adil Levent Coşkun)
- BUSİAD (Bursa – Basri Tüfekçioğlu)
- ELSİAD (Elazığ- Nurettin Öcalan, Abdurrahman Algun, Osman Nuri Aşan)
- EDSİAD (Edirne- İsmet Açıkgöz)
- KASİAD (Kastamonulu- Lütfi Aysan)
- KASİAD (Kazan, Okay Baran, Mahir Baykam, Ökkeş Sultanoğlu)
- MAKŞİFED (Marmara ve Karadeniz SİAD Feredasyonu- Kemal Efe, Celal Beysel)
- OSİAD (OSTİM, Nihat Güçlü)
- SEDEFED (Sektörel Dernekler Federasyonu-Timur Erk, Nedret ????)
- SİSİAD (Sincan- Selahattin Sağlam)
- TSİAD (Trabzon – Recep Ergenç, Yılmaz Sayitoğlu)
- TÜRKONFED (Enis Özsaruhan, Mustafa Sözen)
- UTİKAD (Yusuf Öner)
- TÜSİAD (Haluk ???)

KOLAYLAŞTIRICILAR

Prof. Dr. Metin Ger (KARAR Danışmanlık Ltd.)

Nurhan Koral (KARAR Danışmanlık Ltd.)

BASIN DANIŞMANLARI

Cengiz Turhan (Grup 7 İletişim Hizmetleri Ltd.Şti)

Lale ??? (Grup 7 İletişim Hizmetleri Ltd.Şti)

TÜRKONFED ve ELSİAD TEMSİLCİLERİ VE SEKRETERYASI

Buraya daha uygun bir başlık bulunabilir..????